

SUOMI ILMAN NAAMIOTA*

I

SUOMEN NEUVOSTOVASTAISEN POLITIIKAN ALKUJUURET

1. Erikoislaatuista kansalliskiihkoilua

Ei ole toista maata, joka olisi neljännesvuosisadan ajan harjoittanut neuvostovastaista politiikkaa niin johdonmukaisesti ja itsepintaisesti kuin Suomi. Suomen yleisessä ulkopoliittisessa suuntauksessa on tapahtunut verrattain paljon muutoksia, mutta niin kuin kompassin viisari pyrkii pohjoiseen, niin on Suomen hallitseva kopla kaikissa noissa muutoksissa pyrkinyt niiden valtioiden ja hallitusten helmaan, jotka kussakin vaiheessa ovat olleet Neuvostoliittoon nähden vihamielisellä kannalla.

Mistä tuo Suomen hallitsevien piirien itsepintainen vihamielisyys Neuvostoliittoa kohtaan johtuu?

Ei riitä jos sanoo, että se on kansalliskiihkoilun ilmausta. Kieltämättä Suomen hallitsevat rahavaltiaat ovat täynnä raivokasta kansalliskiihkoilua, šovinismia. Mutta heidän kansalliskiihkoilunsa on ilmiö, joka kaippaa erikoista selittämistä.

Suomalaiset kansalliskiihkoilijat ovat aina edustavina vanhaa suomalaista nationalismia, joka saarnaa »pe-

* On otettava huomioon, että tämä brošyyri on kirjoitettu v. 1943, joten siinä kuvastuvat Suomen olot sellaisina kuin ne silloin maassa vallitsivat. Väli rauhan solmimisen jälkeen, kuten tiedetään, ovat olot eräissä suhteissa muuttuneet.

Enin osa suomalaista lähdeaineistoa, johon brošyyrissä viitataan, on tekijällä kirjoittaessaan ollut käsillä vain käännöksinä eikä suomenkielisessä asussa. Tästä johtuen on eräiden lainausten suomenkieliseen asuun voinut tulla pieniä epätarkkuuksia, koska ne on pitänyt kääntää takaisin suomeksi. Pääasia ei siitä muutu. (Tekijän huomautus v. 1944 julkaistun brošyyrin suomenkieliseen laitokseen.)

rinnäistä» kansallisvihaa kaikkea venäläistä kohtaan. He sanovat: »Venäjä on Suomen perivihollinen.» Mutta se on heidän taholtaan vilppiä, demagogiaa. Todellisuudessa he eivät vihaa *kaikkia* venäläisiä: venäläisten valkokaartilaisien, valkoemigranttien kanssa Suomen hallitsevat piirit ovat sopineet mainiosti. Valkoemigranttien kanssa he sopivat heti Lokakuun vallankumouksen jälkeen 1917 ja ovat siitä lähtien olleet sopuisassa yhteistoiminnassa. Mutta nationalistinen demagogia, joka on suunnattu »kaikkia venäläisiä» vastaan, on Suomen vallanpitäjille tarpeen sitä varten, että he saisivat oman kansalliskiihkonsa tartutetuksi laajempiin väestökerrokseen lietsomalla heissä tsaristisen sorron ajoilta perittyä epäluottamusta venäläisiin.

Suomen kansalliskiihkoilijoilta tämä on jossain määrin onnistunutkin. Syksyllä 1939, Suomen ja Neuvostoliiton välisen kolmikuukautisen sodan alussa tulivat huomattavat väestökerrokset Suomessa kansalliskiihkon huumaamiksi, eivätkä ainoastaan kapitalistit, kartanonherrat, suurtalonpojat ja virkamiehet, vaan jokin osa työväestöstäkin. Mutta kansalliskiihkoilun pääedustajana ja aktiivisena levittäjänä on aina ollut Suomen porvariston taantumuksellinen huipukerros, hallitseva rahavalta ja sen asiamiesverkosto (viimemainittuun kuuluvat porvarillisten puolueiden ja sosiaalidemokraattien puoluekoneisto ja lehdistö, suojeluskunta, armeijan vakinaisen väen upseeristo ym.).

Varsin kuvaavaa Suomen kansalliskiihkoilulle on se, että sen päälietsojat kuuluvat Suomen porvariston niihin piireihin, jotka tsaarivallan sorron aikana eivät kunnostautuneet kansallismielisyydellään, vaan kansallisten etujen pettämisellä. Nimenomaan ne suomalaiset politikoitsijat (suometarelaiset), jotka myivät tsaarivallalle kansansa etuja tukkuja vähittäiskaupalla ja jotka matelivat nöyrimmin venäläisten kenraalikuvernöörien edessä, heti Lokakuun vallankumouksen jälkeen pukeutuivat uuteen asuun ja alkoivat esiintyä varmimpina patentti-»isänmaallisina» huutaen kovimmin, että muka »kaikki venäläiset ovat Suomen kansan sortajia ja perivihollisia».

Äärimmäisten suomalaisten nationalistien viittaa pukeutuivat myös Mannerheim ja monet muut tsaarin upseerit, jotka olivat suomalaissyntyisiä, mutta ehtineet unohtaa suomen kielenkin, koska he kaiken ikänsä olivat palvelleet Venäjällä tsaarivallan uskollisina palvelijoina. Sen jälkeen kun Lokakuun suuri vallankumous katkaisi heidän

uransa Venäjällä, siirtyivät he Suomeen ja muuttuivat suomalaisiksi kansalliskiihkoilijoiksi.

On selvää, että noin nopeiden muodonvaihdosten kautta kehittynyt kansalliskiihkoilu on erikoista laatua.

Tarkastakaamme, mitkä ovat tuon kansalliskiihkoilun alkujuuret.

2. Oman kansan pelko

Suomen hallitseva rahavalta on lukumäärältään verrattain pieni ryhmä työtätekevien joukkojen pahimpia riistäjiä ja sortajia, taantumuksellinen koplakunta, joka ei olisi milloinkaan pystynyt pitämään valtaa käsissään ilman ulkopuolista tukea ja erikoista väkivaltakoneistoa maan sisällä.

Tsaarin valtakomennon aikana Suomen porvariston huippukerros piti valtaansa yllä Venäjän tsaarivallan pistinten varassa. Samalla tsaarivalta nojautui Suomen kansan sortamispolitiikassa tuohon Suomen porvariston taantumuksellisimpaan osaan. Ne olivat keskenään yhteistoiminnassa Suomen kansanjoukkojen kahlehtimiseksi ja orjuuttamiseksi. Niiden välillä oli kahnaustakin, mutta ne koskivat vain toisarvoisia kysymyksiä. Suomen proletariaatin luokkataistelun ja kansanjoukkojen levottomuuksien tukahduttamisessa tsaarivalta ja Suomen rahavaltiaat toimivat aina yksissä tuumin.

Oli sellaisiakin tapauksia, että suomalaiset rahavaltiaat vaativat tsaarivaltaa kiristämään vainotoimenpiteitä Suomen kansanjoukkoja vastaan. Muistan esimerkiksi poliittisen suurlakon päivät marraskuussa 1905. Silloin porvariston taantumuksellinen huippukerros Helsingissä suorastaan rukoili tsaarin kenraalikuvernööriä lähettämään venäläistä sotaväkeä Suomen aseetonta Punakaartia vastaan, mutta tsaarin käskynhaltija ei uskaltanut tehdä sitä, sillä itse tsaari oli noina päivinä perin säikähdyksissään Venäjän työväenluokan mahtavasta vallankumouksellisesta rynnistyksestä. Useimmissa tapauksissa tsaarivalta antoi kuitenkin auliisti Suomen rahavaltiaalle heidän tarvitsemaansa tukea taistelussa Suomen työtätekevää kansaa vastaan.

Mutta kun tsaarivalta kukistui vuoden 1917 helmikuun vallankumouksen iskuista, niin Suomen taantumuksellisen porvariston valtasi »yksinäisyyden kammo». Sillähän ei ollut käytettäväänään sotaväkeä. Suojeluskunnat olivat

silloin vähälukisia ja niin työtätekevien joukkojen vihaamia, että maan taantumuksellisten vallanpitäjien oli järjestettävä niitä salaa. Venäjän tapahtumien vaikutuksesta Suomen työväenluokka vallankumouksellistui nopeasti. Eduskunta ei ollut taantumukselle kyllin luotettava poliittinen tuki. Kaikilla porvarillisilla puolueilla yhdessä oli vain puolet edustajanpaikoista eduskunnassa, vieläpä ajoittain hiukan vähemmänkin; sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä taas, vaikkakin sen enemmistö oli oikeistolaisia opportunisteja, oli vasemmistoedustajien aktiivisuuden takia ja alhaalta päin tulevan vallankumouksellisten työläisten painostuksen vuoksi sellaisessa tilassa, ettei taantumuksellinen porvaristo voinut siihen luottaa.

Suomen rahavaltiaat käsittivät, että Venäjän väliaikainen hallitus oli sille hyvin epävarma tuki. Osa suomalaisista nationalisteista otti jo silloin yhteyden Saksaan etsien uutta ulkopuolista tukea; mutta niin kauan kuin tuo etsiskely oli vielä tuloksetonta, pitivät hallitsevat rahavaltiaat epätoivoisesti kiinni Kerenskin väliaikaisesta hallituksesta.

Näiden seikkojen valossa on täysin ymmärrettävissä Suomen eduskunnassa vuoden 1917 keväällä ja kesällä riehuneen kärkevän taistelun merkitys. Me vasemmistolaiset työväenedustajat taistelimme Leninin kannustamina Suomen itsemääräämisoikeuden puolesta. Taantumukselliset porvarilliset puolueet halusivat tavattoman itsepintaisesti pitää Suomen Venäjän yksinvaltiuden holhouksessa. Kun meidän vihdoin onnistui saada eduskunnassa äänen enemmistö kannattamaan lakiehdotusta tuon vuosisataisen holhouksen lopettamisesta, niin Suomen taantumukselliset kääntyivät Kerenskin hallituksen puoleen ja saivat aikaan eduskunnan hajotuksen. He pelkäsivät Suomen riippumattomuutta, sillä he pelkäsivät jäädä vaille viimeistään tukeaan, mitä Venäjän ylivalta heille merkitsi.

Mutta Kerenskin väliaikainen hallitus kukistui marraskuun 7. päivänä 1917. Bolševikkien puolueen johtama Lokakuun suuri sosialistinen vallankumous teki Venäjästä työväen ja talonpoikain neuvostovaltion.

Suomen työtätekevät joukot tervehtivät Lokakuun vallankumousta kaikkein onnellisimpana ja ilahduttavimpana tapahtumana. Sitä vastoin taantumuksellinen porvaristo piti sitä kauheana onnettomuutena.

Oli aivan selvää, että sosialistisen vallankumouksen voitto Venäjällä avasi Suomen kansalle mahdollisuuden

itsenäiseen, vapaaseen elämään ja onnelliseen, vapaaehtoiseen ystävyysliittoon suuren Venäjän kansan kanssa. Oli tunnettua, että bolševikkien puolue on aina puoltanut kansojen itsemääräämisoikeutta. Marraskuussa 1917, heti Lokakuun vallankumouksen jälkeen, neuvostohallituksen edustaja ollessaan Suomessa läsnä Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen edustajakokouksessa julisti:

*»Suomen kansalle, samoin kuin kaikille muillekin Venäjän kansoille, täysi vapaus elämänsä järjestämiseen! Suomen kansan vapaaehtoinen ja rehellinen liitto Venäjän kansan kanssa! Ei minkäänlaista holhousa, ei minkäänlaista valvontaa ylhäältä käsin Suomen kansan suhteen! Sellaiset ovat Kansankomissaarien Neuvoston politiikan johtavat periaatteet.»**

Näin ollen oli ilmeisen selvää, että neuvostohallitus oli valmis myöntämään Suomelle täydellisen itsemääräämisoikeuden. Mutta tämä ei tietenkään voinut rauhoittaa Suomen porvariston johtokoplaa; se *pelkäsi* sellaista Suomen riippumattomuutta, jolla ei olisi ulkomaista tukea, sillä se tarvitsi tätä tukea taantumuksellisen valtansa turvaamiseksi. Sen vuoksi Suomen rahavallan hallitusherrat kääntyivät kiireesti keisarillisen Saksan hallituksen puoleen toivoen saavansa Saksan imperialismista Suomelle uuden isännän ja itselleen uuden ulkomaisen tuen taistelussa työtätekevää kansaa vastaan. Taantumuksellisen hallituksen päämies Svinhufvud lähetti Saksaan entisen senaattorin E. Hjeltin evästäen hänet ohjeella: *»Järjestä asia niin, että saksalaiset tulevat tänne, muuten emme pärjää.»*

Saksan hallitus suostui mielellään Suomen imperialistiseksi holhoojaksi, mutta neuvoi kuitenkin Suomen hallituserroja kääntymään neuvostohallituksen puoleen ja pyytämään Suomelle riippumattomuutta. Vastaukseksi Suomen hallituksen esitykseen neuvostohallitus hyväksyi joulukuun 31. päivänä 1917 Leninin allekirjoittaman asetuksen täydellisen riippumattomuuden myöntämisestä Suomelle.

»Kiitokseksi» tuosta neuvostohallituksen jalomielisyydestä Suomen hallituskopla alkoi julkisesti osoittaa vihamielisyyttään neuvostokansaa kohtaan ja yhtyi venäläisten valkokaartilaiden vastavallankumouksellisiin juonitteluihin neuvostovaltaa vastaan. Olisi luullut pelkän terveen järjen neuvovan riippumattoman Suomen herroja olemaan puut-

* »Pravda», marraskuun 29. pnä 1917.

tumatta suuren naapurimaan asioihin. Mutta niin ei tapahtunut. Peläten työväen- ja talonpoikaisliikkeen voimaa, joka porvarillisen demokratian vallitessa kasvoi nopeasti maassa, Suomen taantumukselliset pitivät työläisten ja talonpoikien vallan voittoa Venäjällä »vaarallisena esimerkkinä» Suomen työtätekeville ja sen vuoksi olivat sitä mieltä, että heidän etujensa mukaista oli taistella kansansortajien vallan palauttamiseksi naapurimaassa.

Uskomatta enää voivansa pitää valtaa käsissään porvarillisen demokratian keinoilla Svinhufvudin taantumuksellinen hallitus tammikuussa 1918 valmisteli kuumeisella kii-reellä vastavallankumouksellista vallankaappausta maassa. Vastaukseksi siihen Suomen työväenluokka, joka oli lujasti päättänyt olla antautumatta ilman taistelua, nousi yhdessä pienviljelijäin kanssa vallankumoukselliseen taisteluun val-lasta.

Kolmen kuukauden ajan piti työväen hallitus käsissään koko Etelä-Suomea, ja vasta Saksan keisarin sotajoukkojen avulla sai taantumuksellinen hallitus kiivaiden taistelujen jälkeen murskatuksi Punakaartimme ja tyydytti verenhimonsa ennen kuulumattomalla joukkoterrorilla.

On tunnettua, että valko-Suomen rahavaltiaat käydes-sään tuota vastavallankumouksellista sotaansa Suomen työ-läisiä ja talonpoikia vastaan verhosivat sen petollisella tun-nuksella »Suomen vapaussota», jota muka käytiin »Venä-jän sortoa vastaan». Koska Lokakuun vallankumous oli jo edellisenä vuonna tehnyt lopun Venäjän harjoittamasta sorrosta ja vuoden 1917 lopulla neuvostohallitus oli muo-dollisestikin tunnustanut Suomen riippumattomuuden, niin Suomella ei tietenkään ollut mitään syytä käydä seuraava-na vuonna »vapaussotaa» venäläistä sortoa vastaan.

Tuota valheellista tunnusta, joka oli suunnattu Venäjän kansaa ja neuvostovaltiota vastaan, Suomen taantumuksel-liset vallanpitäjät tarvitsivat talonpoikien ja kaupunkien pikkuporvariston pettämiseksi. Samalla tuossa demagogi-nessa tunnuksessa ilmeni Suomen valkoisten sotaisa viha-mielisyys neuvostohallitusta vastaan. Mannerheim kutsui avoimesti helmi — maaliskuussa johtamaansa valko-Suo-men armeijaa sotaretkelle Leningradia (silloista Petrogra-dia) vastaan ja valloittamaan Neuvosto-Karjalan. Kaksi valkosuomalaista retkikuntaa lähetettiin kapteeni Walle-niuksen johdolla Neuvosto-Karjalaan (maaliskuussa 1918), mutta suomalaiset punakaartilaisosastot löivät ne paikalli-

sen väestön avulla hajalle jo matkalla. Sotaretkeen Lenin-gradia vastaan Mannerheimillä ei riittänyt voimia; tosin saman vuoden syksyllä Suomen suojeluskuntalaisista kootut rosvojoukot murtautuivat Eestin kautta Leningradin aluelle, mutta ne lyötiin siellä.

Näin ollen jo Suomen valtion itsenäisen olemassaolon ensimmäisenä vuonna maan johtava huippukerros esiintyi Neuvostoliiton verivihollisena. Sen aggressiivista, neuvostovastaista kansalliskiihkoa kannusti alun pitäen hillitön pyrkimys yrittää kaikin tavoin saada hävitetyksi työläisten ja talonpoikien neuvostovalta suuressa naapurimaassa.

Tuo Suomen johtokoplan mielelön pyrkimys johtui sen sairaalloisesta pelosta, että Neuvostoliiton työkansan suurten saavutusten esimerkki saattaa kannustaa Suomen työkansaa taisteluun rahavallan sortoa vastaan vapautensa puolesta. Suomen vallanpitäjien kansalliskiihkoilu on ollut ja on edelleenkin sellaisen vastavallankumouksellisen koplakunnan neuvostovastaisen vihan purkausta, joka pelkää silmittömästi omaa kansaansa ja on huolissaan siitä, että saisi pidetyksi sorretut ja riistetyt kansanjoukot vallassaan.

Tässä on Suomen johtokoplan neuvostovastaisen kansalliskiihkoilun ensimmäinen alkujuuri. Väkivaltakomento sisäpolitiikassa ja neuvostovastainen hyökkäyshenki ulkopolitiikassa — ne eivät ole kaksi eri politiikkaa, vaan ne ovat Suomen vastavallankumouksellisen rahavallan yhden ja saman politiikan kaksi eri puolta.

3. Suomen rahavallan ahneus

Suomen hallitsevan rahavallan neuvostovastaisen politiikan toisena alkulähteenä on sen kiihkeä pyrkimys anastaa käsiinsä Neuvosto-Karjalan luonnonrikkauudet.

Nämä luonnonrikkauudet ovat monenlaisia, mutta Suomen rahavaltiaiden pyyteiden esineenä ovat olleet ennen kaikkea Neuvosto-Karjalan suunnattomat metsärikkauudet.

Ymmärtääkseen, millainen vetovoima Karjalan metsillä on Suomen kapitalisteihin, on lukijan otettava huomioon, että suurin sija Suomen teollisuustuotannossa ja ulkomaankaupassa on metsä-, puunjalostus-, selluloosa- ja paperiteollisuudella. Suomen puutavaran ja puujalosteiden vienti on määrältään suurempi kuin vastaava vienti mistään muusta Euroopan maasta. Se käsittää 80—85 prosent-

tia Suomen koko viennistä. Metsä on siis Suomen teollisuuden ja ulkomaankaupan kehityksen tärkein raaka-ainelähde. Metsäteollisuuden harjoittajien sekä selluloosa- ja paperitehtaiden omistajien suurimmat osakeyhtiöt ja yhtiöt sekä niiden kanssa kiinteässä yhteydessä olevat suuret yksityispankit (Kansallis-Osake-Pankki ja Pohjoismaiden Yhdyspankki) ovat Suomen vaikutusvaltaisimpia kapitalistiryhmiä.

Noiden kapitalistiryhmien voitot ovat varsin suuret. Ankara työväen riisto ja alhaiset työpalkat tarjosivat rauhan aikana metsäteollisuusyhtiöille mahdollisuuden maksaa säännöllisesti osakkeenomistajilleen 14—16 prosenttia, kun Skandinavian maiden vastaavilla yhtiöillä oli mahdollisuus maksaa vain 8—10 prosenttia. Mutta Suomen puuteollisuuden harjoittajissa herättää alituista levottomuutta heidän voittojensa putoamismahdollisuus. Asia on niin, että Suomen metsäteollisuus riistää tavattoman armottomasti ei ainoastaan työvoimaa, vaan myös maan metsävaroja. Jokavuotinen metsänhakuu (noin 41 miljoonaa kuutiometriä) ylittää huomattavasti, varsinkin Itä-Suomessa, luonnollisen metsänkasvun. Raaka-aineperustan supistuminen taas uhkaa vastaisuudessa aiheuttaa tuotannon supistumisen ja voittojen alenemisen, — siinä se pulma on!

Näiden tosiasian valossa on ymmärrettävää, miten ahnaasti Suomen metsäteollisuuden harjoittajat katselivat Neuvosto-Karjalan suunnattomia metsiä. Siinäpä olisi laajat mahdollisuudet metsänraiskauksen jatkamiselle! Siinä olisi ääretön paljous »vihreätä kultaa»! Ja se kaikki oli niin lähellä, aivan käden ulottuvilla! Tuo ylenpalttinen runsaus herätti valtavaa ruokahalua ei ainoastaan Itä-Suomen metsäteollisuuden harjoittajissa, vaan myös heidän pankkitilejään hoitavissa helsinkiläisissä pankinjohtajissa, suurten selluloosa- ja paperiyhtiöiden pääosakkaisissa ja muissa rahavaltiaissa.

Mutta kaikki nuo houkuttelevat rikkaudet olivat rajan takana, vieraalla alueella, mistä ei voinut paljain käsin siepata yhtäkään tukkia. Mitä olisi tehtävä? Mannerheim, joka vuoden 1918 keväällä oli vannonut, että hän »ei pane miekkaa tuppeen ennen kuin viimeinenkin Leninin soturi on ajettu pois Neuvosto-Karjalasta», ei saanut viedyksi tavoitettaan läpi Suomen luokkasodan aikana. Syksyllä 1918, kun Saksa oli kärsinyt tappion ensimmäisessä maailmansodassa, eivät Suomen rahavaltiaat tietenkään voineet ajatel-

lakaan sotaa neuvostomaata vastaan. Mutta he eivät myöskään voineet olla ajattelematta Karjalan maiden ja metsien anastamista. Heidän ahneet pyyteensä osoittautuivat kaikkia vähänkin järjellisiä näkökantoja voimakkaammiksi. Päätettiin lähettää sotaretkelle voimakas »epävirallinen» retkikunta. Hallitus ei ollut tietävinään tuosta sotaretkestä. Retkikunnan järjestämisen ja rahoittamisen ottivat hoitaakseen helsinkiläiset suurpankit ja Itä-Suomen huomatuimmat metsäteollisuuden harjoittajat, jotka muodostivat niin sanotun Karjalan komitean, retkikunnan kulussientakaisen johdon. Retkikuntaan vedettiin mukaan suurin osa suoje-luskuntalaisia; aseistus, myös tykit, annettiin armeijan varastoista. Komentajiksi pantiin Suomen armeijan upseereja ja retkikunnan johtajaksi majuri von Herzen.

Sotaretki alkoi keväällä 1919. Yksi retkikunnan pääryhmistä pääsi murtautumaan Petroskoin edustalle, mutta siellä sen löivät hajalle Punaisen Armeijan joukko-osastot ja paikallinen väestö. Viteleeseen (Laatokan rannalle) majoittunut valkosuomalaisen retkikunnan pääesikunta murskattiin saman vuoden kesäkuun lopulla maihinnousuliikkeen tuloksena.

Tästä iskusta Suomen kapitalistit, jotka olivat läpeensä metsän (vieraan metsän!) lumoissa, eivät kuitenkaan tulleet järkiinsä. Tosin hallitus seuraavana vuonna (lokakuun 14. pnä 1920) allekirjoitti rauhansopimuksen Suomen ja Neuvosto-Venäjän välillä, mutta samaan aikaan alettiin ympäri Suomea suorittaa vapaaehtoisten värväystä Neuvosto-Karjalaan lähetettävään uuteen sotaretkikuntaan.

Kaikipuolisen valmistelun jälkeen lähtivät uuden retkikunnan lukuisat osastot vahvasti aseistettuina marraskuussa 1921 sotaretkelle Karjalaan, mutta jo parin kolmen kuukauden kuluttua Punaisen Armeijan joukko-osastot löivät ne hajalle. Historiaan merkitty Toivo Antikaisen johtama Kansainvälisen Sotakoulun suomalaisten suksimiesten sankarijoukko, jonka Punaisen Armeijan päällystö oli lähettänyt syvälle vihollisen selustaan, murskasi rajulla yllätys-hyökkäyksellä valkosuomalaisten anastajain pääesikunnan Kiimasjärven kylässä.

Neuvosto-Karjalan kansa ei luopunut seutunsa luonnonrikkauksista. Karjalais-suomalainen kansa, joka sai neuvostovallalta täyden vapauden taloutensa ja kulttuurinsa kehittämiseen, ei ennen noita valkosuomalaisten anastusretkiäkään ottanut kuuleviin korviinsa »heimoveljien

vapauttajiksi» tuppautuvien Suomen vallanpitäjien nationalistisia julisteluja. Mutta vasta noiden rosvoretkien aikana karjalais-suomalainen kansa tuli todella tuntemaan valkosuomalaisten vale-»vapauttajien» petomaisen olemuksen.

Se sai nähdä omin silmin, että nuo naamioidut »pyhän yksityisomistuksen» ritarit ovat todellisuudessa rosvoja, jotka iskevät ahneesti vieraaseen omaisuuteen. Se sai nähdä satoja esimerkkejä siitä, että nuo »länsimaisen sivistyksen» vale-edustajat todellisuudessa riehuvat pahemmin kuin mitkään raakalaiset.

Se sai myös nähdä, että Suomen vallanpitäjät ja heidän aseenkantajansa eivät ainoastaan halveksi karjalais-suomalaisia »heimoveljiään», vaan aikovat tuhotakin heidät, elleivät nämä halua alistua Suomen rahavallan ikeeseen.

Sen vuoksi ei ole ihmeteltävää, että Neuvosto-Karjalan kansa jo niinä aikoina otti miekka kädessä vastaan Suomesta tunkeutuneet valloittajat, jotka Mannerheimin tapaan julistelivat »suur-Suomen» luomista. Vain sielunsa myyneet riistäjäainekset, kansasta irtaantuneet heittiöt, menivät valkosuomalaisten herrojen palvelukseen.

Karjalan kansa tuli jo silloin kokemuksesta tuntemaan, että »suur-Suomi» on pieni, mutta ahne ja suurikitainen peto, joka on valmis nielemään kaikki luonnonrikkautemme ja ennen kaikkea »vihreän kultamme».

Silloin tuon pedon oli pakko luopua väliaikaisesti anastusyrityksistään. Mutta suunnitelmistaan se ei kuitenkaan luopunut.

Sellaiset ovat Suomen hallitusherrain neuvostovastaisen kansalliskiihkoilun alkujuuret. Tämä kansalliskiihkoilu on alusta alkaen ollut ytimeltään *fasistista lajiperää*.

II

SUOMEN VALJASTAMINEN SAKSAN IMPERIALISMIN SOTAVANKKURIEN ETEEN

1. Taloudelliset siteet

Suomen valjastaminen Saksan imperialismiin sotavankkuriin eteen oli pitkäaikainen työ, jota monien vuosien kuluessa valmisteltiin kytkemällä Suomi Saksaan taloudellisiin ja poliittisiin sitein.

Aina siitä lähtien kun Suomen valtio sai riippumattomuuden, maan vallanpitäjät ehkäisivät kauppasuhteiden kehittymistä Neuvostoliittoon, vaikka Suomen kansantalouden edut selvästi vaativat mitä laajinta tavaravaihdon kehittämistä itäisen naapurimaan kanssa.

Ennen Lokakuun vallankumousta Venäjän markkinat olivat ensi sijalla Suomen ulkomaankaupassa. Suomi toi Venäjältä viljaa, kivihiiltä, naftaa ja erilaisia raaka-aineita. Venäjälle meni kolmannes Suomen koko viennistä. Kaikki maasta ulosvietävä paperi myytiin Venäjälle ja Suomen metalliteollisuus kehittyi samaten pääasiassa Venäjän tilausten varassa.

Vielä suurempi merkitys Suomen kannalta olisi voinut olla tavaravaihdon kehittämisellä Neuvostoliiton kanssa vuoden 1917 jälkeen. Jos Suomi olisi pitänyt yllä täysin normaaleja, ystävällisiä naapuruussuhteita Neuvostoliittoon, olisi Neuvostoliitto epäilemättä voinut ostaa vähintään kaksi kolmasosaa sen vientitavaroista ja myydä Suomelle edullisilla ehdoilla ainakin neljä viidesosaa kaikista sen tarvitsemista tuontitavaroista. On täysin selvää, että noin laajalla tavaravaihdolla Neuvostoliiton ja Suomen kesken olisi ollut valtava merkitys Suomen kansantalouden kehitykselle. Mutta Suomen hallitseva rahavalta ei lähtenyt tälle tielle, koska siitä olisi ollut jonkin verran hyötyä myös Neuvostoliitolle. Pysyen härkämpäisesti neuvostovastaisessa asenteessaan se piti parempana ylipäänsä jarruttaa kaupan kehittymistä Neuvostoliiton suuntaan, minkä johdosta tämä kaupankäynti pysyi vuodesta vuoteen mitättömän vähäisenä (korkeintaan 2—3 prosenttia Suomen ulkomaankaupasta). Suuren neuvostomaan taloudellinen kehitys sujui tietenkin helposti ilman kaupankäyntiäkin Suomen kapitalistien kanssa, mutta Suomelle tuo jarrutus kävi melko kalliiksi.

Vastiketta Venäjän markkinoiden menettämisestä Suomen rahavalta etsi ennen kaikkea Saksasta. Mutta mitenkäs kävi?

Ensinnäkin saksalaiset vaativat maksuksi Suomen vastavallankumoukselle antamastaan sotilaallisesta avusta Suomen alistamista imperialistisen Saksan riippuvuuteen niin taloudellisessa kuin valtiollisessakin suhteessa. He suostuivat 1918 lähettämään saksalaisia sotajoukkoja Suomeen pyövelinvirkaan vasta sen jälkeen, kun Berliinissä oli Suomen nimessä allekirjoitettu orjuuttava kauppa- ja rauhan-

sopimus. Sellaisetkin vanhoilliset porvarilliset historioitsijat kuin Schybergson myönsivät, ettei tuota sopimusta voinut pitää muuna kuin kiristyksenä, joka »teki Suomen poliittisessa ja taloudellisessa suhteessa riippuvaiseksi Saksasta». Ainoastaan sitten puolen vuoden kuluttua seurannut Saksan imperialismiin tappio maailmansodassa vapautti Suomen tuosta orjuuttavasta sopimuksesta.

Toiseksi myyntimarkkinain hakeminen Saksasta Suomen vientitavaroille oli seuranneella kaudella tuloksetonta. Sen sijaan, että Suomen vienti Saksaan olisi lisääntynyt, se päinvastoin supistui verrattuna sodan edelliseen kauteen. Suomeen taas tuli tulvimalla saksalaisia tavaroita, jotka olivat suurimmaksi osaksi aivan tarpeettomia Suomen kansantalouden kehitykselle. Niinpä v. 1929 saksalaisten tavaroiden osuus nousi 38 prosenttiin Suomen koko tuonnista, kun taas suomalaisten tavarain vienti Saksaan teki ainoastaan 14 prosenttia Suomen viennistä.

Siis Saksan kapitalistit myivät Suomeen mielellään ja paljon, mutta eivät halunneet ostaa Suomesta. Tämä synnytti tietenkin lisävaikeuksia Suomen teollisuuden kehitykselle. Saksan kilpailusta ja ulkomaisten myyntimarkkinain täydellisestä puuttumisesta kärsi erikoisesti koneenrakennusteollisuus. Puutavaran, paperin ja selluloosan menekkiä varten löysi Suomi vaivoin ostajia etäisistä maista — aina Amerikasta asti, mutta koneita ei Amerikka tietenkään ruvennut Suomesta ostamaan.

Näin ollen Suomi muuttui pääasiassa Saksan menekki-alueeksi. Siitä hyötyivät Saksan kapitalistit, jotka lypsivät Suomea kuin lehmäänsä. Suomen tuontikauppiat eivät myöskään jääneet vaille voitto-osuuttaan. Mutta kaikki tämä tapahtui Suomen kansan kustannuksella, Suomen kansantalouden etujen vahingoksi. Asiassa mentiin järjettömyyksiin asti. Kun Suomen oli pakko hankkia viljaa ulkomailta, niin haluamatta ostaa sitä Neuvostoliitosta se osti yhteen aikaan Neuvostoliiton vientiviljaa Saksasta maksamalla 50 Saksan penniä ylihintaa jokaiselta kilolta ja antoi tietenkin suomalaisten kauppiaiden kiskoa kaikki kustannukset ja voitot Suomen kuluttajilta. Ilmeisen kuvaava taloudellinen ilmaus Suomen rahavaltiaiden tylsämielisestä neuvostovastaisesta vihanpidosta!

2. Poliittiset siteet

Varmentaakseen Suomen riippuvaisuutta Saksasta vaati Saksan hallitus 1918, että eräs Saksan prinseistä (keisari Wilhelmin lanko) julistettaisiin Suomen kuninkaaksi. Suomen eduskunnassa riideltiin tuosta kysymyksestä puoleen ja toiseen, mutta lokakuun 9. p:nä eduskunnan enemmistö valitsi tuon Saksan imperialismiin edustajan »Suomen ja Karjalan kuninkaaksi». Vastaleivottu »kuningas» oli jo Helsingin sataman edustalla saapumassa nöyrien alamaisensa luo, kun tuli tieto Saksan joukkojen antautumisesta länsirintamalla. Tuo tieto maksoi hänelle Suomen »kruunun». »Kuninkaan» oli niine hyvineen palattava takaisin samalla laivalla.

Tämän jälkeen pysyivät Suomen ja Saksan poliittiset suhteet kymmenisen vuotta enemmän tai vähemmän »platonisina». Porvarillis-demokraattinen Saksa, jolla oli yllin kyllin tekemistä sisäisissä asioissaan, ei voinut olla erikoisena tukena Suomen taantumukselle. Sitä paitsi ei Suomen taantumuksellisia lainkaan miellyttänyt Saksan silloinen sisäpoliittinen valtakomento. Vaikka Saksassakin monessa suhteessa vainottiin vallankumouksellisia työläisiä, ei siellä kuitenkaan vallinnut sellainen laittomuus eikä sellainen poliisi- ja lahtarikomento kuin Suomessa. Kommunistisella puolueella oli Saksassa mahdollisuus toimia julkisesti eikä parlamentaarista järjestelmää törkeästi rikottu. Suomessa taas kommunistinen puolue oli kaiken aikaa kiellettynä, ja kaikki kommunistit, jotka poliisi sai kiinni, tuomittiin vankeuteen ja useinkin heitä pahoinpideltiin julmasti ohranan komeroissa. Sitä paitsi vainottiin muitakin kuin kommunisteja. Kommunismille myötämielinen joukkopuolue, Sosialistinen Työväenpuolue, joka perustettiin 1920 Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen jakaantuessa kahtia, hajotettiin 1923, kaikki sen sanomalehdet lakkautettiin ja satoja aktiivisia toimihenkilöitä vangittiin, niiden joukossa myös monta eduskunnan jäsentä. On ymmärrettävää, että noin taantumuksellisen valtakomennon kannattajat pitivät sellaistaikin poliisivoimin rajoitettua parlamentaarista »vapautta» kuin Saksassa huonona esimerkkinä Suomen kansalle.

Mutta kun Hitlerin fasistiliike sai Saksassa tuulta siipiensä alle, toisin sanoen kun saksalaiset suurkapitalistit (Thyssen ym.) alkoivat rahoittaa Hitlerin rosvokoplaa ja

se sai hankittua aseita ja laajempaa kannatusta, niin silloin Suomenkin lahtarit ottivat yhteyden hitleriläisiin, ensin salaisesti, sitten julkisesti. Saksan fasistiliikettä alettiin Suomessa tehdä laajalti tunnetuksi, varsinkin suojeluskuntalaisten, ylioppilaiden ja maalaisporvariston keskuudessa, ja pian sen jälkeen perustettiin Suomeen erikoinen hitleriläisyyden alaosasto, niin sanottu *lapuanliike*.

Tämän fasistijärjestön ydinjoukon muodostivat pohjois-Suomessa riehunut Lapualle pesiytynyt lahtarisakki ja Helsingissä toiminut »Akateeminen Karjala-Seura», jonka kansalliskiihkoinen yllytys tähtäsi Neuvosto-Karjalan anastamiseen. Se seikka, että nuo itsessään pienet, joukkovaikutusta vailla olleet fasistiryhmät saivat nopeasti syntymään verrattain voimakkaan fasistisen ryntäyksen Suomessa, johdettiin ennen kaikkea kahdesta asianhaarasta.

Ensinnäkin fasistiliikkeen kehitystä edisti sellaisen vahvan vastavallankumouksellisen järjestön kuin *suojeluskuntien* olemassaolo Suomessa. Ensimmäiset suojeluskunnat perustettiin vuonna 1905 aseellista taistelua varten Puna-kaartia vastaan. Vuonna 1918, vallankumouksen tappion jälkeen, vastavallankumoukselliset viranomaiset perustivat suojeluskuntia ei ainoastaan jokaiseen kaupunkiin ja kirkonkylään, vaan myös kaikkiin syrjäkyliinkin. Siten syntyi sotilaallistettu järjestö, itse asiassa santarmisto, mutta tavallista paljon laajemmalla pohjalla. Siihen kuuluivat ei ainoastaan päällikköinä toimineet ammattiupseerit, vaan myös yli 100 000 aseistettua rivimiestä ja alikomentajaa, jotka tavallisten tointensa ohella häärivät suojeluskuntahommissa. Hallituksen poliisivoimain ja ohranain rinnalla pitivät suojeluskunnat Suomessa taantumuksellisen porvariston puolesta alituista huolta työtätekevän väestön terrorisomisesta. Luonnollisesti tuolloisessa vastavallankumouksellisessa järjestössä fasistiliike löysi sekä hedelmällisen poliittisen maaperän että myös valmiin aseellisen perustan. Kaikki lapuanliikkeen osanottajat, ylipäänsä kaikki Suomen fasistit ovat kuuluneet ja kuuluvat suojeluskuntiin joko päällikköinä tai rivimiehinä.

Toiseksi 1929 puhjennut maailman *talouspula* aiheutti Suomen rahavallalle niin suuria vaikeuksia, että se päätti järjestää terroristisen fasistiryntäyksen sälyttääkseen pulan rasitukset työväenluokan ja talonpoikaiston harteille.

Puutavaran vienti Suomesta, joka 1928 käsitti puoli-toista miljoonaa standarttia, supistui kahtena seuraavana

vuonna 600 000 standartilla. Samaan aikaan aleni kuto-
mateollisuuden tuotanto 30 prosentilla ja metalliteollisuus-
tuotanto 40 prosentilla. Tämä merkitsi Suomen suur-
kapitalistien voittojen tuntuva supistumista.

Syylisenä näihin vaikeuksiinsa eivät maan rahavaltiaat
tietenkään pitäneet kapitalistista järjestelmää eikä maail-
man talouspulaa, vaan Suomen työläisiä, jotka eivät halun-
neet suostua työpalkkojen alentamiseen. He syyttivät myös
neuvostohallitusta, joka myi kansainvälisillä markkinoilla
laadultaan parempaa puutavaraa kuin suomalaiset vienti-
liikkeet. Juuri noihin aikoihin (1929) neuvostohallitus tar-
josi Suomen teollisuudenharjoittajille suuren jokialusten
ja hinaajien rakennustilauksen. Mutta huolimatta työn
puutteesta Suomen laivaveistämöillä Suomi ei ottanut vas-
taan tuota varsin edullista tilausta, joka sitten meni Ruot-
siin. Sen sijaan, että Suomen rahavalta olisi ryhtynyt ta-
loudelliseen yhteistyöhön Neuvostoliiton kanssa, se nostat-
ti sanomalehdissä raivokkaan neuvostovastaisen kamppai-
lun ja päätti mobilisoida lapualaiskonnat lyömään hajalle
Suomen ammattijärjestöt ja kaikki vasemmistolaiset työ-
väenjärjestöt.

Tämän hävitystyön suorittamiseksi Suomen armeijan
yleisesikunta otti käsiinsä lapuanliikkeen johdon. Yleisesi-
kunnan päälliköstä kenraali Walleniuksesta tuli fasistien
joukkohulinan ja tihutöiden ylijärjestäjä. Helsingin suur-
pankkien johtajat ottivat suorittaakseen »suomalaisten
thyssenien» osuuden, so. lapualaihulinan rahoittamisen.

Vallankumouksellisella työväenliikkeellä oli siihen ai-
kaan Suomessa verraten laaja joukkovaikutus. Kommunistien
ja muiden luokkatietoisten työläisten yhteisrintama sai
ammattillisessa liikkeessä vuosina 1924—1929 niin laajan
kannatuksen, että sosialidemokraattinen puolue päätti vetää
kannattajansa pois vanhasta Suomen Ammattijärjestöstä ja
perustaa oman ammattijärjestönsä. Vain 10 000 henkeä siir-
tyi sosialidemokraattiseen ammattijärjestöön, kun taas van-
haan ammattijärjestöön jäi noin 90 000 henkeä. Sen ohella
oli legaalisuuden eri muotoja hyväksi käyttäen perustettu
myös poliittisia joukkojärjestöjä proletarisen yhteisrinta-
man pohjalla. Hallituksen hajottaman Sosialistisen Työ-
väenpuolueen tilalle perustettiin Sosialistisen työväen ja
pienviljelijäin vaaliliitto, joka sai eduskuntavaaleissa 23
paikkaa. Vasemmistolaisella legaalisella työväenliikkeellä
oli useita sanomalehtiä, jotka taistelivat hallituksen ja so-

sialidemokraattisen puolueen taantumuksellista sisäpolitiikkaa ja neuvostovastaista ulkopolitiikkaa vastaan.

Kesäkuussa 1930 alkoi koko maassa lapualaisten, suojeluskuntalaisten ja ohranain rynnistys vasemmistolaista työväenliikettä vastaan. Sotahuutona oli »kommunismien hävittäminen». Fasistiroistot tuhosivat sanomalehtien kirjapainoja ja työväenjärjestöjen huoneistoja, kaappasivat satoja sosialistisen liikkeen aktiivisimpia työntekijöitä ja ammattijärjestöjen luottamusmiehiä, pahoinpitelivät ja häpäisivät heitä, murhasivat useita ja kuljettivat toisia maan itärajalalle ja heittivät Neuvostoliiton puolelle. Eduskunnan vasemmistoedustajat — Sosialistisen työväen ja pienviljelijäin eduskuntaryhmän jäsenet — vangittiin ja tuomittiin moniksi vuosiksi vankeuteen. Fasistikonniin onnistui kaapata kynsiinsä myös monia maanalaisen kommunistipuolueen jäseniä; enin osa heidän uhreistaan oli kuitenkin legaalisen työväenliikkeen toimihenkilöitä, vasemmistososialisteja, työväen yhteisrintaman kannattajia.

Fasistihulinan yhteydessä hallitus hajotti maan koko vanhan ammattijärjestön. Tämä olikin hallitsevan taantumuksellisen rahavallan välittömänä päätarkoituksena. Kaikkialla maassa riehuvan fasistiterrorin oloissa se saattoi nyt toimeenpanna jyrkän palkkojen alennuksen kaikilla teollisuusaloilla. Useimmilla aloilla laskivat Suomen työläisten palkat viidelläkymmenellä ja muutamilla paikkakunnilla kuudellakymmenelläkin prosentilla. Suomen rahavalta hyötyi satoja miljoonia markkoja fasistiterrorin avulla vuonna 1930.

Samaan aikaan suoritettiin taloudellinen hyökkäys talonpoikaisjoukkojen elintason alentamiseksi: kaikkien tavarain hintoja, mitä talonpoikaisväki joutui ostamaan, korotettiin huikeasti, pankit kieltäytyivät myöntämästä talonpojille lykkäystä velkojen ja korkojen maksussa, sahatteollisuuden harjoittajain yhtymä pudotti rutosti talonpojilta ostettavan metsän hintoja. Tällaiset toimenpiteet jouduttivat suuresti talonpoikaiston köyhtymistä; vuosina 1930—1933 joutui tuhansia talonpoikaistaloja huutokaupalla myytäväksi.

Täytettyään hallitsevan rahavallan antaman pyövelintehtävän yrittivät lapualaisfasistit 1932 kaapata vallan käsiinsä. Mutta heidän lavastamansa »kapina» tuli hallituksen toimesta tukahdutetuksi ilman ainoatakaan laukausta. Tämä osoitti silmännähtävästi, että Suomen fasistit olivat voi-

makkaita vain silloin, kun he toimivat hallitsevan rahaval-
lan käskystä, kun taas toimiessaan ilman sen suostumusta
he osoittautuivat aivan avuttomiksi. Tämän jälkeen lapua-
lainen fasistipuolue muutti nimensä IKL:ksi (»Isänmaalli-
seksi Kansanliikkeeksi») ja alkoi osallistua eduskuntavaalei-
hin ensin yhdessä kokoomuspuolueen kanssa, mutta sitten
erikseen. Eduskunnassa samaten kuin eduskunnan ulko-
puolellakin IKL on tehnyt hajotustyötä kaikkien parlamen-
tarismin jätteidensä hävittämiseksi, vaatiensa täydellisen fasis-
tidiktatuurin pystyttämistä.

IKL ei ole koskaan salannut läheistä poliittista yhteyt-
tään Saksan fasismiin. Saksan fasismiin »viides kolonna»
Suomessa on tietenkin laajempi kuin IKL. Mutta tämä puo-
lue on Saksan hitleriläispuolueen suoranainen haaraosasto
Suomessa. Ei siinä kyllin, että se propagoi ahkerasti Sak-
san fasismiin ohjelmatavoitteita ja matki hitleriläisten ros-
vomaisia menettelytapoja; ulko- ja sotapolitiikan alalla se
pyrki kaikin tavoin palvelemaan Saksan imperialismiin pyy-
teitä Suomen vetämiseksi mukaan Hitlerin valmistelemiin
sotaseikkailuihin, joiden tarkoituksena oli maailmanherruu-
den valloittaminen. On itsestään selvää, että IKL harjoitti
hillitöntä Neuvostoliiton parjausta. Se vaati julkisesti Neu-
vostoliiton alueiden anastamista (»aina Uralille asti», vielä-
pä »Jeniseille saakka») ja »suur-Suomen» luomista.

3. Neuvostovastaisen sodan valmistelu

Suomen hallitsevat piirit käyttivät myöhemminkin, vuo-
sina 1933—1939, fasistista IKL:ää poliittisena hyökkäyspus-
kurinaan, mutta eivät kuitenkaan antaneet hallitusohjak-
sia sen käsiin, koska eivät kaikissa suhteissa hyväksyneet
sen edustamia poliittisia katsantokantoja. Sisäpolitiikassa
taantumuksellinen rahavalta kyllä pyrki muovaamaan hal-
lituskomennon yhä enemmän fasistiseksi, mutta se ei tunte-
nut nyt olevansa minkään äkkijyrkän vallankeikauksen tar-
peessa, jollaista IKL:n fasistipukarit vaativat. Hitlerin pääs-
tyä valtaan Saksassa Suomen rahavaltiaat orientoituivat ul-
kopoliitiikassa kiinteään yhteistoimintaan Hitlerin hallituk-
sen kanssa, kuitenkin luopumatta tällaisesta yhteistoimin-
nasta Englannin ja Ranskan silloisten hallitusten kanssa,
sillä Suomen valtakopla ei halunnut nojata yksinomaan
Saksaan, niin kuin Hitlerin kätyriryhmä IKL vaati.

Suomen taantumuksellisen rahavallan pääpuolueena oli kokoomuspuolue. Sen johdossa olivat sysimustat taantumukselliset, kuten Svinhufvud, Walden, Linkomies ym., jotka jo vuonna 1918 yhdessä Saksan imperialistien kanssa vuodattivat Suomen työtätekevien verta. Vaikka kokoomuspuolue ei koskaan ole saanut laajaa kannatusta vaaleissa, on se silti aina pelannut johtavaa osaa niin eduskunnassa kuin hallituksessakin käyttämällä taitavasti apunaan vaikutusvaltaisia asiamiehiä, joita sillä on ollut muissa hallituspuolueissa, esim. maalaisliitossa Kallio, Reinikka ym., edistyspuolueessa Ryti, Kivimäki, Erkko ym., ruotsalaisessa puolueessa Procopé, Witting, Ramsay ym., sosialidemokraattisessa puolueessa Tanner, Salovaara ym. Noiden poliittisten asiamiestensä ja IKL:n avulla on kokoomuspuolue voinut järjestelmällisesti ajaa läpi maan fasisoimispolitiikkaansa sekä eduskunnassa (useita aitifasistisia lakeja säätämällä) että hallituksessa riippumatta siitä, minkälainen puoluekoonpano on hallituksella kulloinkin ollut.

Mutta sittemmin lapualaismielivalta ja se ilmeinen fasisoimispolitiikka, jota presidentti Svinhufvud hallituksessa istuvine apureineen ajoi (eritoten pääministeri Kivimäen avulla, joka on nykyään Suomen lähettiläänä Berliinissä), herättivät suuttumusta laajoissa työtätekevissä joukoissa. Nämä joukot olivat jo muutenkin tyytymättömiä kurjien työpalkkojen, tavattoman laajan työttömyyden ja hallitsevan rahavallan harjoittaman talonpoikien köyhdyttämispoliittikan vuoksi. Lisäksi herätti kansassa kasvavaa levottomuutta fasisti-Saksan sotaisa aggressiivisuus Keski-Euroopassa ja Suomen vallanpitäjien läheinen yhteys hitleriläisiin imperialisteihin. Maanalainen Suomen Kommunistinen Puolue, toinnuttuaan vuoden 1930 fasistiliikkeen iskuista, hankki taistelullaan fasismia ja pääoman hyökkäystä vastaan jälleen laajan vaikutuksen joukoissa. Kehottamalla työväenjoukkoja proletaarisen yhteisrintaman merkeissä liittymään sosialidemokraattisiin ammattiyhdistyksiin (ainoihin legaalisiin ammattiyhdistyksiin maassa) kommunistinen puolue sai aikaan sen, että useimmista ammatillisista perusjärjestöistä tuli taloudellisen luokkataistelun elimiä, jotka tämän tästä järjestivät lakkoja sosialidemokraattisten toimitsijain kielloista huolimatta. Sosialidemokraattisen puolueen riveissä muodostui vasemmistosiiپی (Mauri Ryömä ym.), joka oli työväenluokan yhteisrintaman kannalla ja taisteli Tannerin taantumuksellista koplää vastaan.

Fasisminvastaisen laajan kansanrintaman muodostamiseksi kommunistinen puolue järjesti useita menestyksellisiä kamppailuja, jotka saivat joukoissa paljon kannatusta, kuten esim. kamppailu valtiollisten vankien puolesta ja kuolemantuomioiden täytäntöönpanemista vastaan.

Laajojen työtätekevien joukkojen fasisminvastainen henki aiheutti tilapäistä horjuntaa sellaisenkin hallituspuolueiden kuin maalaisliiton ja edistyspuolueen riveissä. Svinhufvudin valitsemista uudelleen presidentiksi kannattaneet jäivät vuoden 1936 presidentinvaaleissa vähemmistöön. Tämä oli ainoa tapaus, jolloin toisten hallituspuolueiden riveissä olleet kokoomuspuolueen asiamiehetkin kieltäytyivät tottelemasta kokoomuspuolueen johtoa, peläten menettävänsä kaiken vaikutuksensa joukkoihin. Tosin valituksi tullut mies oli myös taantumuksellisen rahavallan asiamiehiä: Kallio maalaisliitosta. Mutta tässä kysymyksessä syntyneen erimielisyyden takia kokoomuspuolue ei kuitenkaan lähiaikoina voinut entiseen tapaan kiihdyttää maan sisäisen valtakomennon fasisoimista.

Sitä vastoin Suomen ulko- ja sotapolitiikan suunta ei uuden presidentin valitsemisesta muuttunut vähääkään.

Kommunistit ja muut fasismiin vastustajat varoittivat useasti kansaa fasisti-Saksan imperialistisista pyrkimyksistä, varoittivat sodanvaarasta niiden juonien seurauksena, joita Suomen sotilasviranomaiset ja IKL punoivat kulissien takana yhdessä Saksan fasistien kanssa; he vaativat muuttamaan ulkopolitiikan suuntaa pystyttämällä vilpittömät, ystävälliset suhteet Neuvostoliittoon. Mutta sillä ei ollut vähäistäkään vaikutusta hallitukseen. Osoittautui jälleen, kuten niin monesti ennenkin, että riippumatta hallituksen persoonallisesta kokoonpanosta rahavaltaisen Suomen ulko- ja sotapolitiikka pysyi yhtä vihamielisellä neuvostovastaisella kannalla.

Hallitsevan rahavallan sosialidemokraattiset kätyrit koettivat tekopyhissä puheissaan ja kirjoituksissaan uskotella, että Suomen hallituksen politiikka muka erosi perinpohjin IKL:n harjoittamasta neuvostovastaisesta politiikasta. He jankuttivat, että Suomessa vain jotkut »edesvastuuttomat ainekset», erinäiset »hourupäiset seikkailijat», joilla ei ole minkäänlaista vaikutusta, olivat Neuvostoliittoa vastaan tähdätyn vihamielisyyden ja sotahankkeiden kannattajia, kun taas Suomen »vastuunalaisissa piireissä» ei muka kukaan hyväksynyt heidän neuvostovastaisuuttaan eikä

muuta ajatellutkaan kuin rauhallisten ja hyvien naapuruus-suhteiden säilyttämistä neuvostomaahan. Se oli ilmeistä valhetta. Suomen »vastuunalaisten» ja »edesvastuuttomien» piirien politiikka Neuvostoliiton suhteen oli aivan yhtä vihamielistä ja aggressiivista. Erotus oli vain siinä, että ne »vastuunalaiset» eivät huutaneet julki neuvostovastaisia sotahankkeitaan, vaan *toimivat pontevasti* sodan valmistelemiseksi.

Siinä tarkoituksessa oli Suomen armeijan yleisesikunta alkanut toimia kuumeisella kiireellä mitä läheisimmässä yhteistyössä Saksan yleisesikunnan ja muiden ulkomaisten »ammattimiesten» kanssa. Varsinkin 1937 havaittiin Hitler-Saksan kaikenlaisten korkea- ja alempiarvoisten lähettien vierailevan ahkerasti Helsingissä. Kun joku suomalainen lausui julki pelkonsa sen johdosta, että saksalaiset urkkijat saavat vapaasti osallistua Suomen armeijan asioihin, niin eräs kokoomuspuolueen lehti sanoi suoraan: »Saksalaisilta meillä ei ole mitään sotasalaisuuksia.»

Yleisesikunnan sotavalmistelut eivät rajoittuneet pelkääntään Suomen armeijan aseistuksen vahvistamiseen ja maan sotateollisuuden kehittämiseen. Suomessa rakennettiin esim. lentokenttiä kymmenen kertaa enemmän kuin tarvittiin Suomen armeijan ilmavoimia varten (niistä yli 40 suurta lentokenttää, jotka enimmäkseen sijaitsivat pitkin Neuvostoliiton rajaa). Itä-Suomeen rakennettiin strategisia maanteitä ja rautateitä, jotka johtivat Neuvostoliiton rajalle. Ja ennen kaikkea Karjalan kannakselle rakennettiin saksalaisten ja muiden ulkomaalaisten asiantuntijain johdolla satoja lujia varustuksia, joiden tarkoituksena oli muodostua astinlaudaksi, jolta voisi alkaa yllätyshyökkäyksen Leningradia vastaan. Tämän niin sanotun Mannerheimin linjan varustuksia tarkastamaan saapui Suomeen vuoden 1939 kesällä Saksan armeijan yleisesikunnan päällikkö kenraali Halder.

Vuoden 1939 syksyyn mennessä oli Suomesta ja ennen kaikkea Karjalan kannaksesta jo tehty valmis sotilaallinen tukikohta Neuvostoliiton kimppuun hyökkäämistä varten.

Sotasuunnitelmissaan Suomen vallanpitäjät perustivat laskelmansa ensi kädessä Saksan hyökkäykseen Neuvostoliittoa vastaan, mutta ei yksinomaan Saksan. He odottivat Saksan, Puolan ja eräiden muiden valtioiden aloittavan yhdessä neuvostovastaisen sodan, jota Englannin ja Ranskan hallitukset kannattaisivat tai johon ne osallistuisivat. Var-

sinkin siitä lähtien, kun Hitler, Chamberlain ja Daladier Münchenissä tekivät sopimuksen (syksyllä 1938), olivat Suomen hallitusherrat vakuuttuneita, että juuri tuollainen sota oli tulossa ja valmistautuivat pontevasti ottamaan siihen osaa.

Syksyllä 1939 kävikin toisin: Saksa hyökkäsi Puolan kimppuun ja alkoi Saksan sota Englantia ja Ranskaa vastaan.

Eurooppalaisen suursodan muodostamassa tilanteessa piili vaaroja myös Neuvostoliitolle, eikä neuvostohallitus saattanut olla huolehtimatta neuvostovaltion eurooppalaisten rajojen turvallisuuden lujittamisesta. Erittäin epävarmaa oli tietenkin Leningradin turvallisuus Suomen rajan läheisyydessä, sillä neuvostovastaisen kansalliskiihkon riivaamat Suomen viranomaiset olivat tykinkantaman päähän Leningradista rakentaneet tukikohdan imperialistien hyökkäykselle sitä vastaan.

Niinpä neuvostohallitus ehdottikin Suomelle rajan siirtämistä Karjalan kannaksella jonkin verran kauemmaksi, ja korvaukseksi Suomi olisi saanut huomattavasti suuremman alueen toisesta paikasta. Mutta Suomen hallitus ei halunnut vähääkään luopua aggressiivisesta kannastaan ja hylkäsi tuon ehdotuksen, katkaisi neuvottelut, saattoi tosiasiasa voimaan sotatilan maassa ja provosoi julkeasti sodan.

Kaikki muistavat vielä talvisodan kulun. Huolimatta Suomen lukuisten rautabetonilinnakkeiden lujuudesta Karjalan kannaksella uljaan Punaisen Armeijan joukko-osastot murskasivat verrattain lyhyessä ajassa Mannerheimin linjan ja tuottivat Suomen armeijalle ratkaisevan tappion. Tämä Suomen vallanpitäjille odottamaton käänne sodan kullussa pakotti heidät kiireesti kääntymään neuvostohallituksen puoleen ja pyytämään sen suostumusta rauhan solmimiseen.

Tästä sodasta oli aivan päinvastainen tulos kuin mitä Suomen vallanpitäjät olivat taas kerran yrittäneet asevoimalla saavuttaa: ei Neuvosto-Karjalan liittäminen valko-Suomeen, vaan Suomen Karjalan vapauttaminen Suomen raharuhkinaiden vallasta ja liittäminen Neuvosto-Karjalaan, joka sen jälkeen muutettiin Karjalais-Suomalaiseksi Neuvosto-Liittotasavallaksi.

Joku muu vihollinen olisi kai noin ankarasta läksytyksestä tullut järkiinsä. Mutta Suomen hallitus menetti lopunkin järkensä. Tosin ulkonaisesti se oli silloin olevinaan lo-

jaali vakuuttaen tahtovansa aina säilyttää ystävälliset suhteet Neuvostoliittoon. Rauhansopimuksessa se sitoutui juhlallisesti pysymään erossa kaikista hyökkäyshankkeista Neuvostoliittoa vastaan ja olemaan osallistumatta mihinkään Neuvostoliitolle vihamielisiin liittoumiin. Mutta tuskin oli muste, jolla Suomen hallituksen edustajat allekirjoittivat rauhansopimuksen maaliskuun 12. p:nä 1940, ehtinyt kuivaa, kun he alkoivat kulissien takana etsiä takaporttia, jonka kautta pääsisivät yhtymään imperialistien neuvostovastaiseen sotaliittoon.

4. Suomen yhtyminen Hitlerin sotaan

Vuosien 1939—1940 sodan aikana onnistui Suomen hallituksen halvaannuttua kaikenlainen joukkovastustus tietoisien työläisten taholta, jotka pitivät neuvostovastaista sota rikoksena ja toivoivat Punaisen Armeijan voittoa. Suomen Kommunistisen Puolueen Keskuskomitea kehotti kansaa nousemaan kapinaan rikollista hallitusta vastaan, ja Itä-Suomessa muodostettiin kapinahallitus, väliaikainen Suomen Kansanhallitus kansanvaltaisen toimintaohjelman pohjalla. Nykyään on vielä selvempää kuin siihen aikaan, miten suunnattomilta onnettomuuksilta Suomen kansa olisi välttynyt, jos se olisi silloin kannattanut meidän Kansanhallituksemme ohjelmaa. Mutta Suomen vallanpitäjät yhdessä sosialidemokraattisten palkkarensä kanssa saivat raivokkaan terrorin ja korvia vihlovan kansalliskiihkoisen ulvonnan avulla tukahdutetuksi alkuunsa sodanvastaisen kansanvaltaisen liikkeen maassa ja eristetyksi sen kannattajat.

Heti sodan päätyttyä, kun hallitusvallan terrori oli tilapäisesti jonkin verran laimentunut, kajahti maassa siihen asti tukahdutettuna ollut työtätekevien joukkojen ääni sotaliitosta ja neuvostovastaista kansalliskiihkoa vastaan. Keväällä vuonna 1940 perustettu Suomen-Neuvostoliiton rauhan ja ystävyuden seura kasvoi parin kolmen kuukauden kuluessa suureksi joukkojärjestöksi, johon kuului jo saman vuoden syksyllä 50—60 tuhatta jäsentä, samaan aikaan kun sosialidemokraattiseen puolueeseen (maan suurimpaan puolueeseen) kuului vain 25 tuhatta jäsentä. Tämän seuran sanomalehti »Kansan Sanomat» sai 27 tuhatta tilaajaa, kun samaan aikaan sosialidemokraattisen puolueen

pää-äänenkannattajan painos laski 25 tuhannesta 9 tuhan-
teen. Seura ja sen lehti kävivät aktiivista taistelua vilpit-
tömän rauhanpolitiikan puolesta ja ystävällisten suhteiden
solmimiseksi Neuvostoliiton kanssa.

Tämän kysymyksen pohjalla tapahtui Suomen sosia-
lidemokraattisen puolueen riveissä uusi hajaannus; ei
ainoastaan vasen siipi, jonka johtohenkilöt oli jo ennen so-
taa erotettu sosialidemokraattisesta puolueesta, vaan myös
tuon puolueen entisen keskustankin eduskuntamiehet
(Wiik, Räisänen ym.) ryhtyivät avoimeen taisteluun kan-
salliskiihkoista puoluejohtoa, ministeri Tannerin katalaa
petturikoplaa vastaan.

Elo- ja syyskuussa 1940 Suomen hallitus pani liikkeel-
le kaikki poliisivoimat ja ryntäsi Suomen ja Neuvostoliiton
välisen rauhan ja ystävyysseuran kimppuun, hajotti sen
järjestöt ja palautti maahan kiivaan sota-ajan terrorin. Oli
ilmeistä, että hallitseva rahavalta oli jälleen löytänyt itsel-
leen ulkomaista tukea, jonka turvin se uskalsi iskeä kyn-
tensä kansan vastustusliikkeeseen. Tuon turvan se oli jäl-
leen saanut Saksan imperialismista.

Suomen Neuvostoliittoa vastaan käymän talvisodan ai-
kana olivat fasisti-Saksan kädet sidotut, joten se ei uskal-
tanut puuttua asiaan. Mutta heti kun Hitler löi Ranskan
kesällä 1940, hän teki salaliiton Suomen vallanpitäjien
kanssa. Kuten myöhemmin kävi selville, se oli sopimus
yhteisen sotilaallisen neuvostovastaisen hyökkäyksen val-
mistelusta.

Jo syksyllä 1940 alkoi saksalaisen sotaväen siirto Suo-
meen, ja sittemmin keskitettiin Suomen alueelle useita sak-
salaisia divisioonaa hyökkäysvaunuineen, ilmavoimineen,
tykistöineen ja muine varustuksineen.

Samoihin aikoihin talvella 1940—1941 alettiin Suomessa
värvätä »varmoja» lahtaripoikia lähetettäväksi Saksaan,
missä heistä piti muodostettaman niin sanottuja suomalaisia
SS-pataljoonia osallistumaan Saksan armeijan riveissä
hyökkäykseen Neuvostoliittoa vastaan. Kuten nyt on käy-
nyt selville, Suomen hallitus piti silloin diplomaattisista
syistä tarpeellisena säilyttää tuo miesten värväys ja lähet-
täminen ehdottomasti salassa, minkä vuoksi se perusti Hel-
sinkiin erikoistoimiston nimellä »Insinööri-toimisto Ratas».
Tämän toimiston kautta värvättiin eri puolilta Suomea yli
10 000 suojeluskuntalaista ja muita samantapaisia aineksia,
jotka vuoden 1941 kevätkuukausina lähetettiin Saksaan.

(Sodan kuluessa on Punainen Armeija tavannut ja peitonnut noita suojeluskuntalaispataljoonia osaksi Neuvostoliiton länsirintamalla, osaksi Pohjois-Kaukasiassa.)

Saksan ja Suomen yhteisen neuvostovastaisen sodan koko valmistelu suoritettiin samaan aikaan, kun Saksan ja Suomen hallitus julkisuudessa vakuuttelivat olevansa ehdottomasti uskollisia Neuvostoliiton kanssa solmimilleen sopimuksille. Molemmat osoittautuivat yhtä valapattoiseksi.

Mutta Hitlerin suomalaisten kätyrien tekopyhä kaksinaamaisuus löi pian itse fyrrerinkin ennätykset. Kun salaa suoritettujen sotavalmistelujen jälkeen seurasi Saksan ja Suomen yhteinen hyökkäys Neuvostoliiton kimppuun, niin hyökkäyksen alettua (kesäkuun 22. p:nä 1941) Hitler ilmoitti erikoisen korostetusti, että kysymys on Saksan ja Suomen yhteisistä sotatoimista. Suomen hallitus ei kumonnut Hitlerin lausuntoa, vaan tekeytyi sellaiseksi kuin *ei olisi kuulutkaan* tämän sanoja, ja alkoi väittää, että ei Suomi hyökännyt Neuvostoliiton kimppuun, vaan Neuvostoliitto hyökkäsi Suomen kimppuun. Ja kun Suomen hallitus aina tähän päivään asti levittää tuota valhetta, on tässä paikallaan muistuttaa mieliin seuraavat yleisesti tunnetut tosiasiat.

Ensiksi. Jo hyvän aikaa ennen Saksan hyökkäystä Neuvostoliiton kimppuun Suomen hallitus toimeenpani yleisen reserviläisten (42 ikävuoteen asti) ja moottoriajoneuvojen, hevosten yms. mobilisaation sekä lähetti paljon sotaväkeä itään, Neuvostoliiton rajalle.

Toiseksi. Muutamaa päivää ennen Neuvostoliiton-vastaisen sodan alkamista Suomen hallitus vangitutti maan eri puolilla joukoittain Neuvostoliiton ystäviä, ensi sijassa kaikki ne työväenliikkeen aktiiviset toimihenkilöt, jotka poliisin tietojen mukaan olivat neuvostovastaisen sodan vastustajia.

Kolmanneksi. Kesäkuun 17., 18. ja 19. p:nä Helsingin satamassa purettiin kiireellisesti Saksasta saapuneista saksalaisista laivoista sotatarvikkeita, joiden joukossa oli myös tykkejä.

Neljänneksi. Jo kesäkuun 20. ja 21. p:nä jonkin matkan päässä Neuvostoliiton rajalta olleet saksalaiset sotajoukot siirrettiin välittömästi rajalle hyökkäystä varten Neuvostoliittoa vastaan.

Viidenneksi. Saksalaiset sotilashenkilöt ja suomalaiset poliisit murtautuivat kesäkuun 21. ja 22. päivän välisenä yönä Neuvostoliiton konsulinvirastoon Petsamossa. Konsulaatti rosvottiin ja sen henkilökunta vietiin Kirkkoniemeeseen.

Kuudenneksi. Kesäkuun 21. ja 22. päivän välisenä yönä teki suuri lentokoneryhmä Suomen alueelta ensimmäisen hyökkäysryityksen Kronstadtin. Kesäkuun 23. pñä Suomen alueelta nousseet lentokoneet yrittivät jälleen pommittaa Kronstadtia; yksi lentokone ammuttiin alas ja 4 saksalaista upseeria otettiin vangiksi.

Tämän jälkeen saksalaiset ja suomalaiset jalkaväkijoukot aloittivat monessa kohdin Suomen rajaa hyökkäyksen tunkeutuen Neuvostoliiton alueelle.

Kaikki nämä kiistattomat tosiasiat paljastavat täydellisesti Suomen hallituksen valheellisuuden sen koettaessa kieltää katalan rikoksensa, jonka se teki hyökkäämällä yhdessä Saksan fasistien kanssa Neuvostoliiton kimp- puun.

Marraskuun 9. pñä 1941 pitämässään puheessa Hitler kerskui mihin kaikkiin toimenpiteisiin hän oli jo etukäteen ryhtynyt tehdäkseen Neuvostoliiton naapurimaista Neuvostoliiton-vastaisia hyökkäystukikohtia ja totesi jälleen, että jo ennen kesäkuun 22. päivää »Suomi oli ilmoittanut olevansa valmis lähtemään sotaan Saksan puolella». Kuunnelleksaan tuota Hitlerin puhetta Suomen hallitus tekeytyi taaskin kuuroksi tunnustaen paljon merkitsevällä vaikene- misellaan sen tosiasian, että se oli vuoden 1940 toisella puoliskolla ja vuoden 1941 ensi puoliskolla täydelleen pestautunut Saksan fasismin palvelukseen hartaaksi apuriksi sen imperialistisessa sotaseikkailussa.

Tämä merkitsi Suomen ulko- ja sotapolitiikan täydellistä siirtymistä IKL:n kotitekoisten »quislingien» kannalle. Aikaisemmin (vuosina 1933—1939) olivat vain nuo Saksan fasismin suoranaiset palkkakätyrit, joita silloin nimitettiin edesvastuuttomiksi ja hourupäisiksi seikkailijoiksi, vaatineet, että Suomen piti suuntautua *yksinomaan* Saksaan ja noudattaa kaikessa Hitlerin rosvokoplan tahtoa. Suomen »vastuunalainen» hallitus, joka silloin yritti seista yhtäkaa kahdessa veneessä — toisella jalalla saksalaisessa, toisella englantilais-ranskalaisessa, — hyppäsi nyt Hitlerin rosvo- alukseen, heittäytyi hänen jalkoihinsa ja myi maansa riippu- mattomuuden. Tuon hurjapäisen hypyn se teki Hitlerin käydessä sotaa maailmanherruudesta. Suomen hallitusher- roille itselleenkin oli siis selvää, että valjastaessaan maan- sa Hitler-Saksan sotavankkurien eteen he saattoivat Suo- men yhteentörmäykseen sekä Neuvostoliiton että myös Eng- lannin, Amerikan ja muiden vapautta rakastavien maiden

kanssa. Tuollaisen tempauksen seikkailuluonne oli aivan ilmeinen. Mutta siitä huolimatta he antautuivat tähän seikkailuun.

Mikä vei heiltä järjen? Nähtävästi vanhan raivohulluuden uusi puuska, heitä kauan riivanneen neuvostovastaisen kansalliskiihkon puuska.

»Vihdoinkin on tullut otollinen tilaisuus!» ilakoivat Suomen hallituksen äänenkannattajat sodan alussa omien harhakuvitelmiensa lumoissa. Samassa hengessä saarnasi myös eduskunnan puhemies V. Hakkila, kun eduskunta (vuoden 1941 heinäkuussa) takakäteän vahvasti Suomen osallistumisen Hitlerin sotaan. Hän sanoi, että he olivat jo kauan odottaneet maailman tapahtumien muuttumista heille otolliseen suuntaan, ja kun nyt »onneksi» tapahtui näin suotuisa käänne, niin »me tartuimme siihen reaali poliittisella aktiivisuudella».

On tunnettua, että ihmiset joutuvat helposti niiden harhakuvitelmien valtaan, jotka vastaavat heidän kiihkeitä toiveitaan. Niinpä Suomen vallanpitäjätkin vuoden 1941 kesällä kuvittelivat ja uskoivat, että huomenna heillä on »pyy pivossa». Siitä kirjoittivat ruotsalaiset havainnoitsijat esim. sanomalehdessä »Göteborgs Posten» (25. VII 1942) näin:

»Suomen ulkopoliittiset ja sotilaalliset johtajat olettivat, että sota kestää vain muutaman kuukauden. He luulivat, että Saksan sotakoneisto suoriutuu Neuvostoliitosta vieläkin nopeammin kuin Puolasta, Ranskasta ja Jugoslaviasta. Monet suomalaiset uskoivat, että tämä tapahtuu hyvin nopeasti, ja ennen kuin Iso-Britannia ja Amerikka ehtivät mitään tehdä, Suomi saa takaisin menettämänsä Karjalan alueet ja vielä kaupanpäälliseksi Itä- (Neuvosto-) Karjalan.»

Niin, taaskin tuulahti Karjalan metsien tuoksu huumaten Suomen raharuhtinaat, jotka ovat tunnetusti persoja »vihreälle kullalle». »Suomen Kuvalehti» kirjoitti syksyllä 1941 suoraan, että Itä-Karjalan luonnonrikkauksien siirtäminen Suomen käsiin voi saattaa rempallaan olevat valtion raha-asiat »aivan uudelle pohjalle».

Ja miksi pitäisi tyytyä pelkästään Karjalan valtaamiseen? päättelivät Suomen rahavaltiaat. Kun kerran on lähdetty anastussotaan, niin miksei saman tien otettaisi Leningradin ympärillä olevia rikkaita seutuja, koko Inkerinmaata, jonka väestöenemmistön joskus ennen muodostivat suo-

mea puhuvat talonpojat. »Turun Sanomat» kirjoitteli, että Inkerinmaa muka on Suomeen kuuluva osa, minkä »me valitettavasti usein unohdamme, mutta nyt emme saa sitä enää unohtaa».

Toinen suomalainen lehti, »Karjala», huudahti: »Suomen on valmistauduttava täyttämään historiallinen tehtävänsä kansamme inkeriläiseen osaan nähden!»

Samaan aikaan kuului Suomesta hurjia huutoja, että Suomenlahti ja Itämeri on ikiajoiksi suljettava Neuvostoliitolta!

Ruokahalu kasvoi syödessä. Heinäkuun alussa 1941 Suomen armeijalle antamassaan päiväkäskyssä Mannerheim veti esiin vanhan valloitussoitunsa: »suur-Suomen» luomisen.

Mutta syöksyessään sotaan Hitlerin mukana Suomen lahtarit havittelivat muutakin kuin aluevaltauksia. He haaveilivat myös »hävittävänsä bolševismiin» ja tuhoavansa neuvostovaltion. Ei enempää eikä vähempää. Puhuessaan tästä ruotsalaisille he perustelivat näitä aikeitaan »Suomen turvallisuudella», so. heidän oman taantumuksellisen valtansa turvallisuudella. Ruotsalainen sanomalehti »Dagens Nyheter» kirjoitti siitä:

»Suomen pääväite (so. Suomen hallitsevan koplakunnan pääväite) on tunnettu: Suomi ei voi ratkaista 'turvallisuus'-kysymystään, ellei Neuvostoliitto tuhoudu sodassa.»

Kuten näkyy, tuo Suomen vallanpitäjien »pääväite» muistuttaa suuresti niiden saksalaisten fasistien päättömyyttä, joita J. V. Stalin alustuksessaan Neuvostoliiton Perustuslaista vertasi Štšedrinin kuvaamaan byrokraattiin, joka päätti »sulkea Amerikan». Ero on vain siinä, että Suomen pöhköpäät vallanpitäjät pelkäävät vielä enemmän »vaarallista esimerkkiä» antavaa valtiota, jossa kansa on vapaa, ja niinpä he lähtivätkin sotaan »sulkeakseen Neuvostoliiton». Ja kuvittelivat ja uskoivat, että päivän tai parin kuluttua Neuvostoliitto on suljettu, eli kuten »Karjala» lehti sodan alussa mylvi: Nyt Neuvostoliitto lyödään ja syödään!

Näin ollen Suomen rahavaltiaita vetivät Hitlerin sota-seikkailuun ne samat virikkeet, jotka alunperin antoivat väriä heidän neuvostovastaiselle kansalliskiihkolleen: anastushimo ja taantumuksellisen valtakoplan kansanviha.

HITLERILÄISTETTY SUOMI

1. Kuinka saksalaiset imevät mehut Suomesta

Saksalaista sotaväkeä on Suomessa toisen kerran tämän maan historiassa. Emme tarkalleen tiedä, paljonko sitä on Suomeen majoitettu, mutta Sveitsin lehdissä puhutaan 7—8 divisioonasta.

Ensi kertaa Suomessa ollessaan (1918) saksalainen sotaväki tuli kuuluksi väestön keskuudessa kähvellyksistä ja rosvouksesta. Se rohmusi hämmästyttävän julkeasti kaiken mikä käden ulottuvilla oli. alkaen kanoista ja porsaista aina kirkonkelloihin asti. Nykyään saksalaiset rosvoavat Suomea vieläkin enemmän, mutta nyt se tehdään yleensä toisella tavalla: Suomen viranomaisten avulla.

Tosin saksalaiset »vieraat» ovat nytkin monessa tapauksessa käyttäneet entisiä kähvellys- ja rosvousmenetelmiään. Varsinkin sodan ensi kuukausina hitleriläinen sotaväki harjoitti tuota mielityötään niin laajassa mitassa, että jopa saksalaisten joukkojen silloinen ylipäällikkö Suomessa kenraali von Falkenhorst katsoi tarpeelliseksi varoittaa siitä. Hänen päiväkäskyssään Suomessa oleville saksalaisille joukko-osastoille sanottiin mm. seuraavaa:

»Lukuisat tapaukset osoittavat, että ohikulkevat tai maajalevat joukko-osastot eivät säästä armeijan selustassa olevaa Suomen yksityis- ja valtionomaisuutta. . . Suomalaisilta talonpojilta otetaan heinät ja kaurat, siinä tarkoituksessa murretaan aittojen ovia ja revitään kattoja. Jos talonpojat ilmaisevat vastalauseensa, niin heitä jopa uhataan.»

Tuo kenraali nähtävästi pelkäsi Suomen väestön alkan van selustassa liiaksi kuohua ja sen vuoksi hän piti viisaampana käyttää väestön omaisuuden ryöstämisessä maan viranomaisten palveluksia. Ja Suomen hallitus nöyrässä palveluhalussaan ei ainoastaan avannut valtion muona- ja rehuvarastojen ovia selkoselälleen Saksan intendentuuriosastolle, vaan jopa toimeenpani sen hyväksi hevosten, karjan, viljan, perunan, rehujen ja ajoneuvojen pakko-oton maalaisväestöltä. Talvella 1941—1942 mentiin niin pitkälle, että kaikilta talonpojilta vietiin puolet siemenvaroistakin, ne luovattiin palauttaa keväällä »kun saadaan Saksasta», mutta keväällä ei paljoakaan palautettu.

Tällainen Suomen kansan rosvoamistapa on tietysti saksalaisille edullisempi kuin suoranainen ryöstäminen omin käsin. Väestö osaisi piilottaa tuntuvamman osan omaisuudesta saksalaisilta sotavarkailta kuin paikallisilta poliisivirkamiehiltä. Suomen hallituksestakin tämä tapa on poliittisesti varsin mukava. Eihän sen tarvitse tehdä kansalle tiliä siitä, miten suuri osa maan muona-, rehu- ym. varoista menee saksalaisten kitaan. Se pidetään salassa Suomen kansalta. Hallitus suorittaa kaikki pakko-otot muka yksinomaan Suomen armeijan tarpeiden tyydyttämiseksi. Samalla se vetoaa ulkokultaisesti väestön »isänmaallisen velvollisuuden» tunteisiin.

Sitä paitsi koko Suomen ja Saksan välinen ulkomaankauppa lakkasi heti sodan alussa olemasta luonteeltaan kauppaa ja muuttui Saksan hallituksen suorittamaksi Suomen kansan omaisuuden järjestelmälliseksi ryöstämiseksi. Saksa on ollut hyvin perso kaikelle sille arvokkaalle, mitä Suomi on suinkin voinut viedä maasta: voille, lihalle, nahkoille, puutavaralle, kuparille, nikkelille jne. Suomi sitoutui orjuuttavan kauppasopimuksen nojalla muun muassa toimittamaan Saksaan jatkuvasti enimmäismäärän puutavaraa. Mutta Saksa ei ole maksanut eikä maksa valuutalla. Sen sijaan se on luvannut auliisti toimittaa Suomeen viljaa ja erinäisiä teollisuuden raaka-aineita. Mutta Hitlerin hallitus ei ole täyttänyt sitoumuksiaan (tiedetäänhän ettei se missään täytä sitoumuksiaan), ja tästä on koitunut paljon vaikeuksia sen suomalaisille apureille.

Yrittäessään tyydyttää kaikki saksalaisten vaatimukset Suomen vallanpitäjät tyhjensivät jo sodan ensi kuukausina Suomen muonavarat siinä määrin, ettei maahan jäänyt mitään vuodeksi 1942. Kuukaudesta toiseen ne luottivat siihen, että Saksan hallitus maksaa vitkastelematta velkansa viljalla ja muilla elintarvikkeilla, kuten oli luvannut. Mutta saksalaiset eivät ainoastaan vitkuttaneet elintarvikkeiden kuljetusta Suomeen, vaan vieläpä julkeudessaan tekivät elintarvikevelastaan vakituisen *kiristyskeinon* Suomeen nähden.

Tätä tilannetta kuvaa hyvin seuraava TASS:in tiedonanto Kööpenhaminasta marraskuun 18. pltä 1942. Eräs huomattava suomalainen virkamies, joka matkallaan Berliinistä pysähtyi Kööpenhaminaan, kertoi avomielisessä keskustelussa tanskalaiselle teollisuusmiehelle, että kaikki Suomen hallituksen yritykset saada saksalaisilta edes likipitai-

nen sitoumus välttämättömpien elintarvikkeiden toimitamisesta Suomeen talvella 1942—1943 olivat menneet myytyyn.

Tuo suomalainen virkamies sanoi, että »saksalaiset ovat panneet meidät nälkäannokselle; he antavat meille hiukan elintarvikkeita vain kahdeksi viikoksi kerrallaan, asettaen joka kerta seuraavien kahden viikon annoksen toimittamisen riippuvaiseksi heidän yhä uusien sotilaallisten ja sisäpoliittisten vaatimustensa täyttämisestä. Edessämme on alin-omaa vaihtoehto: joko täyttää nuo vaatimukset tai antaa koko kansakuntamme kuolla nälkään. Meidän on maksettava saksalaisista elintarvikkeista merkityksettömäksi käyvän riippumattomuutemme rippeillä. Me olemme kaikessa riippuvaisia saksalaisista.»

Suomen hallituksen ei ole helppoa tällaisessa asemassa rauhoittaa kansaa. Kansahan on nähnyt, että maan muonavarat ovat yhtäkkiä kadonneet, ja se epäilee huomattavan osan niistä menneen saksalaisille. Sen vuoksi hallitus yrittää tässä kysymyksessä kaikin tavoin johtaa väestöä harhaan. Toisaalta se salaa tarkoin väestöltä kaikki tavaratoimituksensa Saksalle ja Saksan velkasitoumukset Suomelle. Toisaalta taas se esittää asian kansalle siinä valossa, että jokainen kahden viikon annos, jonka saksalaiset toimittavat Suomeen, ei olekaan osa (ja vain pieni osa) Saksan maksettavasta velasta, vaan jotain »jalomielistä avunantoa» Suomen kansalle. Tästä näette, niin toittovat kaikki Suomen hallituksen äänitorvet, että kun kansamme on puutteessa, niin Saksan hallitus lähettää sille viljaa.

Väestön epäilykset eivät ole kuitenkaan hälvenneet. Kesällä 1942 levisi tietoja, että saksalaiset saavat vieläkin Suomesta eräitä hyvin arvokkaita elintarvikkeita, kuten voita ja kananmunia, joita väestö ei ole nähnyt enää pitkiin aikoihin. Silloin hallitus antoi sosialidemokraattisen ministerin Tannerin tehtäväksi ilmoittaa budjettiselostuksessaan eduskunnalle, että ylipäänsä »karjatuotteiden vienti maasta on päättynyt». Väestöltä ei kuitenkaan jäänyt huomaamatta se kaksinkertainen kierous, joka sisältyi tuohon Tannerin lausuntoon, nim. ensinnäkin se, että hänen lausuntonsa koski vain Suomen siviilivientiä eikä sotatarvikkeiden vientiä. On itsestään selvää, että sellaiset vaikeasti saatavissa olevat elintarvikkeet kuin voi ja kananmunat olivat kadonneet vapaasta ulkomaankaupasta (so. siviiliviennistä), samoin kuin ne olivat kadonneet sisämaisilta vapaamarkki-

noilta; Saksaan ne saattoivat virrata vain »sotatarvikkeiden» vientiin kuuluvina tuotteina. Toiseksi Tanner ei virkanut sanaakaan siitä, kuinka isoja eriä kutakin muonalojia hallitus ja armeijan intendenttuoriosasto antavat saksalaiselle sotaväelle välittömästi Suomessa. Näitä eriä ei tietenkään merkitä vientitilastoon.

Näin ollen on elintarvikkeiden »vienti» nälänhätää kärsivästä Suomesta Saksaan virallisesti päättynyt, mutta sitenkin on syytä olettaa, että saksalaiset yhä vieläkin saavat ja syövät suihinsa Suomen maatalouden parhaat tuotteet.

Saksalaiset puolestaan ovat jo miltei kokonaan lopettaneet viljan tuonnin Suomeen. Kesäkuussa 1943 ilmoitti Suomen huoltoministeri Ellilä julkisesti, että Suomen hallitus oli yrittänyt saada jonkin verran viljaa Saksasta. Mutta, kuten Ellilä myönsi, tästä kysymyksestä käydyt neuvottelut eivät antaneet myönteisiä tuloksia. Hänen lausuntonsa mukaan Suomen oli nyt turvauduttava vain omiin, varsin niukkoihin viljavaroihinsa.

Samanaikaisesti Saksan velka Suomelle kasvaa kasvamisestaan. Tämä seikka vain tilinpidollisesti vahvistaa sen tosiasian, että saksalaiset jatkavat edelleenkin Suomen rovoamista. Saksan hallitus itse, kuten tiedetään, on jo ilmoittanut Saksan kaikkien vasallimaiden hallituksille, myös Suomen hallitukselle, että näistä maista Saksan saamien tavaroiden ja elintarvikkeiden maksu suoritetaan vasta sodan jälkeen.

Hitlerin liittolaisilla ei ole sodan jälkeen mitään odotettavissa Saksalta. Ne eivät saa siltä ainoatakaan markkaa.

2. Saksalaiset isännät ja suomalaiset rengit

Jo se tosiasia, että Suomessa on vakinaisesti huomattava määrä saksalaista sotaväkeä, todistaa koko maailmalle, että saksalaisista on tullut Suomen isäntiä. Herää kuitenkin kysymys, onko mitään eroa Suomen nykyisessä asemassa ja Hitler-Saksan miehittämien maiden asemassa. Kyllä, eroa on, vaikkakaan ei kovin olennaista.

Suomi on menettänyt itsenäisyytensä, kuten nekin maat, jotka Saksa on miehittänyt. Mutta Suomi ei ole ainoastaan alistettu Saksan valtaan, vaan samalla se myös palvelee Saksaa. Suomi on Hitler-Saksan *vasallimaa*, joka palvelee sitä ennen kaikkea käymällä sotaa sen etujen puolesta, sen apurina.

Tämä ei tee Suomen kansan asemaa yhtään helpommaksi. Se osa, jonka Suomen hallitsevat piirit ovat nyt ottaneet itselleen, on sittenkin uusi, erikoinen osa: heistä on tullut yksinkertaisesti Suomen saksalaisisäntien renkejä.

Suomen kansa näkee nälkää yhtäläillä kuin miehitettyjenkin maiden kansat; Saksa on rosvoonnut Suomen yhtä perusteellisesti kuin miehitetytkin maat. Ja kaikki se on tehty Suomen viranomaisten käsin. Suomen työtätekeviä sorretaan ja riistetään armottomasti Saksan imperialistien hyväksi; saksalaisten käskystä Suomessa vangitaan, kidutetaan ja teloitetaan ihmisiä. Ja toimeenpanijoina ovat Suomen viranomaiset. Eivätkä nuo saksalaissorron toimeenpanijat Suomessa ole mitään uusia nousukkaita, jotka vasta nyt saksalaisten tahdosta olisivat päässeet valtaan, niin kuin niiden apurit Norjassa, Hollannissa ja Belgiassa. Ei, Suomessa ovat quislingien tehtävän ottaneet hoitaakseen maan vanhat vallanpitäjät, se sama kopla, joka on ollut vallassa jo neljännesvuosisadan ja kauemminkin.

Myytyään Suomen Hitler-Saksalle ja ryhdyttyään Hitleriläisyyden renginvirkaan Suomen vallanpitäjät ovat yhdessä suhteessa heti voittaneet kaikissa muissa maissa olleet Hitlerin kätyrit: he ovat voittaneet ne tekopyhydessä.

He eivät sano kansalle, kuten Quisling Norjassa, että on alistuttava saksalaisten tahtoon, vaikka he *toimivat* yhtä uuraasti pakottaakseen kansansa alistumaan saksalaisten isäntien tahtoon. Sanoissa he inttivät entiseen tapaan, että Suomi on muka täysin itsenäinen maa, ja itse he ovat olevinaan joitakin isänmaallisia, jotka muka puoltavat Suomen itsenäisyyttä. Eivätkä he ole huomaavinaan Saksan taholta mitään vaaraa Suomen itsenäisyydelle.

Kun saksalaiset rosvoavat Suomea käyttäen julkeaa kirstystä, niin Suomen valtaherrat nimittävät sitä Suomen ja Saksan »taloudelliseksi yhteistyöksi», ja Suomen presidentti kiittää saksalaisia »avusta».

Kun saksalaiset vaativat Suomea liittymään niin sanottuun kominterninvastaiseen liittoumaan tai päästämään Gestapo valvomaan Suomen ohranan »työtä», tahi kun Berliinissä suorastaan päätetään, kuka Suomen herroista on sovelias ja kuka ei ole sovelias pääministerin virkaan, niin Helsingissä vastataan joka kerta nöyrällä kumarruksella, ja tätä nimitetään »poliittiseksi yhteistyöksi».

Kun Hitler vaatii Suomelta yhä vain lisää tykinruokaa, niin hänen Suomen hallituksessa istuvat nöyrät palvelijan-

sa pyrkivät virkaintoisesti näyttämään »fyyrerille», että heille kuuluu tässä asiassa Saksan vasallimaiden *ennätys*, toisin sanoen, että he lähettävät tappotantereelle suhteellisesti enemmän miehiä kuin mikään muu näistä maista. Ja tätä he nimittävät »sotilaalliseksi yhteistyöksi» Saksan kanssa.

Totta tosiaan, Saksan fasisteilla ei ole palvelusintoisempia renkejä kuin Suomen vallanpitäjät.

Sanotaan, että koira nuolee keppiä, jolla isäntä sitä lyö. Mutta Hitlerin suomalaiset koirat tekevät vieläkin kummallisempia temppuja. He ovat isäntänsä mieliksi antaneet saksalaisille sotapukareille Suomen naisten kunniankin. He ovat itse asiassa laillistaneet hitleriläisten upseerien ja sotamiesten harjoittaman suomalaisten naisten raiskaamisen. Sitä paitsi he ovat järjestäneet erikoispalvelun, jota suoje-luskuntain naisjärjestön »Lotta Svärdin» jäsenet laajassa mitassa suorittavat saksalaiselle sotaväelle. Tämä sotilaallistettu naisjärjestö, johon kuuluu 185 tuhatta jäsentä, on nyt tullut saksalaisten naistarpeen tyydyttäjäksi niin selustassa kuin rintamallakin.

Emme tiedä, millä nimellä tällaista »yhteistyötä» saksalaisten kanssa nyt Suomessa virallisesti kutsutaan. Mutta sen me tiedämme, että Suomen armeijan sotilaiden omaisten kirjeissä, joita saapuu rintamalle, moititaan katkeran häpeän ja suuttumuksen vallassa tuollaista häikäilemätöntä »yhteistyötä» hitleriläisten kanssa. Sen sijaan saksalaiset isännät itse taitavat olla sangen tyytyväisiä suomalaisten naisväen hankkijain huoltotoimintaan. Ilmankos eräs heistä kirjoittikin hiljattain »Wilnaer Zeitung» lehdessä:

»Me saksalaiset tunnemme aina Suomessa voivamme erikoisen hyvin. Siitä on jo todistuksena meidän sotilaidemme esimerkki.»

3. Kaksinaamaisuutta takaportin varaamiseksi

Suomi ei ole ainoa maa, joka on sotaliitossa Hitler-Saksan kanssa. Mutta on kuvaavaa, että Suomen hallitus on Hitlerin liittolaisista ainoa, joka yrittää salata ja kieltää sen tosiasian, että se on sotilaallisessa ja poliittisessa liitossa Hitlerin kanssa.

Suomen hallitusherrat tosin eivät aina eivätkä joka paikassa kiellä taistelevansa yhdessä Hitler-Saksan kanssa sa-

mojen tarkoitusperien puolesta. Esim. silloin kun Hitler kävi Suomessa (kesällä 1942) ja erinäisissä muissakin tilaisuuksissa he vakuuttivat julkisesti olevansa Hitler-Saksalle uskollisia yhteisessä sodankäynnissä. Ja kun ministeri Tanner kävi sodan aikana vierailulla Berliinissä ja Wienissä, niin hän julisti siellä juhlallisesti, että Suomi tulee taistelemaan yhdessä Saksan ja sen asevelimaiden (so. Italian, Unkarin ja Romanian) kanssa »eurooppalaisen kulttuurin puolesta» (so. hitleriläisen »uuden järjestyksen» puolesta Euroopassa) »voitokkaaseen loppuun asti». Mutta heti kun Tanner oli palannut Suomeen, hän piti puheen ja saneli diplomaattisen kaavan mukaan, ettei Suomi muka osallistu suurvaltain sotaan »kenenkään puolella».

Suomen hallitusherroilla »totuus» riippuu siis kokonaan siitä, missä he kulloinkin puhetta pitävät. Lisäksi se riippuu tilanteesta rintamalla. Kun saksalaiset sotajoukot hyökkäävät, niin Suomen hallituksen äänitorvet toitottavat, että Suomi käy yhteistä sotaa Saksan kanssa »voitokkaaseen loppuun asti». Kun taas saksalaiset sotajoukot perääntyvät ja kärsivät tappioita, niin on varmaa, että joku ministeri tai itse presidentti nousee pönttöön selittämään, että »vaikka Suomi onkin tietysti mielessä sotaikäyvä maa, niin samalla se on oikeastaan miltei puolueeton maa...»

Tuo kaksinaamaisuus on yksi nykyisten hallitusherrain käyttäytymisen peruslakeja. He eivät voi ajatellakaan rikollisen yhteytensä katkaisemista Hitlerin susilaumaan, mutta he tahtoisivat jotenkin pitää tuota yhteyttä salassa. Miksi? Hävetääkö heitä? Olisikohan heillä vielä edes omantunnon häivää, joka vaatisi salaamaan häpeää? Ei, eivät he ole niitä miehiä, jotka toimivat moraalisisista vaikutteista. Omaatuntoa heillä ei ole. Tässä on kysymys kokonaan muusta: he pelkäävät, että voi käydä huonosti. Heidän kaksinaamaisuutensa tarkoituksena on takaportin varaaminen itselleen.

Mitä he lähinnä pelkäävät? Suomen hallitusherrat pelkäävät, että Hitlerin kanssa solmimansa liiton takia he saattavat joutua *täysin eristetyiksi* sekä sisä- että ulkopoliitikassa.

Suomen kansan silmissä liitto saksalaisten kanssa ei ole suosittu. Ei yksikään ihminen siellä ota vakavalta kannalta sitä virallista diplomaattista väitettä, että sotaliittoa fasis-ti-Saksan kanssa ei ole olemassa. *Näkevähän* ihmiset tuon liiton olevan voimassa, onhan ihmisillä silmät päässä. Ja he tajuavat, että sivistysmaiden silmissä tuo liitto on Suomelle

häpeä, että se on vaarallinen ja vahingollinen maan tulevaisuudelle.

Suomen kansa tahtoi epäilemättä vapautua fasisti-Saksan pauloista. Suomen vallanpitäjät tietävät sen ja yrittävät kaikin tavoin uskotella kansalle, että »sotilaallisista syistä» Suomen on sentään pakko säilyttää edes »väliaikainen yhteistoiminta» Hitler-Saksan kanssa. Nykyinen sotamme, niin he selittävät kettuillen, on vuoden 1940 talvisodan jatkoa. Suomi ei silloin pärjännyt, koska sen oli pakko sotia pelkästään omin voimin. Nyt on asia toisin. Nyt meitä auttaa Saksa koko sotilasmahdillaan. Kuinka voisimme kieltäytyä sellaisesta tuiki tarpeellisesta avusta? Emme me auta Saksaa, vaan Saksa auttaa Suomea, he sanovat.

Tämä on sitä demagogiaa, jolla he vetävät Suomen kansaa nenästä: ikään kuin Suomi ei olisi Saksan imperialistien kynsissä, vaan päinvastoin noiden armelioiden rosvojen suojeluksessa, ikään kuin Hitler ei olisi vaatinut tykinruokaa Suomelta, vaan päinvastoin hitleriläishurtat olisivat tulleet pohjolaan kuin mitkäkin sadun jalot ritarit vuodattamaan vertaan viattoman Suomi-neidon pelastamiseksi suurilta vaaroilta. . .

Suomen vallanpitäjät pelkäävät täydellistä eristystä myös kansainvälisellä areenalla. Kaikissa Saksan miehittämissä Euroopan maissa ovat kansat kääntäneet inholla selkensä Hitlerin suomalaisille apureille. Englanti on julistanut sodan Suomelle. Ruotsissa tuntuu yleinen mielipide kääntyvän yhä enemmän niin Saksan kuin sen apurinkin Suomen anastussotaa vastaan. Amerikan Yhdysvaltojen hallitus on jo sulkenut kaikki Suomen konsulaatit ja lakauttanut suomalaisen »tietotoimiston» myyräntyön New Yorkissa.

Kun noin ilmeiset merkit osoittavat Suomen joutuvan yhä enemmän eristetyksi, ei hallitus voi avoimesti ja kiertelemättä tunnustaa, että se on valjastanut Suomen Saksan imperialismiin sotavankkurien eteen ja taistelee Euroopan alistamiseksi Hitlerin hirmuvaltaan. Kuka sen tietää miten sota päättyy, Suomen ministerit tuumivat ja sen vuoksi olisi uskallettua julkikuuluttaa liitto Hitlerin kanssa ja siten ärsyttää demokraattisten maiden yleistä mielipidettä, joka ilmankin suuntautuu meitä vastaan.

Suomen rahavaltiailla on vielä ystäviä ja suojelijoita porvarillis-demokraattisten maiden taantumuksellisissa piireissä. Siellä häärii myös Suomen hallituksen palkkaamia

asiamiehiä yrittäen muokata yleistä mielipidettä. Mutta noiden asiamiesten puuhia vaikeuttaa siellä suuresti se seikka, että kaikki tietävät Suomen toimivan Hitlerin apurina rosvo-sodassa ja miltei kaikki paheksuvat sitä. Sen vuoksi Suomen hallitus onkin asiamiestensä »työn» helpottamiseksi esittänyt väitteen, että »suurvaltojen sodassa me emme oikeastaan ole mukana kenenkään puolella».

Mutta eihän tykkiä voi pussiin piilottaa. Ja kun demokraattisten maiden lehdistö tekee pilkkaa siitä selityksestä, ettei Suomi muka ota osaa Hitlerin sotaan, niin Suomen hallitusherrain täytyy koettaa jollain viisaammalla tavalla tehdä uskottavaksi alibinsa, poissaolonsa rikospaikalta. Sitä tarkoitusta varten he ovat keksineet seuraavan selityksen, jota nyt levitetään Ruotsissa ja anglosaksisissa maissa: Me emme taistele, niin he hokevat puoliääneen, Hitlerin »uuden järjestyksen» puolesta Euroopassa, eikä Suomi ole Saksan vasalli, kuten Romania, Unkari tai Italia; meillä on oma *erillinen sotamme* Neuvostoliittoa vastaan, mutta kun samanaikaisesti meidän sotamme kanssa alkoi myös Saksan sota Neuvostoliittoa vastaan, niin tämän yhteensattuman takia olemme, nähkääs, joutuneet tilapäiseen yhteistointaan Hitler-Saksan kanssa. . . jne.

Ulkomailla ei uskota tätäkään temppuilua, mutta Suomen hallitus sentään toivoo, että lyhytnäköisimmät ulkomaalaiset, vaikka he eivät uskoisikaan Suomen hallituksen sanoja, saattaisivat kuitenkin otaksua, että tällainen luikertelu todistaa Suomen voivan edes myöhemmin erota saksalaisten kanssa solmimastaan salaliitosta.

Suomessa tietenkin jokainen ihminen käsittää, että koko jaarittelu Suomen »erillissodasta» on tarkoitettu vain silmänlumeeksi ulkomaalaisille tomppelleille. Antaen palttua mokomalle diplomatiapelille eräät suomalaiset Hitlerin kätyrit, kuten esim. sanomalehti »Ajan Suunta», sanovat suoraan, että »mistään Suomen erillissodasta ei voi olla puhuttakaan».

Hitler »itse», vaikka hän on mainiosti selvillä noista Suomen valtaherrain diplomaattisista metkuista, on saattanut heidät monesti epämurkavaan asemaan toittamalla, että jo ennen Saksan hyökkäystä Neuvostoliiton kimppuun Suomen hallitus lupasi »lähteä sotaan meidän puolellemme». Mutta noista Hitlerin lausunnoista huolimatta Suomen hallituksen kätyrit ja asianajajat demokraattisissa maissa yhä sokelsivat, että »Suomi ei sodi kenenkään puo-

lella... ja jos sotiinkin yhdessä Saksan kanssa, niin vain sattumalta ja tilapäisesti».

Amerikan Yhdysvaltain valtiodepartementti päätti loka-kuussa 1941 ottaa Helsingin huijarit sanasta kiinni kehotamalla Suomen hallitusta lopettamaan sotatoimet Neuvostoliittoa vastaan ja siten todistamaan haluavansa luopua siitä ulkopoliittisesta suuntauksesta, joka kuten Amerikan hallitus korosti muistiossaan vie Suomen täydellisesti Hitlerin oikkujen valtaan. Suomen hallitus yritti ensin kierrellä ja kaarrella päästäkseen vastaamasta, mutta sitten sen oli pakko myöntää epäsuorasti, ettei se suinkaan ole sattumalta eikä tilapäisesti yhtynyt Hitleriin ja Hitlerin soitaan.

Sen jälkeen Suomen hallitus on yhä enemmän paljastanut itsensä Amerikan yleisen mielipiteen edessä. Tätä todistavat useimpien Amerikan sanomalehtien ja vaikutusvaltaisten toimihenkilöiden lukuisat lausunnot. Kun Amerikassa esim. saatiin tietää, että Suomen hallitus käyttää hitleriläisten kaappaamia puolalaisia orjatyöhön, niin vaikutusvaltainen amerikkalainen sanomalehti »Post Meridian» kirjoitti:

»Tämä Suomen vapaaehtoinen osallistuminen Hitlerin harjoittamaan Euroopan kansojen orjuuttamiseen osoittaa, että kun Helsinki kieltää Suomen olevan liitossa fasistiakselin kanssa, on se pelkkää petkutusta. Suomi näyttelee tekopyhän osaa, vaikka se on Hitlerin veritöiden osanottaja ja ryöstösaaliin vastaanottaja. Mutta samalla Suomi yrittää häpeämättä vakuuttaa koko maailmalle, että se on vain 'sattumalta' ja vastoin tahtoaan joutunut tuohon porukkaan.»

Lehti kehotti selvästi Suomen kansaa ajamaan pois fasis-timielisen hallituksen ja asettamaan sen tilalle sellaisen hallituksen, joka tahtoo antaa maalle rauhan.

Kuten näkyy, Suomen hallitushuijareiden on käynyt jo vaikeaksi peittää Amerikan yleistä mielipidettä. Ruotsissa se on miltei yhtä vaikeata. Monet ruotsalaiset toimihenkilöt, jotka vielä pari vuotta sitten kannattivat Suomen neuvostovastaista politiikkaa, ovat viime aikoina muuttaneet kantansa. Sellainenkin mies kuin professori Andreas Lindblom, joka 1939—1940 talvisodan aikana oli surullisen kuuluisan Suomen Avustuskomitean etunenässä, ilmoitti äskettäin julkisesti tuomitsevansa Suomen nykyisen anastussodan Neuvostoliittoa vastaan ja samalla lausui tulleen vihdoin

vakuuttuneeksi, että Suomen hallitus oli väärässä ensimmäisessäkin sodassa Neuvostoliittoa vastaan.

Noin vaikeata on veijarien nykyään saada ihmisiä huiputetuksi!

4. Hitleriläisten maun mukaista »demokratiaa»

Suomessa saksalaisten fasistien ei ole tarvinnut vaivata itseään demokratian hävittämisellä, niin kuin miehityksissä maissa, sillä Suomen oma hallitus on pitänyt siitä huolen.

Tärkein kansan demokraattisten oikeuksien hävittämisessä suoritettiin Suomessa jo ennen sotaa, etenkin valkoterrorin hillittömän riehunnan vuosina 1918 ja 1930 sekä talvella 1939—1940. Neljännesvuosisadan aikana ei Suomessa ole tosiasiaissa ollut edes sellaista demokratiaa, jota voitaisiin verrata esim. siihen vanhoilliseen järjestykseen, mikä vallitsee Ruotsissa, Englannissa tai Amerikassa.

Mutta Suomen hallituksen asianajajat rientävät väittämään vastaan sillä perusteella, että »onhan Suomessa toki *eduskunta*».

On, siellä on niin sanottu eduskunta. Mutta ensinnäkin tuo eduskunta nojaa suojeluskuntien pistimiin. Toiseksi vaalivapaus on olemassa vain paperilla; todellisuudessa jokainen, joka harjoittaa vaaliagitaatiota muiden kuin kuuden hallituspuolueen (niiden joukossa myös hitleriläisen IKL:n) ehdokkaiden puolesta, jokainen, joka kerää valitsijain allekirjoituksia vaatimuksiin muiden ehdokkaiden merkitsemiseksi vaalilistoihin tai joka allekirjoittaa sellaisen vaatimuksen, hän on vaarassa tulla vangituksi. Kolmanneksi Suomen eduskunnan jäsenellä on vain paperilla oikeus lausua mielipiteensä ja nauttia koskemattomuutta. Todellisuudessa kaikki opposition edustajat, jotka viime neljännesvuosisadan kuluessa on valittu Suomen eduskuntaan (tietenkin fasisteja lukuunottamatta) ovat sittemmin tulleet vangituiksi ja tuomituiksi. Fasistiheittiöt muiluttivat mm. kaksi eduskunnan perustuslakivaliokunnan jäsentä suoraan tuon valiokunnan istunnosta, eikä tästä rikoksesta pantu vankeuteen muiluttajia, vaan muilutetut kansanedustajat.

Sitä paitsi eduskunta itse on tosiasiaissa vailla ratkaisuvaltaa maan tärkeimmissä kysymyksissä, jopa sodasta

ja rauhastakin päätettäessä. Vasta Hitlerin puheesta kesäkuun 22. p:nä 1941 saivat Suomen eduskunnan jäsenet ensi kerran kuulla, että Suomi tulee osallistumaan nykyiseen sotaan. Kun Suomi syksyllä 1941 yhtyi niin sanottuun kominterninvastaiseen liittoumaan, niin eduskunta sai tietää siitä vasta sen jälkeen, kun vastaava sopimus oli jo allekirjoitettu Berliinissä. Valtion budjetti- ja verolakiesitykset jättää hallitus yhä vieläkin eduskunnan vahvistettavaksi, mutta yksinpä näissäkin kysymyksissä on eduskunnan osanotto tehty niin muodolliseksi, että monet edustajat, kuten suomalaisten lehtien valitteluista näkyy, eivät viitsi enää käydä edes eduskunnan istunnoissa.

Näin ollen Suomen parlamentti on joutunut fasistiseksi muuttumisen tiellä varsin lähelle sitä vaivaistilaa, johon Saksan valtiopäivät on poljettu Hitlerin aikana. Mielestäni sitä ei kannata enää nimittää parlamentiksi vakavassa puheessa.

Viimeisetkin kansalaisvapauksien rippeet — niin sananvapaus kuin yhdistymis- ja kokoontumisvapauskin — Suomessa on tukahdutettu. Nykyään tämä kansalaisvapauksien riisto ei koske ainoastaan työtätekeviä, vaan myös porvarillisia väestökerroksia. Eräs porvarillinen maaseutulehti (»Österbottningen») puhui siitä heinäkuussa 1942 alakuolisesti seuraavaa:

»Nykyisen sotivan Suomen kansalainen, joka ennen piti henkilökohtaista vapauttaan aivan luonnollisena asiana, kohtaa nyt joka askelella tälle vapaudelle asetettuja esteitä. Hän ei saa vapaasti myydä eikä ostaa, ei saa syödä mitä haluaa, ei saa mielensä mukaan matkustella maassaan eikä hänellä tavallisesti ole määräysvaltaa edes oman työvoimansa käyttöön nähden. Mielenpitemme tilanteesta ja tapahtumista hän saa lausua julki ainoastaan siinä tapauksessa, jos se pääasiassa käy yhteen hallituksen kannan kanssa.»

Näinkin aran arvostelun ilmaantuminen lehteen on selitettävissä ainoastaan sensuurin satunnaisesta huomaamattomuudesta johtuneeksi. Kaikki Suomen sanomalehdet sensuroidaan ennakkolta ja kaikkien niiden on pakko julkaista laaja virallinen aineisto, joka vie pääosan niiden palstoista. Tällä tavalla hallitus on saanut aikaan lehtien miltei täydellisen fasistismallisen yhtäläistämisen. Mutta sen vuoksi monet lukijat ovat lakanneet lukemasta ja tilaamasta lehtiä. Seurauksena siitä lehtien painokset ja tulot ovat suu-

resti supistuneet, mikä seikka pani hallituksen sosialidemokraattisenkin äänenkannattajan marisemaan tuota yhtäläistämispuhua vastaan. Esim. lokakuussa 1942 se valitelti, ettei sanomalehtien julkaiseminen ja toimittaminen nykyisessä Suomessa ole suinkaan miellyttävää työtä, sillä uutisia ja omia mielipiteitä päivän kysymyksistä voidaan esittää vain varsin rajoitetusti (lue: totuutta salaamalla ja valehtelemalla. — O. K.). Lehdet käyvät pakostakin yksitoikkoisiksi, selitti »Suomen Sosialidemokraatti», ja lukija menettää kiinnostuksensa niihin.

Toisin sanoen, lukija ei enää siedä sellaista keinoravintoa, jossa ei ole totuuden tynkääkään. Innostuen puhumaan tuosta hallituksen virallisesta aineistosta lehden toimittaja lörpötti vielä pääasiankin selittäen, että *sotatiedonannot* vaativat paljon tilaa ja niiden julkaiseminen on pakollista, *vaikka ne eivät suurestikaan kiinnosta lukijoita.*

Tämän hän sanoi omasta kokemuksestaan. Hevosenanokset valhetta Suomen hallituksen sotatiedonannoissa ovat vaikuttaneet lehtien lukijoihin niin turmiollisesti, että nyt monet heistä pelkäävät ottaa sanomalehteä käteensä.

Eräs toinen sanomalehti, Turussa ilmestyvä »Åbo Underrättelser», ilmaisi levottomuutensa sen johdosta, että Ruotsissakin on lakattu uskomasta Suomen hitleriläistettyyn lehdistöön. Se kirjoitti (12. syyskuuta 1942):

»Ruotsissa on paljon sellaisia, jotka Suomesta puhuttaessa rajoittuvat pelkkään *tosiasain* toteamiseen. Mitä kauemmin sota jatkuu, sitä enemmän heillä näyttää olevan halua kuvata Suomi maaksi, joka on syöksynyt *seikkailuun*. Suomen ja Ruotsin suhteet ovat viime aikoina käyneet kovin huonoiksi. Ruotsalaisista tuntuu, että *heidän ei anneta tietää, mitä Suomessa todella tapahtuu.*»

Kauheaa, kun nuo ruotsalaiset tahtoisivat tietää kaiken! Mutta Suomen hallituksen onneksi sensuuri heittää armotta pois *tosiasiat*, jotka muuten voisivat päästä sanomalehtien palstoille. Sensuuri isännöi sanomalehtien palstoilla niin suurella virkainnolla, että sama turkulainen lehti huokaisi syvään todetessaan: »Sensuurin ansiosta Suomen lehdet ovat käyneet aivan kiinnostomiksi, ja ulkomaalaisista tuntuu, etteivät ne kuvasta kansan todellista mielialaa.»

Niin, lakkaamaton valehtelu ei ole mukavaa kenestäkään, ei ulkomaalaisista enempää kuin Suomenkaan väes-

töstä. Mutta minkäs sille mahtaa. Ehkä se ei ole erikoisen mukavaa Suomen hallitusherroistakaan, mutta heille se on kuitenkin tuiki *välttämätöntä*. Siinä se syy on.

Miksi se on heille välttämätöntä? Siksi että sellaista rikollista sotaa, jota Suomen hallitus käy, ei voida käydä kauan, jos kansa saa tietää totuuden sodasta ja jos ulkomailla saadaan tietää kaikki mitä Suomessa tapahtuu. Mutta myönnettäköön, että Suomen vallanpitäjien on onnistunut tähän saakka melko hyvin salata totuus niin Suomessa kuin ulkomaillakin.

Maassa riehuu *terroristinen hirmuvalta*, mutta konkreettisia yksityiskohtia, esim. Suomen vankilahelveteistä, pääsee vain harvoin vuotamaan ulkomaailman tietoon. Virallisen tilaston mukaan oli vankien määrä v. 1942 40 prosenttia »normaalia» suurempi. Mutta sikäli kuin virallisesti on ilmoitettu, v. 1941 joutui vankilaan 17 500 henkilöä, kun taas normaalivuosina vankiloissa oli noin 6 000 henkilöä. Paljonko tuosta määrästä on valtiollisia vankeja, ei ole ilmoitettu.

Tukholmalainen sanomalehti »Arbetaren» kirjoitti maaliskuussa 1943: »Sotavuosina on Suomessa tapahtunut paljon sellaista, mitä laaja yleisö ei tunne. . . Eräitä henkilöitä heidän sosialististen vakaumustensa vuoksi on pidetty turvasäilössä jo kaksi ja puoli vuotta. Jos heidän asiaansa on ylipäänsä käsitelty oikeudessa, on se tapahtunut suljettujen ovien takana. Niin valtiollisissa kuin kriminaalijutuisakin on jälleen otettu käytäntöön kuolemanrangaistus, joka lakkautettiin sata vuotta sitten. Äskettäin ilmoitettiin, että viime vuonna oli teloitettu kommunisti P. Muitakin samanlaisia teloituksia tiedetään tapahtuneen, mutta sanomalehdet eivät halua eivätkä saa kertoa niistä. Valtiollisia vankeja kohdellaan vankiloissa hyvin julmasti, sillä vanginvartijat ovat heidän poliittisia vihamiehiään, fasisteja. Tunnettu suomalainen rauhanystävä Arndt Pekurinen vietiin salaa pois vankilasta, jossa hän oli istunut ensimmäisestä Suomen ja Venäjän sodasta asti. Pian sen jälkeen sai hänen vaimonsa ilmoituksen, että hän oli 'kaatunut rintamalla'.»

Sama ruotsalainen lehti kertoi edelleen, miten Suomessa nykyään valtiollisia vankeja piinataan nälällä. Monet ovat kuolleet ravinnon puutteeseen. Eloon jääneet ovat tavattoman nääntyneitä, mutta heitä pakotetaan tekemään raskasta työtä. Äärimmäisessä nälässä monet heistä

ovat valmiit syömään kaikenlaisia mädänneitä jätteitä kaatopaikoilta.

Suomen vankilaviranomaiset ja ohranat olivat ennestäänkin kuuluisia valtiollisten vankien raa'asta kohtelusta. Mutta siitä lähtien kun Saksan Gestapo on ruvennut johtamaan pyövelien työtä Suomessa, on valtiollisten vankien kidutus käynyt vieläkin pirullisemmaksi. Tiedossamme on esim., että Riihimäen keskusvankilassa pahoinpideltiin julmasti erästä Kaukovuori nimistä valtiollista vankia; hän makasi sen jälkeen kaksi vuorokautta tajuttomana. Toista, Pessi nimistä, vanginvartijat ampuivat päähän ja selittivät virnistellen, että se oli »vahingonlaukaus».

Jatkuvilla häväistyksillä ja kidutuksilla on tunnettu sosialistinen toimihenkilö tohtori Mauri Ryömä saatettu sellaiseen tilaan, että Ruotsin sanomalehdistön tietojen mukaan hän viime vuonna yritti tehdä itsemurhan vankilassa. Kuten tunnettua, tohtori Ryömä oli vuonna 1940 laillisesti toimineen joukkojärjestön, Suomen-Neuvostoliiton rauhan ja ystävyuden seuran puheenjohtajana. Tästä toiminnasta hänet tuomittiin seitsemäksi vuodeksi vankeuteen, ja nyt, kuten näkyy, yritetään katalia fasistisia menetelmiä käyttäen päästä hänestä kokonaan eroon. Noin kolmeasataa muuta samaisen rauhan ja ystävyuden seuran toimihenkilöä pidettiin Köyliön keskitysleirillä, mistä heidät elokuussa 1941 lähetettiin väkipakolla rintamalle »miinakenttiä polkemaan», niin kuin fasistiupseerit heille ilkkuen ilmoittivat. Matkalla heistä erotettiin 25 tunnetuinta työväenliikkeen toimihenkilöä, jotka vietiin teille tietymättömille. Heidät on epäilemättä murhattu. Rintamalle lähetetyistä onnistui osan siirtyä Neuvostoliiton puolelle, mutta muiden kohtalosta ei ole mitään tietoa.

Sellainen on Suomen nykyisen »demokratian» raakalaihahmo, ellei katsota naamiota, vaan naamion alle. On ymmärrettävää, että moinen »demokratia» sopii saksalaisen fasistien makuun. Tiedetäänhän heidän julistaneen periaatteekseen, että »demokratia on hävitettävä» ja sen tilalle pystytettävä kaikkialle heidän oma »autoritäärinen» terrorikomentonsa. Mutta saksalaiset fasistit eivät kaihdakaan yhdyselämää sellaisen »demokratian» kanssa, jollainen Suomessa on kehittynyt. Eräs hitleriläisyyden pää-äänenkannattajia, »Berliner Börsenzeitung», kirjoittikin:

»Suomen esimerkki osoittaa, että kohtalon yhteisyys johtavien autoritääristen ja pienten demokraattisten val-

tioiden kesken on täysin mahdollinen. Saksassa ei kukaan vähääkään sumeillut sen vuoksi, että sen aseveli Suomi on todellisen demokratian maa.»

Tuskin kukaan pystyy sanomaan, eroaako tuo suomalaismallinen »todellinen demokratia» jollain tavalla *olemukseltaan* fasistikomennosta. Se ei eroa siitä olemukseltaan, vaan *ainoastaan naamiointiltaan*. Toisin sanoen se eroaa siinä suhteessa, että Suomen taantumuksellinen rahavalta yrittää vielä peitellä hirmuvaltansa alastomuutta vanhan demokraattisen hunnun rievuilla. Se tahtoi tietenkään sodan päätyttyä heittää pois nuokin rievut, joihin nykyään kuuluvat sekä »parlamentti» että sosialidemokratia Suomessa. Mutta se voi heittää ne pois vain siinä tapauksessa, että fasistinen Saksa voittaa sodassa. Kun tuollainen mahdollisuus on kuitenkin jo kadonnut taivaanrannalta, niin nyt nuo rievutkin voivat luottaa siihen, että niitä tullaan vielä käyttämään omalla paikallaan, mikäli se riippuu Suomen rahavaltiaista.

Suomessa tämän tietävät niin fasistit kuin *sosialidemokraatitkin*, mutta kuitenkin ne silloin tällöin alkavat lehdisään kinastella siitä, onko maassa pantava pystyyn »uusi järjestys» vai ei. Miksi ne siitä kinastelevat? Molemmathan palvelevat samaa isäntää ja kannattavat samaa hitleriläistä politiikkaa, nykyisen hallituksen sotapolitiikkaa. Mikä siis on näiden kinastelujen tarkoituksena?

Ensiksikin näiden kinastelujen tarkoituksena on salata kansalta maan nykyisen hallituskomennon todellinen luonne. Kun kerran sanomalehdet väittelevät siitä, onko maassa toimeenpantava fasistinen »uusi järjestys» vai säilytettävä »demokratia», niin kansa saattaa uskoa, että demokratia on yhä vielä voimassa. Tosin kansa näkee omin silmin, että kaikki sen demokraattiset oikeudet on poistettu, mutta sanomalehdet puhuvat vain »sotatilán aiheuttamista väliaikaisista rajoituksista», ikään kuin demokratia olisi Suomessa vielä elossa, tosin näkymättömässä muodossa niin kuin autuaan sielu taivaassa.

Toiseksi Saksan hitleriläiset, jotka suomalaisen puoluehaaraosastonsa IKL:n avulla jatkuvasti kiihottavat pystytämään *peittelemättömän* fasistijärjestelmän ja poistamaan kaiken demokraattisen naamiointin, yllyttävät siten sosialidemokraattisia apureitaan ahkeroimaan jatkuvasti palveluksessaan. IKL:n suun kautta hitleriläiset sanovat sosialidemokraattisille palkkarengelleen:

— Vetäkää lujemmin alkääkä pälyilkö sivuille, alkää pälyilkö Skandinaviaan, Englantiin ja Amerikkaan. Todistakaa teoillanne, että voitte ansaita meiltä täyden luottamuksen, todistakaa että te saatte paremmin kuin kukaan muu työväen alistumaan meidän tahtoomme, tekemään työtä ja sotimaan meidän asiamme puolesta, muuten me näyttämme, että maata voidaan hallita ilman teitä ja ilman eduskuntaa!

Kolmanneksi sosialidemokratian johtajat käyttävät IKL:n lehtien kanssa käymäänsä kinastelua poliittisen maineensa kohentamiseen työväen silmissä. Nimenomaan voidakseen olla hyödyksi hallitukselle ja hitleriläisyydelle, on sos. dem. johtajien pidettävä huolta joukkovaikutuksensa säilymisestä. Palvelemalla fasistisia »aseveljiä» he ovat jo joutuneet jokseenkin huonoon huutoon työväen silmissä, ja jos he vielä menettävät joukkovaikutuksestaan, niin piakkoin sosialidemokraattisilla ministereillä ei tule olemaan mitään hyötyarvoa Hitlerille eikä Suomen rahavaltioille. Sen vuoksi heidän on aika ajoin esiinnyttävä »demokratian puoltajina», ja koska he puoltavat sitä vain sanoissa, niin yksikään fasisti ei loukkaannu heille.

Sen johdosta, että fasistit painostavat eräitä riittämättömän palveluintoisia sosialidemokraatteja, alkoi helsinkiläinen ruotsinkielinen sos. dem. lehti »Arbetarbladet» viime vuonna jo hermostua ja kirjoitti:

»Uutta järjestystä haluavien julkeus kasvaa päivä päivältä. Tuntuu siltä, kuin demokratian haudankaivajat olisivat päättäneet ottaa selville, kuinka paljon törkeyttä ja hävyttömyyttä demokraattisessa maassa siedetään. He ovat menneet kovin pitkälle.»

Mutta tietävähän fasistit hyvin, kuinka pitkälle he voivat mennä Suomen sosialidemokraattien yllyttämisessä. Eihän yksikään sosialidemokraattien johtajista ole vielä edes eronnut fasistisesta Aseveliliitosta, huolimatta niistä nöyryytyksistä, joista »Arbetarbladet» niin valittavasti kirjoittaa. Yhä vielä on täysin voimassa se julkinen sopimus, jonka sosialidemokraattinen puolue teki 1940 sellaisten tunnettujen »demokratian haudankaivajain» kuin suojeluskuntien kanssa. Näin ollen ei ole syytä pelätä, että Suomen sosialidemokraattisilta fasismin apureilta kärsivällisyys loppuu tai selkä katkeaa.

Joka tapauksessa Suomen sosialidemokratian johtajilla, Väinö Tannerilla ja hänen apulaisillaan, on kaksi huip-

puunsa kehitettyä ominaisuutta. Toinen niistä on *poliittinen valheellisuus*. Kun vertaa heidän sanojaan ja tekojaan, niin huomaa missä asiassa tahansa niiden välillä ylipääsemättömän kuilun. Samat miehet, jotka yhdessä fasistien, suojeluskuntien, poliisien ja ohranain kanssa ovat häikäilemättömästi tukahduttaneet Suomen työväen itsenäisen äänen, toittivat vappujulistuksessaan 1942, että »työväenluokka haluaa nytkin korottaa äänensä kansamme riippumattomuuden, vapauden ja kansanvaltaisen yhteiskuntajärjestyksen puolesta». Samat miehet, jotka ovat myyneet hitleriläisille Suomen kansan itsenäisyyden, vapauden ja kansanvaltaiset oikeudet, huutavat, että »ei voi sallia käytävän kauppaa näillä kansamme kestävyuden perustana olevilla arvoilla». Samat miehet, Tanner ja hänen kumppaninsa, jotka ovat järjestäneet vankilaan kaikki omankin puolueensa kansanedustajat sillä perusteella, että nämä eivät hyväksyneet heidän juoniaan demokratian lopettamiseksi maassa, julkesivat mainitussa vappujulistuksessaan sanoa: »Vehkeilystä kansanvaltaista valtiojärjestystämme vastaan on tehtävä loppu.»

Tuollaiset esimerkit osoittavat heidän rajatonta vilpillisyyttään.

Mutta heillä on toinenkin ominaisuus, jossa he ovat saavuttaneet maailmanennätyksen. Se on heidän *notkaselekäisyytensä fasistien edessä yleensä ja hitleriläisten edessä erityisesti*. Ellei heillä olisi erikoista taituruutta tällä alalla, eivät sosialidemokraatit istuisi ministerin tuoleilla Suomessa nykyisen sodan aikana. Se on selvä kaikille. Eihän voi olla sattuma, että kaikkien maiden sosialidemokraateista Suomen sos. dem. puolue on *ainoa*, joka osallistuu Hitlerin avustajain hallitukseen, kannattaa avoimesti Hitlerin anastussotaa ja touhuu tukka tuulessa edistääkseen tuon kaikkien kansojen vapauden pahimman vihollisen voittoa.

Tämä tosiasia osoittaa selvästi, mitä Suomen sosialidemokratia on nykyisessä kehitysvaiheessaan ja millaiseksi mätäpaiseeksi ylipäänsä demokratia Suomessa on muuttunut. Sillä erottamattomana osana siellä nykyään vallitsevasta hitleriläistetystä »demokratiasta» on hitleriläistynyt sosialidemokratia.

5. Talouspula

Sodan ja saksalaisten harjoittaman rosvouksen johdosta Suomi on nyt vaikean talouspulan pihdeissä. Tämä pula ilmenee siinä, että valtion raha-asiat menevät yhä enemmän rempalleen ja raha menettää arvonsa, ulko- ja sisämaankauppa tyrehtyy, teollisuuden ja maatalouden tuotanto on suuresti supistunut, raaka- ja polttoaineista, työvoimasta ja elintarvikkeista on puutetta.

Suomen sotamenot nielevät nykyään monta kertaa enemmän varoja kuin sen koko valtion budjetti ennen sotaa. Valtion menot, jotka vuosina 1937—1938 olivat alle 5 mrd. Smk, kasvoivat virallisten tietojen mukaan 1940 17,5 miljardiin ja 1941 20,9 miljardiin markkaan. Vuoden 1942 tosiasiallisista menoista ei ole tietoja, ja eduskunnalle esitetty vuoden 1943 tulo- ja menoarvio oli laadittu ottamatta lainkaan huomioon sotamenoja (koska, kuten sanottiin, oli »mahdotonta arvioida niitä edes likipitäen»). Mutta keskuskauppakamarin edustaja insinööri Oksala ilmoitti marraskuussa 1942:

»Kuten tunnettua, meidän sotamenomme tekevät noin 18 miljardia vuodessa, mutta tulevaksi vuodeksi valtio tarvitsee 36 miljardia markkaa.»

Tuon summan suhteellisesta suuruudesta saa käsityksen, kun ottaa huomioon, että Suomen koko kansallistulo (so. kaikkien yritysten, osakeyhtiöiden ja kaikkien yksityisten henkilöiden tulot yhteensä) yleisesti tunnustetun arvion mukaan ei nouse yli 35 miljardin markan. Siis tänä vuonna Suomen valtion sota- ym. menot vaativat varoja enemmän kuin maan koko kansallistulon määrän.

Mistä hallitus saa kokoon nuo varat? Se pyrkii tietenkin kiristämään äärimmilleen veropuristinta, mutta kuten vuoden 1943 budjetista näkyy, ei se itsekään toivo saavansa veroista enempää kuin 10,5 mrd. markkaa. Siis pääosa menoista hallituksen on peitettävä lisäämällä valtionvelkaa ja laskemalla yhä enemmän liikkeeseen paperirahaa.

Suomen valtionvelka on kasvanut viimeisten neljän vuoden kuluessa yli kymmenkertaisesti. Hallituksen julkaisemien tietojen mukaan oli valtionvelka (mrd. Smk):

1938 (vuoden lopussa)	3,4
1939 »	5,6
1940 »	17,2
1941 »	27,7
1942 (syyskuun 30. pnä)	35,2

Todellisuudessa Suomen valtionvelka oli jo 1942 paljon suurempi, sillä lunastamattomat valtionobligaatiot ja siirtoväelle suoritettavat korvaukset nousivat 12—14 miljardiin markkaan. Kun otetaan huomioon nämäkin erät, teki Suomen valtionvelan kokonaismäärä vuoden 1942 lopussa valtiovarainministerin ennakkolaskelmien mukaan vähintään 50 mrd. mk. Yksistään korkojen ja välttämättömien kuolelusten maksuun tarvitaan hänen antamiensa tietojen mukaan vuosittain 3—3,5 mrd. mk, so. yhtä paljon kuin koko valtionvelka neljä vuotta aikaisemmin.

Mutta se seikka, joka Suomen ministereissä herättää suurinta levottomuutta, ei ole niinkään paljon valtionvelan kokonaismäärä, kuin tuon velkamäärän laatu ja luonne. Valtionlainoilla hallitus on saanut kerätyksi vain pienemmän osan tarvitsemistaan varoista. Yhä suuremman osan se on joutunut ottamaan Suomen Pankin kassasta. Seuraavat tiedot antavat kuvan siitä, miten Suomen valtionvelan luonne on muuttunut. Tämän velan kokonaismäärästä tekivät:

	v. 1938	v. 1942
ulkomaiset lainat	23 pros.	13 pros.
pitkäaikaiset kotimaiset lainat	75 "	22 "
lyhytaikaiset kotimaiset luottoerät	2 "	27 "
Suomen Pankilta otettu velka	0 "	38 "

Kuten näkyy, ulkomaiset lainat tekevät nykyään pienimmän osan Suomen valtion velkamäärästä. Nyt ei enää ainoakaan maa, Ruotsia lukuunottamatta, anna Suomelle lainaa. Tässä ei ole oikeastaan mitään ihmettelemistä, mutta on kuvaavaa, että suomalaisetkin kapitalistit ja pankit ovat sodan aikana käyneet varsin kitsaiksi ja varovaisiksi luotonannossaan omalle hallitukselleen: nykyään ne ilmeisesti pidättyvät merkitemästä pitkäaikaisia valtionlainoja siitä huolimatta, että yksityispankkien kassat ovat ääriään myöten täynnä paperirahaa. Lukuunottamatta niitä tapauksia, joissa kysymys on pakkolainoista, myöntävät yksityispankit yleensä valtiolle (kuten tavallisesti niille asiakkailleen, jotka eivät ole enää täysin maksukykyisiä) vain lyhytaikaista luottoa ja sitäkin aivan riittämättömässä määrässä. Sen vuoksi hallituksen on täytynyt peittää pääosa sotamenoista Suomen Pankin luotolla. Tämä luotto teki

jo vuoden 1942 syyskuussa 13,3 miljardia markkaa eli 38 pros. valtionvelan kokonaismäärästä.

Miten Suomen Pankki on voinut peittää noin suunnattomat hallituksen menot? Pääasiassa vain lisäämällä paperirahan liikkeellelaskua. Rauhan aikana oli Suomessa paperirahaa liikkeellä 1,5—2 miljardia markkaa. Vuonna 1942 sitä oli jo 8 miljardia ja vuoden 1943 maaliskuussa 10,2 miljardia markkaa. Tällainen setelitulva ei ole voinut olla aiheuttamatta rahan ostokyvyn jyrkkää putoamista, Suomen markan arvon alenemista, inflaatiota.

Hallitus on tosin yrittänyt toimia sitä vastaan ryhtymällä muun muassa toimenpiteisiin »hintojen ja työpalkkojen säännöstelemiseksi». Nuo toimenpiteet ovat kuitenkin osoittautuneet varsin tehottomiksi pidättämään hintojen nousua, kalliin ajan kärjistymistä. Vain työläisten palkat hallitus on pystynyt sosialidemokraattisten ammattiyhdistyspamppujen avulla pitämään nälkätasolla.

Aika ajoittain valtiovarainministeriö valittelee julkisesti ihmisten »inflaatiokauhua», mikä ilmenee vaarallisena »pääoman pakona reaaliarvoihin», so. paniikin valtaamien kapitalistien pyrkimyksenä päästä eroon paperirahoistaan ostamalla kaikenlaista reaaliomaisuutta, varsinkin kiinteistöjä ja liikeyritysten osakkeita. Mutta ilmeisesti on jo itse hallituskin yhä kasvavan inflaation edessä joutunut pakokauhun valtaan, koska se valtiovarain apulaisministerin lausunnon mukaan (huhtikuulta 1943) valmistele seuraavanlaista epätoivoista leikkausta finanssikirurgian alalla. Määrättynä päivänä on kaikki liikkeellä olevat paperirahat merkittävä erikoisella leimalla, jota ilman ne eivät enää rahaksi kelpaa; rahan leimaamista hoitavat elimet tulevat samanaikaisesti ottamaan pois väestöltä määrätyn osan sen rahoista. Siis varsin yksinkertainen ja omalaatuinen tempu!

Rappiolle joutuneiden valtioiden historiassa on ollut jos jonkinlaisia valtion vararikon muotoja, mutta noin omalaatuista kuin tämä »suomalais-ugrilainen» ei liene vielä koskaan ollut. Ajatellapa vain: varojen tarpeessa oleva hallitus painattaa ensin miljardeja rahan näköisiä merkkejä, sitten ostaa näillä merkeillä väestöltä kaikkea mitä tarvitsee, mutta sen jälkeen ottaa väestöltä pois nuo merkkinsä (tai ainakin riittävän suuren osan noista merkeistä). Kukaties hallitus uhkaamalla suorittaa tuollaisen »kuohinnan» väestön kukkarossa saa takaisin osan rahamerkeistään.

Mutta on hyvin kyseenalaista, parantaako tuollaisen fasis-
tisen finanssikirurgian käyttö Suomen väestön »inflaatio-
kauhusta» ja palauttaako se sen menettämän luottamuksen
valtion seteleihin tai ylipäänsä hallituksen edesottamisiin.
Mutta eihän se ole tärkeää, eihän fasistihallitus kuitenkaan
saa hankituksi itselleen kansan luottamusta.

Sodan aikana ovat kaikki Suomen teollisuusalat, sota-
teollisuutta lukuunottamatta, joutuneet rappiotilaan. Met-
sätöihin, joissa ennen sotaa työskenteli 200 tuhatta työläis-
tä, oli vuoden 1942 kevääseen mennessä jäänyt enää kor-
keintaan 60 tuhatta työläistä, jota paitsi täyskykyisen työ-
voiman lukumäärä oli supistunut vieläkin enemmän. Saha-
ja puunjalostusteollisuuden toiminta on lamassa. Selluloo-
sa- ja paperitehtaiden tuotanto oli jo vuoden 1942 keskivai-
heilla laskenut 35 prosenttiin normaalituotannon mää-
rystä.

Vain pieni osa Suomen teollisuusliikkeitä on käynnissä
koko työviikon ajan. Suurin osa kutoma-, nahka- ja kumi-
tehtaita on raaka-aineen ja työvoiman puutteessa lopet-
tanut työn kokonaan. Saksalaiset, jotka lupasivat toimittaa
raaka-ainetta Suomen kutoma-, kumi- ym. teollisuusaloille,
ovat yksinkertaisesti rikkoneet lupauksensa.

Erikoinen raskaasti on sodasta kärsinyt Suomen maata-
lous. Tiukka puute työ- ja vetovoimasta sekä lannoitteista
on saattanut kokonaan häiriöön maataloustöiden normaali-
kulun. Vuoden 1941 satoa ei saatu täydelleen korjatuk-
si, ja maan oma vilja riitti vain vuoden loppuun. Puolet
pelloista jäi syksyllä kyntämättä. Vuoden 1942 kevätkylvöt
jäivät huomattavalta osaltaan suorittamatta pääasiassa sie-
menen, veto- ja työvoiman puutteessa. Vuoden 1942 sato-
määristä ei julkaistu yhteenvetotietoja. Tammikuussa 1943
johtaja Ellilä, josta sen jälkeen tuli huoltoministeri, ilmoit-
ti maanviljelyksen tuotantotoiveiden huononevan entises-
tään, selittäen että syksyllä 1942 jäi 25 pros. kyntöalasta
kyntämättä ja että keväällä 1943 tämä prosenttimäärä tulee
vielä kohoamaan, sillä maatalouskalusto joutuu jatkuvasti
epäkuuntoon ja on tavaton puute hevosista, ajokaluista ja
työvoimasta.

Nykyinen pula vaikuttaa tuhoisasti Suomen karjanhoi-
toon. Kun maa ei rauhankaan aikana voinut tyydyttää tar-
peitaan omalla viljatuoannolla, niin karjanhoidon tuotteil-
la se ei ainoastaan tyydyttänyt oman väestönsä tarpeita,
vaan vielä vei ulkomaille ainakin kolmanneksen näistä

tuotteista. Nyt sitä vastoin eivät laajat väestökerrokset saa edes nähdä enempää maitoa, voita kuin lihaakaan. Suomen radion tietojen mukaan nautakarjan pääluku, joka oli normaaliaikoina lähes kaksi miljoonaa, on laskenut vuoteen 1942 mennessä yhteen miljoonaan. Sikojen pääluku on vähentynyt 434 000:sta 200 000:een, sianlihan tuotanto 55 miljoonasta kilosta 20 miljoonaan; lampaiden luku 1,7 miljoonasta 677 000:een. Eniten on vähentynyt hevosten pääluku, mutta siitä ei ole annettu julkisuuteen tietoja.

Niin teollisuutta kuin maatalouttakin ankarasti rasittava työvoiman puute on tietenkin aiheutunut yksinomaan siitä, että maan rikollinen hallitus on heittänyt satoja tuhansia Suomen miehiä sodan verikentille. Jo 1941 oli Suomen armeijaan kutsuttu noin 18 prosenttia maan koko väestöstä. Saksalais-fasistinen sanomalehti »Berliner Börsezeitung», lausueessaan julki tunnustuksensa Suomen hallitukselle auliista tykinruoan toimittamisesta, kirjoitti: »Kaikista sotivista maista pitää Suomi aseissa suurimman prosenttimäärän väkeä.» Siitä ajasta on tuo prosenttimäärä vieläkin kasvanut, koska Suomen armeijan suuren mieshukan takia sitä on täydennetty ikämiehillä ja keskenkasvuilla nuorukaisilla.

Näin ollen on hyvin ymmärrettävää, että kaikki hallituksen yritykset hankkia työvoimaa eri teollisuusaloille (paitsi sotateollisuuteen) ja maatalouteen ovat tähän mennessä antaneet aivan mitättömiä tuloksia, vaikka työvelvollisuuslaki koskee ei ainoastaan vanhuksia ja nuorukaisia, vaan jopa kymmenvuotiaita poikiakin. Sen vuoksi Suomen hallitus teki vuoden 1943 huhtikuussa Saksan esimerkkiä seuraten päätöksen *naisten* »totaalisesta» mobilisoinnista työhön. Mobilisoinnin alaisiksi joutuvat kaikki vuosina 1894—1924 syntyneet naiset, jotka eivät ennestään ole tärkeissä puolustustöissä. Mutta suurin osa mobilisoiduista naisista pystyy huonosti ruumiilliseen työhön. Pian nähdään, koituuko tästäkään viimeisestä mobilisaatiosta tuotannolle sen suurempaa hyötyä, kuin viimetalvisesta sotapalvelukseen kelpaamattomien miesten »totaalisesta» työmobilisaatiosta. Kaikesta päättäen näiden »totaalisesti» mobilisoitujen miesten osallistuminen metsätöihin aiheutti enemmän irvistelyä kuin todellista hyötyä, kuten sen tunnusti »Helsingin Sanomat», eräs hallituksen äänenkannattajista, julkaisemalla virallisen työmobilisaatiokomitean toiminnasta pilkkakirjoituksen, jossa sanottiin:

»Komitean tehtävä on helppo, sen ei tarvitse raapia päättään tuumiessaan, mistä löytäisi 'työvainion' mobilisoidulle... Jos hän on kierasilmä, niin sitä parempi, — hänestä tulee mainio tukkijätkä: hänhän näkee rungon yht'aikaa kaikilta puolin. Jos hän on vääräsääri, niin menköön ajomieheksi. Mutta jos hän on värisokea, niin ei sekään ole pahitteeksi, — silloinhan on samantekevää, mitä kaataa: koivun, petäjän tai kuusen, kunhan ei vain kaada hallitusta.»

Kuten näkyy, tuossa hirsipuiden maassa ei huumorinkaan alalla ole enää jäänyt jäljelle muuta kuin hirtehisuumori.

6. Nälänhätä

Elintarvikepula kävi Suomessa jo 1942 niin ankaraksi, ettei fasistinenkaan lehdistö voinut salata levottomuuttaan tilanteen vakavuuden johdosta. Niinpä esim. saksalainen fasistinen sanomalehti »Deutsche Rundschau» kirjoitti toukokuun lopulla 1942:

»Asema Suomessa on vaikea. Päiväannos on keskimäärin 200 g leipää, 10 g rasva-aineita ja noin 10 g lihaa. Kotiemäntä on Helsingissä onnellinen, jos hänen onnistuu saada kuukauden kuluessa 200—300 g kalaa ja hiukan perunoita.»

Koska työteho tuotantolaitoksissa alenemistaan aleni työläisten nääntymyksen vuoksi, täytyi hallituksen marraskuussa 1942 lisätä leipäannosta 50 g päivää kohti, so. 250 grammaan asti, ja rasva-aineiden kuukausiannosta 100 g, so. 500 grammaan asti. Vuoden 1943 heinäkuun 1. päivästä alkaen supistettiin leipäannos jälleen 200 grammaan; elokuussa piti taas palauttaa 250 gramman annos, mutta miten käy syksyllä ja talvella, sitä ei kukaan tiedä.

Monille Suomen työtätekeville oli 1942 pelastuksena nälkäkuolemasta ainoastaan se, että he saivat hankituksi itselleen jonkin verran nauriita tai lanttuja. Peruna sitä vastoin on käynyt harvinaisuudeksi työläisten pöydällä. »Suomen Sosialidemokraatti» kirjoitti esimerkiksi syyskuun 30. päivänä 1942, että Helsingissä oli muodostunut erittäin kireä perunapula juuri perunasesongin aikana. Koko kaupungissa, kirjoitti lehti, saa hankituksi perunoita vain mättömän vähän ja senkin ainoastaan sillä hetkellä, kun perunakuorma saapuu kaupunkiin. Joulukuussa sama lehti

kirjoitti, että perunat, joita jaetaan Helsingin asukkaille, ovat suurimmaksi osaksi pilaantuneita; kansanhuoltoministeriön määräämää peruna-annosta on käytännössä *mahdotonta hankkia*, joten tuo annos on käynyt vain »teoreettiseksi».

Olisi kuitenkin väärin sanoa, että Suomessa kaikki ihmiset näkevät nälkää. Ei. Kansa näkee nälkää, mutta eivät kansan riistäjät. Nälässä ovat ne, joilla ei ole suuria varoja.

Ruotsalaisen sanomalehden »Stockholms Tidningenin» kirjeenvaihtaja kirjoittaa Helsingistä: »Suomessa on totuttu maksamaan keinottelijoille elintarvikkeista mikä hinta hyvänsä». Kuka »on totunut», se käy selville saman kirjoituksen jatkosta, joka kuuluu: »Tavara, jolle säädetään rajahinta, ehdottomasti katoaa vapaamarkkinoilta ja joutuu keinottelukaupan piiriin, eivätkä vähävaraiset sitä saa». Selvytyden vuoksi kirjeenvaihtaja vielä lisää: »Ostajat jakaantuvat kahteen luokkaan — rahakkaisiin ja rahattomiin. Näiden kahden luokan kesken oli koko viime talven käynnissä taistelu leivästä.»

Tämä taistelu on rahattomille aivan ylivoimaista maassa, missä rahakkaat saavat kaikkea tukea viranomaisilta, jotka suojelevat ei ainoastaan rahasäkin etuja yleensä, vaan myös kaikenlaisten keinottelijain ja trokarien yksityisetuja. Nämä viimeksi mainitut käyttävät hyväkseen sotatilannetta ja nälänhätää kahmiakseen itselleen suuria tuloja.

Vaikka väestölle myydään vain osa korttien mukaan kuuluvista ruokatarpeista, eivät suuriperheiset työläiset useinkaan palkan pienuuden takia pysty lunastamaan edes sitä, minkä he korteillaan voisivat saada. Talonomistajat kiskovat työläisten palkoista sievoisen osan asuntovuokran muodossa ja halkojen jälleenmyyjät polttopuiden hinnoissa. Puhuessaan sotilaiden perheavustusten pienuudesta »Suomen Sosialidemokraatti» kirjoitti syyskuun 14. p:nä 1942, että halvinkin asunto maksaa vähintään 200 markkaa kuussa ja halkokuutio 300 markkaa. Lehti ei voi muuta kuin pitää ihmeenä sitä, miten asepalvelukseen kutsuttujen perheet tulevat toimeen pienillä avustuksillaan.

Välttämättömien elinkustannusten virallinen indeksi on sodan aikana noussut 85 prosentilla. Tämän indeksin mukaan tarvittiin v. 1939 nelihenkenisen työläisperheen toimeentuloon 24 000 markan vuositulot. Nykyään, hintojen nousua vastaavasti, tarvittaisiin samanlaisen perheen ylläpitoon 44 000 markan vuositulot. Mutta todellisuudessa useimpien

Suomen työläisten palkka ei nouse puoleenkaan tuosta summasta.

Suomen sosiaaliministerikin, sosialidemokraatti Fagerholm, joka hallituksen toimeksiannosta käy aika ajoin Ruotsissa, puhuu siellä ollessaan (ei tietenkään Helsingissä) Suomessa vallitsevasta nälänhädästä saadaksen tuon tosiasian nojalla ruotsalaiset taipuvaisiksi antamaan Suomen hallitukselle aineellista apua, jota se tarvitsee sodan jatkamiseksi. Esim. Ruotsi-Suomi yhdistyksen kokouksessa tammikuun 10. pnä 1942 tuo suomalainen ministeri sanoi: »En mitenkään käsitä, kuinka ihmiset voivat tulla toimeen Suomessa!»

Todellisuudessa hän käsittää hiukan enemmän kuin haluaa myöntää, sillä ensinnäkin hän tietää hyvin, että monet ihmiset Suomessa ovat jo nälästä lakanneet »tulemasta toimeen». Vuodesta 1941 alkaen on kuolevuus maassa ylittänyt syntyvyyden. Lasten keskuudessa on kuolevuus erikoisen suuri. Ensimmäisen vuosipuoliskon aikana 1942 oli kaikista selustassa kuolleista lähes 60 prosenttia lapsia.

Toiseksi Suomen sosiaaliministeri tuntee epäilemättä myös lukuisia tosiasioita joukkojen nälkiintymisestä Suomessa. Suomalaisten lääkärien tietojen mukaan on maan kaupunkiväestö sodan aikana menettänyt 10 pros. painostaan (se todettiin jo v. 1942). En mene takuuseen tuon arvon tarkkuudesta, mutta siinäkin tapauksessa, ettei väestö ole keskimäärin menettänyt painostaan enempää kuin 10 prosenttia, on työ kansa tietenkin menettänyt paljon enemmän entisestä painostaan, sillä täytyyhän arviolaskussa ottaa huomioon, että elintarvikkeiden »rahakkaiden» ostajain ruhot ovat laihtuneet keskimäärää vähemmän tai ei ollenkaan, kun taas suurkapitalistit, pankkiirit, kartanonherat ja iso liuta fasistisia palkkarenkejä — kumpaaakin sukupuolta — ovat saattaneet iheroittuakin.

Tunnettu sveitsiläinen sanomalehti »National-Zeitung» kirjoitti syyskuun 22. pnä 1942:

»Suomalaiset saavat keskimäärin 30—40 pros. vähemmän kalorioita kuin ihmiselimistö tarvitsee, ja vitamiineja heidän ravinnostaan puuttuu vieläkin enemmän. Lihaa ja rasva-aineita ei usein ole lainkaan saatavissa. Tämä on erikoisen raskasta kansalle, joka elää pohjoisessa ilmanalassa, missä ravinnon tulee olla rasvapitoista.»

Tässä on taas muistettava, ettei tuo keskimääräinen prosentti ilmaise lähestulkoonkaan täydellisesti kalori- ja

vitamiinipitoisuuden todellista puutetta työkansan ja yleensä köyhien kansankerrosten ravinnossa. Niitä siis jo jäytää patologinen nääntymisprosessi. Tämän uhkaavan tosiasian johdosta koettavat suomalaiset lääkäri- ja tiedemiespiirit keksiä ratkaisua pulmaan: voisiko joillakin korvikkeilla ehkäistä kansan jatkuvan joukkonälän. Lehdistössä on julkaistu moniakkin »viisaita», mutta käytännössä hyödyttömiä reseptejä tältä alalta. Yhteen aikaan suomalaiset sanomalehdet mainostivat ahkerasti Helsingin yliopiston professorin Simolan »arvovaltaisia» esityksiä, joissa hän suositteli auliisti ikivanhaa suomalaista korviketta, pettuleipää. Lisäksi hän neuvoi, että luonnosta löytyy paljon lehdeksiäkin, joita voi lisätä jauhoihin. Lehdokset ovat kuitenkin jo karjanrehun korviketta eivätkä anna ihmiselle — sen enempää kuin pettukaan — kalorioita tai vitamiineja. Kaikki nuo korvikkeet ovat siis hyödyttömiä ja ravinnoksi kelpaamattomia. Professori Simolakin tietää sen vallan hyvin, mutta peittääkseen avuttomuutensa ja noloutensa pääkysymyksen voittamattoman vaikeuden edessä tuo rehutieteen nero esitti kirjoituksensa lopussa uuden, niin sanoaksemme »poliittisen korvikkeen»:

»Aika vaatii muutakin kuin kalorioita ja vitamiineja. Ennen kaikkea kestävyyttä ja sisua. Niillä korvataan ilman muuta osa ravinnon puutteesta.»

Näin tuo kelvottomien kansanravinnon korvikkeiden oppinut keksijä paljasti itsensä. Hän paljasti itse itsensä aivan tavallisen fasisin sotakiikhoilijan korvikkeeksi. Häntä ei hävetä yllyttää ihmisiä, joita nykyinen hallitus kiusaa nälällä, korvaamaan ravinnon puutetta »sisulla». Samaan aikaan kuin Suomesta kaukana olevien puolueettomien maiden kuten esim. Sveitsin porvarillinen lehdistö säälien viittaa mm. siihen kauheaan tosiasiaan, että lasten kuolevuus eräillä Suomen paikkakunnilla »on jo 7 kertaa suurempi kuin aikaisempina vuosina» (»National-Zeitung» syyskuun 22. p:nä 1942), niin itse Suomessa tiedemiehenä itseään pitävä fasistiveijari kyynillisesti selittää asian olevan siten, että siellä ihmiset eivät tarpeeksi korvaa kalorioita ja vitamiineja »sisullaan» fasisisessä sodassa.

Tunnetun lastenlääkärin professori A. Ylpön mitä varovaisimpien laskelmien mukaan oli Suomessa 1942 yli 100 000 lasta kiireellisesti lisäravinnon tarpeessa. Tällä lääkärillä oli miehuutta vaatia ainakin nääntyneimmille lapsille todellista lisäravintoa eikä professori Simolan puoska-

rikorvikkeita. Mutta tuskinpa kukaan on epätietoinen siitä, että suurimmalta osalta Suomen lapsia on jäänyt saamatta tarvitsemansa välttämätön lisäravinto.

Toinen suomalainen lääkäri, Tuberkuloosin Vastustamisyhdistyksen sihteeri tohtori Savonen, on ilmoittanut, että tuberkuloositapaukset ovat nykyään, sodan aikana lisääntyneet lasten keskuudessa hirvittäväällä nopeudella elimistön vastustuskyvyn heikkenemisen vuoksi.

Ruotsissa sellainenkin sanomalehti kuin sahateollisuudenharjoittajain äänenkannattaja »Sågverksägaren» julkaisi kirjoituksen Suomen työläisten ja heidän lastensa sanoinkuvaamattomasta puutteesta ja hädästä. Kirjoittaja oli ollut sen ruotsalaisen valtuuskunnan johtajana, joka 1942 kävi Itä-Suomessa jakamassa aineellista apua metsäteollisuudessa työskenteleville suomalaisille. Hän kirjoitti seuraavaa:

»Kovinta kokee tietenkin Suomen köyhin väestö. Köyhälistö ei pysty ostamaan elintarvikkeita vapaamarkkinoilta liian korkeiden hintojen takia. Suomen köyhälistö saa kestää yli-inhimillisiä kärsimyksiä. Näkisittepä vain niiden köyhien lapsia! Vatsat turvonneet, muuten pelkkää luuta ja nahkaa. Ilman jalkineita ja sukkaa, useimmiten yllä vain repaleinen paita tai vanha huivi ruumiin ympäri käärittynä. Sellaiset kuvat painuvat mieleen koko iäksi.»

Toistan, että tämä on ruotsalaisesta *työnantajain* lehdestä.

Sairaustapausten nopea lisääntyminen ja varsinkin tuberkuloosin laaja leviäminen Suomessa ei nykyään ole havaittavissa yksinomaan lasten, vaan myös aikuisen väestön keskuudessa. Se on suoranainen seuraus kansanjoukkojen kauan kärsimästä ravinnonpuutteesta ja kurjuudesta. Suomen sanomalehdistöstä näkyy muun muassa, että keuhkotauti leviää nykyään entistä pahemmin, paitsi kaupungeissa ja työläisasutuksissa, myös maalaisväestön keskuudessa.

Jo 1942 todettiin Suomessa, että kuolevuus sodan aikana on osoittautunut selustassa miltei yhtä suureksi kuin rintamalla.

Suomea ei syyttä sanota nykyään »*hautausmaiden maaksi*». Eikä suotta siellä nälkään nääntyvät ihmiset kuolemansa edellä kiroa Hitlerin rikollista sotaa ja Suomen rikollista hallitusta, joka on tuominnut heidät tuhon omiksi.

7. Epätoivo ja moraalinen rappio

Jo vuoden 1941 syksyllä ja seuraavana talvena kävi ilmi Suomen kansanjoukkojen tyytymättömyys sotaan. Vuoden 1942 kuluessa tämä tyytymättömyys kehittyi kahteen eri suuntaan. Tietoisimmassa osassa työkansaa se muuttui palavaksi vihaksi sotaan syyllisiä hallitusherroja kohtaan ja aktiiviseksi fasismien vastustamisen pyrkimykseksi (siitä esitämme esimerkkejä seuraavassa luvussa). Sitä vastoin muissa työkansan kerroksissa tyytymättömyys sotaan muuttui passiiviseksi epätoivoksi.

Juuri epätoivo on tällä hetkellä ehkä kaikkein luonteenomaisin ilmaus Suomen kansanjoukkojen enemmistön mielialasta. Tämä näkyy esim. lukuisista meille tunnetuista omaisten kirjeistä Suomen armeijan sotilaille. Tuntuu selvästi, kuinka kiusaantuneita ihmiset ovat, kun heitä painaa oikeudettomuus ja fasistinen väkivalta, pakkotyö ja ankara riisto, kova puute ja kurjuus. Fasistihallituksen järjestämä ryöstö, orjuutus ja verenvuodatus panee heidät huokamaan. Tuntuu selvästi, kuinka hirvittäviä kärsimyksiä ihmiset saavat kokea nälän, pakkasen, nöyryytysten ja murheen kynsissä. Mutta enin osa noista ihmisistä ei vielä näe ulospääsyä fasistisen sodan helvetistä, eikä heissä ole vielä voimaa ja päättävyyttä esittää jyrkkää vastalauseetta ahdistajilleen, vaan he kärsivät epätoivon tuskia.

Tähän liittyy myös se moraalinen rappioituminen, joka leviää hitleriläistetyssä Suomessa. Fasistinen rutto saastuttaa ympäristönsä siveellisellä rappiolla, tapain raaistumisella ja rikollisuuden myrkyllä. Tuo tartunta muuttuu erikoisen vaaralliseksi kulkutaudiksi siellä, missä laajoja kansankerroksia ahdistaa poliittinen epätoivo, ja juuri niin on nyt Suomessa tapahtunut.

Suomen fasistiset vallanpitäjätkin, jotka itse avasivat kaikki portit ruskealle rutolle, ovat nyt alkaneet valittaa, että siveellinen rappio leviää maassa niin rajusti, että sen vuoksi on luhistumassa ylipäänsä suomalaisten »moraalinen henki». Niinpä esim. presidentti Ryti puhui lokakuussa 1942 radiossa, että pitkäaikaisen sodan johdosta on selustassa havaittavissa siveellisen hengen turmeltumista... Liääntyä alkoholismi, leviää itsekkyyttä, levottomuutta herättävässä määrin kasvaa rikollisuus ja silmiin pistää moraalinen rappeutuminen.

Herra Rytin mainitsemat tosiasiat ovat kiistattomia ja

silminnähtäviä. Kyseenalainen on vain hänen selityksensä, että nuo häpeälliset tosiasiat, jotka kuvaavat Suomessa leviävää moraalista rappeutumista, ovat muka pelkästään »pitkäaikaisesta sodasta» johtuvia. Mutta yrittäköön selittää, miksi pitkäaikainen sota toisissa maissa, kuten Suomessa, Saksassa ja Italiassa, saa aikaan moraalista rappiota, mutta toisissa, kuten Neuvostoliitossa ja yleensä hitlerinvastaisen liittouman maissa, kohottaa kansan moraalista ryhtiä. Asia ei ilmeisesti riipu sodan pitkäaikaisuudesta, vaan sodan tarkoituksista ja sen poliittisesta luonteesta: oikeutettu sota, vapautussota, ilmeisesti kohottaa kansan moraalialia, mutta epäoikeutettu sota, anastussota, johtaa moraaliseen rappioon. Tämä on yksi sodan poliittisia peruslajeja.

Herra Rytiltä, Hitlerin luottamusmieheltä Suomen presidentin paikalla, ei tietenkään voi odottaa, että hän selittäisi totuudenmukaisesti ja rehellisesti, miksi Suomessa varkauDET, rosvoukset, murhat, juopottelu ja riettaus ovat yhtäkkiä alkaneet niin kovasti rehottaa. Muutoinhan hän joutuisi selittämään asian näin: kun kerran hallitus itse harjoittaa järjestelmällistä ryöstöä, varkautta ja väkivaltaa kansan keskuudessa ja kun se panee armeijansakin harjoittamaan rosvousta ja väestön julmaa sortamista anastamallaan vieraalla alueella, niin ei tarvitse yhtään ihmetellä, että monet tuon hallituksen alamaiset ja kasvatit osoittavat myös »yksityistä aloitteellisuutta» samanlaisten rikosten toimeenpanossa. Ja kun hallitus itse suo fasisistisille sotapukareille ja etenkin Suomessa majailevalle saksalaiselle sotaväelle otolliset olot riettaan elämän harjoittamiseen, niin on täysin ymmärrettävissä, että haureus leviää maassa niin hillittömästi.

Mitä taas tulee juoppouden leviämiseen nykyisessä, hitleriläistetyssä Suomessa, niin yksinkertainen suomalainen nainen Vaasasta, korpraali L. Hietamäen äiti osasi kirjeessään, jonka hän lähetti pojalleen rintamalle, selittää sen paljon paremmin kuin Suomen presidentti. Hän kirjoitti siitä näin:

»Kaikki täällä ovat ruvenneet juomaan, tytötkin. *Ja se on ymmärrettävää, kun ei ole mitään muuta ja kun viinaa saa ilman korttia.*»

Kuten tästä näkyy, on Suomen sota- ja nälkähallitus luonut otolliset olot myös alkoholismin leviämislle laajassa mitassa. Hyvin kuvaavaa on sekin, että viime vuonna (1942)

hallitus nimitti sosiaaliministerin, sosialidemokraatti Fagerholmin viinaa valmistavan ja myyvän monopoliyhtiön pääjohtajaksi. Nyt hän on siis yhtäaikaa sekä sosiaaliministeri että pääviinakauppias Suomessa. Nähtävästi hallitus tällöin katsoi asiaa siltä näkökannalta, että kun kerran nälkäinen kansa ei kumminkaan saa sosiaaliministeriöltä mitään kunnollista suuhunpantavaa, niin järjestäköön ministeri kansalle edes mahdollisuuden juopotella lohdutukseksi ja tyhjän valtionkassan hyväksi.

IV

HITLERILÄISYYDEN HÄVITTÄMISEN NÄKÖALAT SUOMESSA

1. Työtätekevän kansan vihan ja aktiivisen vastarinnan kasvu

Passiivisen epätoivon ja moraalisen rappeutumisen ohella Suomessa on käynnissä toinenkin prosessi: työtätekevien tyytymättömyys sotaan muuttuu vihaksi ja suuttumukseksi sekä aktiiviseksi vastarinnaksi fasististen valtaherrojen määräyksiä vastaan.

Tosin tämä prosessi on toistaiseksi vielä hidas. Vallitsevan sotakomennon oloissa suurin osa Suomen työtätekeviä vielä tätä nykyä sietää sodan, nälän ja orjuutuksen sanomattomia kärsimyksiä ilman joukkovastustusta.

»Ken haluaa, voi kehua järjestelmäämme siitä, ettei tyytymättömyys ole tähän mennessä ilmennyt räikeissä muodoissa», kirjoitti »Arbetarbladet» syyskuun 11. p:nä 1942 Helsingin työläisperheissä toimitetun kurjuustutkimuksen johdosta sekä lisäsi: »Kansamme kärsivällisyys on ennenkuulumaton... Jos maassa olisi sananvapaus, niin epäilemättä saisimme lukea sanomalehdistä ja kuulla kokouksissa aivan toisenlaisia veisuja.»

»Toisenlaisia veisuja» kuullaan nykyäänkin Suomessa, vaikkakaan ei sanomalehdissä eikä kokouksissa, vaan esim. metsätyömailla ja yleensä pakkotyöpaikoilla. Lukuisissa kirjeissä, joita rintamalla olevat Suomen sotilaat saavat omailsiltaan, kuvastuu suuttumus pakkotyökomennon

johdosta. Esim. sotamies V. Pohjolan vaimo Salon kauppalasta kirjoitti siitä miehelleen useampaan kertaan.

»Tämän kuun loppupäivinä täältä lähdetään sitten motitalkoihin. Sinne ei pitäisi olla pakko mennä, mutta kai se siksi muuttuu, kun vapaaehtoisia menijöitä ei ole kuitenkaan tarpeeksi. Mua eivät kyllä narraa sellaisilla mottimerkeillä», kirjoitti hän syyskuussa 1942.

»Liikkeitäkin suljetaan paljon ja henkilökunta ajetaan juurikkaiden nostoon», hän kirjoitti lokakuun 4. pnä 1942. »Naiset on kiukkuisia pakkotyöstä, joten heitä varten on jo perustettu kurikomppania. Joskus epäilyttää, elämmekö todella kahdennellakymmenennellä vuosisadalla. Tuntuu melkein keskiajalta. Raipat vain puuttuu, mutta kauanko kestää, ennen kuin nekin otetaan käytäntöön. Hulluksi käy koko elämä.»

Laaja propagandakampanja, jonka hallitus pani toimeen 1942 vapaaehtoisten mobilisoinniseksi yleisiin töihin, meni aivan myttyyn. Hallituksessa istuvat johtoherrat tosin julistelivat, että »talkoohenki» on suomalaisen kansallishengen luonteenomainen piirre, mutta syystä tai toisesta suomalainen kansa pysyi talkoista poissa. Silloin hallitus jätti talkoopuuhat sikseen ja tammikuussa 1943 siirtyi kautta linjan »totaaliseen pakkojärjestelmään». Mutta osoittautui, ettei »suomalainen kansallishenki» käytännössä estä joukoittaista pakoilua pakkotöistäkään. Sen mukaan, mitä Suomen radio tiedotti helmikuun 20. pnä siihen mennessä 123 kunnassa suoritetusta työmobilisoinnista, oli kutsuntapaikoille saapunut 54 500 henkeä, mutta saapumatta oli jäänyt 11 500 henkilöä, toisin sanoen yli 17 prosenttia. Ottaen huomioon miten hurja pakkovalta Suomessa vallitsee, on myönnettävä, että tuo mobilisaatiomääräyksen rikkojain prosentti oli sängen suuri.

Tämän johdosta Suomen lehdistö julkaisi hälyttäviä kirjoituksia siitä, että »kotirintama ei täytä velvollisuuksiaan» ja että sodanvastainen sabotointi kasvaa teollisuudessa ja maataloudessa. Kaikki Helsingin lehdet julkaisivat helmikuussa 1943 teollisuudenharjoittajain liiton edustajan, insinööri Hörlingin kirjoituksen, jossa tämä valitteli seuraavaan tapaan:

»Työteho on kauhean alhainen. Kotirintama ei täytä velvollisuuksiaan. Näin ei voi edelleen jatkua... Varsin usein työläiset keskeyttävät työn useampaan kertaan työvuorossa.»

Jos tuo pitää paikkansa, niin se osoittaa, että tässäkin muodossa esiintyy Suomen työläisten vastustusta hallituksen fasistista sotapolitiikkaa vastaan.

Suomen talonpoikaisväestö sabotoi laajassa mitassa hallituksen ryöstötoimenpiteiden suoritusta. Jo keväällä 1942 eräät hallituselimet kansanhuoltoministeriön aineistoihin viitaten valittivat, että talonpoikaisväestö piilottelee viljaa ja karjaa, kieltäytyy tuomasta maitoa meijereihin jne. Silloin hallitus, heti sen jälkeen kun se oli antanut määräyksen siemenviljan takavarikoimisesta talonpojilta, teki päätöksen elintarvikevarastojen tarkastamisesta kaikkialla maaseudulla. Kansanhuoltoministeriö lähetti kaikille maaseutupaikkakunnille tarkastajia, jotka elintarvikkeita hakiessaan panivat toimeen suoranaisia kotitarkastuksia väestön keskuudessa. »Suomen Sosialidemokraatin» täytyi myöntää, että hallituksen yritykset elintarvikejäännösten takavarikoimiseksi synnyttivät talonpoikaisväestössä laajaa tyytymättömyyttä ja vastarintaa.

Sen jälkeen Suomen viranomaiset rupesivat vetämään talonpoikia oikeuteen hallituksen erikoistoimenpiteiden vastustamisesta. Laitilan kunnassa vedettiin lokakuun alussa 1942 oikeuteen toistasataa henkeä, Pirttikylässä 40 ja Vöyryssä 30 henkeä. Espoossa saivat kunnan kaikki talonpojat tuomion maito- ja kananmunaveron laiminlyönnistä; korvaukseksi heidän piti teurastaa 100 lehmää ja 400 kanaa. Vuoden 1942 aikana oikeudessa käsiteltiin noin 10 tuhatta kansanhuoltoministeriön päätösten rikkomistapausta.

Tämä tietenkin vain kiihdytti talonpoikaisväestön suutumusta. Hallituksen täytyi vahvistaa poliisivoimiaan maaseudulla. Siitä huolimatta jatkui hallituksen määräysten sabotointi laajassa mitassa. Monilla paikkakunnilla pitivät talonpojat kesällä karjansa tai ainakin osan karjastaan kaiken aikaa metsän korvessa pelastaakseen siten karjataloustuotteet joutumasta hallitusherrain haroviin kouriin. Paikka paikoin talonpoikaisväestö säännöllisesti toimitti elintarvikkeita metsissä piileskeleville sotilaskarkureille.

Selostaessaan valtionhankintojen täyttämistä »Hufvudstadsbladet» kirjoitti myöhään syksyllä marraskuun 23. p:nä 1942, että »toistaiseksi talonpojat ovat suorittaneet hankintoja vain mitättömän vähän». Näiden hankintojen suoritusmäärät ovat sinänsä korkeat (esim. Etelä-Suomessa on rukiin luovutusmäärä hehtaarilta 9 sentneriä ja kauran 10 sentneriä); mutta jos talonpojalle tuon määrän luovutta-

misen jälkeen jää vielä jotain yli sen vähimmän erän, mikä katsotaan tarvittavan hänen perheensä ravinnoksi, niin hallitus ottaa pois tuon jäännöksenkin. Kesäkuussa 1943 kansanhuoltoministeri ilmoitti, että hallitus aikoo pakkottaa kaikki talonpojat luovuttamaan valtiolle osan siitäkin viljaerästä, mikä edellisenä vuonna jätettiin heille omiin tarpeisiin käytettäväksi.

Tällainen mielivalta johtaa tietenkin siihen, että talonpojat pyrkivät sabotoimaan kaikkia valtionhankintoja. Sitä paitsi Suomen talonpojat, jotka rauhan aikana useinkin myivät metsää saadakseen rahaa verojen ja velkojen maksamiseen, lakkasivat nyt myymästä metsää. Silloin hallitus antoi määräyksen metsän pakkomyynnistä. Se pyrkii riistämään talonpojilta tämänkin toimeentulolähteen.

Tämän ohella maassa kehittyvä poliittinen taistelu Suomen hallituksen käymää neuvostovastaista sotaa vastaan. Tätä taistelua käyvät maanalaisen kommunistisen puolueen ryhmät ja muut fasisminvastustajain piirit.

Epäsuorana todistuksena tästä taistelusta ovat ensinnäkin lakkaamattomat vangitsemiset, joita hallitus toimeenpanee poliittisten vastustajiensa keskuudessa. Toiseksi siitä ovat merkinä ministerien puheissa ja hallituslehdistön kirjoituksissa alituisesti toistuvat valitukset ja uhkaukset sen johdosta, että »vaaralliset ainekset» levittelevät maassa »hallituksenvastaisia huhuja» tai kylvävät väestön keskuuteen »pessimismin myrkyä, epävarmuutta ja tyytymättömyyttä» yms.

Poliittisten oikeusjuttujen käsittely Suomessa tapahtuu nykyään tavallisesti suljettujen ovien takana, ja sen vuoksi niistä pääsee julkisuuteen tietoja niukasti. Edellä jo mainitsin niistä tuomioista, joita saivat Suomen-Neuvostoliiton rauhan ja ystävyuden seuran aktiiviset toimihenkilöt ja muista heidän osakseen tulleista kostotoimenpiteistä. Helmikuussa 1942 tuomittiin kuusi sosialidemokraattista eduskunnan jäsentä, mm. SDP:n puoluetoimikunnan entinen sihteeri Karl Wiik, pitkiksi ajoiksi vankeuteen sen takia, että he olivat oppositiossa Rytin, Tannerin ja Mannerheimin koplan rikollista sotapolitiikkaa vastaan. Eräs fasisstilehti (»Kansallissosialisti») oli oikeassa kirjoittaessaan: »On avoimesti myönnettävä, että huolimatta oppositioryhmälle langetetusta tuomiosta sen kannattajia on Suomessa vielä paljon.»

Suomessa toimii yksityisiä sissiryhmiä, vaikka hallituk-

sen onkin tähän asti onnistunut tukahduttaa sissiliikkeen laaja kehitys. Suomen Lapissa on toiminut suomalaisista ja norjalaisista kokoonpantu sissijoukko norjalaisen H. Larsenin johdolla. Kuten ruotsalainen sanomalehti »Aftonbladet» kertoo, vangitsi Ruotsin poliisi joulukuussa 1942 Pohjois-Ruotsissa ryhmän suomalaisia sissejä, jotka olivat tulleet Ruotsin rajan yli. Tuo sanomalehti kertoi myös, että kun sota alkoi, niin Pohjois-Suomen väestön keskuudessa oli paljon Neuvostoliitolle myötätuntoisia kansalaisia, jotka järjestivät aseistettuja ryhmiä ja ryhtyivät taisteluun fasis-teja vastaan.

»Metsäkaartiksi» nimitetään Suomen armeijasta karanneita hajanaisia sotilasryhmiä, jotka piileskelevät metsissä ja tekevät tarpeen vaatiessa aseellista vastarintaa heitä pidättämään lähetetyille poliiseille ja suojeluskuntalaisille. Osa näistä ryhmistä on ehkä muuttunut tai voi myöhemmin muuttua sissijoukoiksi.

Suomalaisten sissien toimista ovat todisteena monet poliisien, ohranoiden ja saksalaisten upseerien ja sotilaiden tapot, samoin sodan käynnille tärkeiden kohteiden tuhoaminen. Suomen lehdistö tavallisesti vaikenee tällaisista teoista, vain silloin tällöin pilkahtaa joitakin tosiasioita sanomalehtien poliittisista kirjoituksista. Niinpä »Vaasa» lehti kirjoitti marraskuun 27. p:nä 1942: »Lukuisat tulipalot ja tapaturmat paikkakunnilla todistavat, että keskuudessamme toimii tuholaisia.» Sanomalehti »Turun Sanomat» kirjoitti marraskuun 28. p:nä 1942 tuhotöistä, joita maanalaiset ryhmät olivat suorittaneet Turun läänin eri paikkakunnilla.

Ruotsalainen sanomalehti »Dagens Nyheter» tiedotti Helsingistä, että vuoden 1942 lopulla pantiin Turussa täytäntöön Suomen Kommunistisen Puolueen jäsenelle tov. R:lle langetettu kuolemantuomio: maanalaisessa taistelujärjestössä ollessaan R. oli räjäyttännyt siltoja. Toinen ruotsalainen sanomalehti »Svenska Dagbladet» kertoi helmikuun 13. p:nä 1943, että lähellä Porin kaupunkia oli oikeus tuominut kuolemaan työmies Jaakkolan, joka oli surmannut metsänvartijan sen takia, että tämä oli kannellut poliisille Jaakkolan säilyttävän salaa kivääriä.

Tunnettu kommunisti Veikko Pöysti, jonka kaksi kommunistikuntaa poliiseja ja ohranoita yritti vangita joulukuun 23. p:nä 1942 lähellä Helsinkiä, teki kovaa aseellista vastarintaa. Hän sai surmansa, mutta ennen kuolemaansa

ehti tappaa kaksi poliisia, joista toinen oli poliisikomennuskunnan komentaja, sekä haavoittaa yhtä poliisia ja yhtä ohraa. »Poliisi» lehti n:o 1 vuodelta 1943 kertoi, että tuo taistelu kesti kaksi tuntia; siihen osallistuneet kone- ja kaasupistooleilla aseistetut poliisikomennuskunnat ampui-
vat 1 300 laukausta. Noita poliisikomennuskuntia vastaan taisteli urheasti yksi kommunisti, taisteli viimeiseen veripisaraan saakka.

Fasistilehti »Ajan Suunta» julkaisi maaliskuun 12. p:nä 1943 tiedotuksen, että Suomen ohranalaitoksen huomattu virkamies Hakanson, joka oli palvellut ohranalaitoksessa yli 20 vuotta, oli tammikuun 6. p:nä osallistunut tunnetun kommunistin Martti Koivistoinen vangitsemiseen, jolloin Koivistoinen oli haavoittanut etsivää ja poliisia sekä aiheuttanut Hakansonille niin vaikeita vammoja, että tämä myöhemmin kuoli niihin.

Lokakuussa 1942 vangittiin Tampereella ja ympäristössä maanalainen ryhmä, johon kuului 16 henkilöä. Vangittujen joukossa oli ryhmän johtaja, autokorjaamon työmies A. Takatalo, joka vangittaessa teki aseellista vastarintaa ja haavoitti poliisia, jolloin hän itsekkin haavoittui ja makasi kauan sairaalassa. Tämän ryhmän juttu käsiteltiin oikeudessa helmikuussa 1943 suljettujen ovien takana. Takatalo tuotiin oikeussaliin kahleissa. Tuomiota emme tiedä, mutta syyttäjän ja oikeuden kataluus on kuvaavaa. Ne yrittivät häpäistä poliittisesti tuon taisteluryhmän jäseniä syyttämällä heitä »murtovarkaudesta» sillä perusteella, että he olivat jostain hankkineet tai luvattomasti ottaneet muutamia pakkoja kirjoituspapereita, jota he ilmeisesti tarvitsivat poliittista työtä varten. Myös »Suomen Sosialidemokraatti» leimasi nämä syytetyt kriminaalirikollisiksi unohtaen samalla, että lehti itse oli kolme kuukautta aikaisemmin, heti tuon ryhmän vangitsemisen jälkeen, kuvaillut sen jäsenet »fanaatikoiksi», jotka toimivat »jonkin aatteen vaikutuksesta».

Lehti kirjoitti silloin, että »tuollaisia ihmisiä ei millään saa järkiinsä... He uskovat järkähtämättömästi, että bolševistinen Venäjä todella toteuttaa sosialismia, että siellä työväenluokka hallitsee valtiota... He ovat vakuuttuneita, että he edistävät työväenluokan ja koko maailman aseman parantamista.

Tuollaiset fanaatikot suorittavat kernaasti mitä hävitystöitä tahansa... jopa silloinkin, kun oma maa on sota-

tilassa. He ovat sitä mieltä, että asialle on eduksi, jos onnistutaan millä keinoin tahansa vähentämään maan vastustusvoimaa vihollisen hyväksi. Siksi he ovat valmiita suorittamaan diversiotekoja, kuten Tampereen ryhmän esimerkki todistaa.»

Kuten näkyy, ei tuo piintyneen vihamiehen antama lausunto ole mikään huono tamperelaisen taisteluryhmän poliittisen kunnian kannalta.

Oman rauhansa varjelemiseksi maan pääkaupungissa Helsingissä Suomen hallitus pitää tarpeellisenä toimeenpanna siellä poliisivoimin alituisia ratsioita ja vangitsemisia. Maan lehdissä julkaistujen virallisten tietojen mukaan suoritettiin Helsingissä vuoden 1942 kuluessa kaikkiaan 13 494 ratsiaa, so. keskimäärin 38 poliisiratsiaa *joka päivä*. Noiden ajojahtien aikana vangittiin 23 261 henkilöä, joista sotilaita 6 097, poliisin etsimiä henkilöitä 1 390, henkilötodistusta vailla olevia 4 258, väärennetyillä henkilö- ja työtodistuksilla liikkuvia 426, työpalvelukseen kutsuttuja mutta sitä pakoilevia 1 856 jne.

Helsingin kokoiselle kaupungille nämä luvut ovat suurenlaisia. Jopa ennätyslukuja.

2. Tyytymättömyyden kasvu armeijassa

Suomi on kärsinyt sodassa suurta mieshukkaa, varsinkin vuonna 1941. Sveitsin lehdistön kirjeenvaihtajat kirjoittivat 1942, että Suomen armeijan menetykset yksistään kaatuneina nousevat 8 prosenttiin koko miespuolisesta väestöstä. Maa on muuttunut kauttaaltaan sotasairaalaksi. Sotainvalideja kohtaa kaikkialla.

Norjalainen sanomalehtimies Erik Björtnäs kirjoitti Suomesta palattuaan:

»Ei ole mikään salaisuus, että suomalaiset maksavat kalliisti tämän sodan. Tein äskettäin automatkan Suomen maaseudulle. Jokaiselle pienellekin kirkolle oli vaeltamassa pitkiä hautajaissaattueita. Haudattiin sodassa kaatuneita sotilaita.»

Noin tavattomat menetykset jo jossain määrin selittävät sen seikan, että Suomen sotaväessä vallitsee masentunut mieliala. Mutta ne eivät selitä sitä kokonaan.

Punaisen Armeijan 1941 kaappaamassa 3:nneen suomalaisen armeijakunnan komentajan kenraalimajuri Siilasvuon

salaisessa päiväkäskyssä sanottiin, että tiedot »sotilaiden fyysisestä ja moraalisesta väsymyksestä» ovat saaneet vahvistuksensa. Tämän väsymyksen sanottiin johtuvan siitä, että »sota on kestänyt jo yli 4 kuukautta». Kun armeija oli jo viidennellä sotakuukaudella ei ainoastaan fyysisesti, vaan moraalisestikin väsynyt, niin jokaiselle on selvää, ettei tämä johdu sodan pitkäaikaisuudesta, vaan syvällisemmistä syistä.

Mitä on »moraalinen väsymys» sotilaissa? Se on haluttomuutta käydä sotaa. Epäilemättä yleisin, vallitseva mieliala Suomen armeijan sotilaissa on juuri *haluttomuus käydä sotaa*. Se näkyy selvästi miltei kaikista sotilaiden kirjeistä, jotka ovat joutuneet Punaisen Armeijan käsiin, ja noita kirjeitä on tuhansia. Melkein jokainen suomalainen sotilas kirjeenvaihdossaan selustassa oleville omaisilleen ja tuttavilleen ilmaisee muodossa tai toisessa halunsa päästä mahdollisimman pian eroon sodasta ja ennen kaikkea pois etulinjoilta. Toivottuna pidetään jopa haavoittumista ja sotasairaalaan joutumista, ellei haava ole kovin vakavaa laatua. Tässä suhteessa ovat sangen tyypillisiä sellaiset suomalaisten sotilaiden mielipiteet kuin esim. sotamies Pauli Laakian lausumat kirjeessä veljelleen:

»Hyvähän sinun on, kun makaat sotasairaalassa, saathan edes levätä, mutta minua ei millään vetele, että pääsisin sotasairaalaan.»

Ei ole vaikea käsittää, miksi Suomen armeijan sotilaat ovat niin haluttomia sotimaan.

Ensinnäkin siksi, että heidän nähtävänään ei ole mitään sellaista oikeutettua päämäärää, joka voisi olla puolustusena Suomen sodankäynnille.

Vuonna 1939 Suomen ja Neuvostoliiton välisen sodan alussa Helsingin hallituksen onnistui pettää suurinta osaa sotilaita ja kutsuntalaisia uskottelemalla heille, että oli »puolustettava isänmaata». Mutta nykyisessä sodassa se onnistuu hallitukselta huonosti. Olihan vallan selvää kaikille, että sotaa ei alkanut neuvostohallitus, vaan Suomen hallitus yhdessä fasisti-Saksan kanssa. Tämä selittääkin joukkokarkuruuden Suomen armeijasta jo sodan alussa.

Suomen hallitus huusi sodan ensi päivinä: »Meidän kimppuumme on hyökätty!» Mutta kun neuvostojoukot eivät olleet marssineet missään Suomen rajan yli, niin harva uskoi hallituserrojen huutoihin. Hallitus yritti herät-

tää armeijassa myös kostosodan henkeä julistamalla, että tämä sota on »talvisodan jatkoa». Mutta tämä tehosi pääasiassa vain fasistiupseereihin, ja mikäli tuon yllytyksen valtaan joutui jokin osa sotilaitakin, niin ainoastaan sodan alussa, jolloin Suomen armeija ei ollut vielä mennyt niitä uusia neuvostoalueita etäämmälle, jotka vuoden 1940 rauhansopimuksen mukaan olivat siirtyneet Suomelta Neuvostoliitolle. Sen jälkeen kostosodan henki Suomen sotaväessä kuivi olemattomiin.

Hallituksen pääministeri Linkomies valehtelee vastoin parempaa tietoa väittäessään (toukokuun 12. pnä 1943), että muka »Suomen sotilaat tietävät, minkä puolesta he taistelevat, ja he taistelevat sisäisestä vakaumuksesta». Juuri sitä niiltä puuttuukin. Eikä Linkomieskään pysty niille järjen eikä totuuden mukaisesti sanomaan, minkä puolesta niiden on sodittava. Kun kerran hallitus itse ei uskalla ilman diplomaattisia kieroiluja julistaa sodan päämääriä, niin on ymmärrettävää, että sen sotilailla on sitäkin vähemmän uskallusta ja halua vuodattaa vertaan sellaisessa sodassa.

Suomen sotilaat eivät halua kuullakaan hallituksen propagandapuhujien selityksiä Suomen ja Saksan sodan päämääristä. Tämän tosiasian myöntävät välillisesti Suomen armeijan upseeritkin. Poliittisten propagandapuhujien asemesta he kutsuvat selustasta tavallisesti tunnettuja humoristeja ja kaikenlaisia pelleilijöitä esittämään rintaman joukko-osastoissa »viihdeohjelmaa». Suomen armeijassa ei ole mitään aatteellista elämää.

Mutta vaikka suomalainen sotamies ei näekään Suomen sodalla olevan mitään oikeata päämäärää, ei se vielä merkitse, että hänellä ei olisi käsitystä tämän sodan luonteesta. Suomen hallitsevan rahavallan anastustavoitteet eivät innosta Suomen armeijan sotamiehiä, ei ainakaan enintä osaa heistä. Työkansan keskuudesta lähtenyt suomalainen rivisotilas, olipa hänen poliittinen tietoisuutensa kuinka takapajuista tahansa, ei voi olla tuntematta vaikkapa epämääräisesti, että hänet on lähetetty sotimaan vieraaseen maahan hänelle vieraan, väärän asian puolesta. Sellaisen asian puolesta hän ei halua henkeään uhrata.

Toiseksi tuo suomalaisten sotilaiden sotahaluttomuus johtuu siitä, että heiltä puuttuu kokonaan usko voiton mahdollisuuteen.

Suomen vallanpitäjät uskoivat saksalaisten voittoon aina Punaisen Armeijan talvihyökkäykseen asti 1942—1943, uskoivat siksi, että heillä oli kova *halu* uskoa siihen, ja kaikki laskelmansa he rakensivat tuon sokean uskon varaan. Mutta Suomen armeijan sotamiehillä oli jo silloin selkeämpi arviointikyky sotivien puolten voimasuhteista ja yleensäkin he pitivät fasistien harhakuvitelmiä Neuvostoliiton »tuhoamisesta» pelkkänä höynäilyinä. Sotilailla oli arvioinnissaan lähtökohtana ne reaaliset opetukset, joita he olivat saaneet taistelutantereella niin nykyisessä sodassa kuin myös 1939—1940 talvisodassa, joka oli jättänyt heidän muistiinsa häipymättömän kuvan Punaisen Armeijan suuresta iskuvoimasta. Sitä vastoin Suomen saksalaisten liittolaisten taisteluominaisuuksista suomalaisille sotilaille ei ole muodostunut kovinkaan hyvää käsitystä, sillä he ovat nähneet, että saksalaisten joukkojen sotiminen Karjalan metsissä on ollut kehnonlaista. Ja niiden suunnattomien tappioiden jälkeen, joita saksalaiset ovat nyt kärsineet Neuvostoliiton—Saksan rintamalla ja Pohjois-Afrikassa, suomalaisia sotilaita ei saa millään keinolla uskomaan Saksan ja Suomen voittoon tässä sodassa.

Kolmanneksi kaikki tiedot, joita Suomen armeijan rivimies saa kotoaan, lisäävät hänen haluttomuuttaan sotimiseen. Hän pyrkii pääsemään mahdollisimman pian pois sodan kurimuksista ja auttamaan puutteessa olevaa perhettään.

Hänellä ei ole kehuttava ravinto armeijassa, ja siihen hän on tietenkin tyytymätön, mutta paljon enemmän häntä huolestuttaa omaistensa nälänhätä selustassa. Maalta tulleita sotilaita hermostuttaa erityisesti se seikka, että tärkeimmät maataloustyöt kotona jäävät tekemättä.

Sitä paitsi suomalainen sotamies tietää omaistensa kirjeiden ja lomailijoiden kertomusten perusteella, että selustakaupungeissa ja huoltovirastoissa lorvailee tuhansia risikiä miehiä, jotka kuuluvat etuoikeutettuihin piireihin. Tätä taustaa vasten tuntuu vuosikausia kestänyt rintamapalvelus monista Suomen sotilaista katkeralta vääryydeltä. Kuvaavaa on sekin, että suomalaisten sotamiesten suhde saksalaisiin on käynyt arvostelevaksi ja vihamieliseksi ei niinkään paljon Saksan yleisen imperialistisen politiikan takia kuin sen takia, miten saksalaiset upseerit ja sotamiehet käyttäytyvät Suomessa selustassa, »kotirintamalla». He nimittävät saksalaisia pilkallisesti »takuumiehikseen» se-

littäen tuon nimityksen tarkoittavan sitä, että saksalaiset ovat Suomessa »takeena siitä, että me rintamalla pääsemme hengestämme ja selustassa vaimoistamme ja morsiamistamme».

Suomen sotilaiden kirjeissä omaisilleen on pääkohtana vastausta vaille jäävä kysymys: »Milloin tämä onneton sota viimeinkin päättyy?» Ylipäänsä suomalainen sotamies aatoksissaan pyrkii rintamalta selustaan, kotilieden ääreen. Omaiset puolestaan odottavat kärsimättöminä hänen paluutaan, muistuttaen kirjeissään herkeämättä tästä odotuksesta. Heidän suurin huolensa sotamiehestä ilmenee tavan takaa toistuvina kehotuksina, että »ei pidä olla liian rohkea», vaan pitää kaikin mokomin »varoa päättään».

Tietenkin sotilaiden joukossa on roistoväkeäkin, jolle on samantekevää, missä riehuu ja rellestää, selustassa tai rintamalla. Mutta he eivät ole enemmistö. Suuri enemmistö Suomen sotamiehiä ja jopa reserviupseerejakin odottaa joka päivä tilaisuutta palata kotiin. »Kotiin!» — se on suomalaisten sotilaiden suurin toive.

Tällaisissa olosuhteissa on täysin ymmärrettävää, että *karkuruus* Suomen armeijasta on käynyt niin laajaksi, että sellaista on tuskin missään muussa sotaikäyvässä maassa havaittavana. Hallituksen ja sotilasjohdon ankarimmatkaan toimenpiteet eivät ole pystyneet pysäyttämään rintamakarkuruuden leviämistä. Monien suomalaisten sotavankien lausunnoista päätellen rintamakarkurien luku olisi suurempikin, elleivät Suomen armeijan sotilaat pelkäisi, että heidän perheiltään otetaan pois avustukset ja elintarvikekortit. Tämä viittaa siihen, että Suomen armeijassa on paljon huomispäivän rintamakarkureita.

Paitsi rintamakarkuruutta Suomen armeijan joukko-osastoissa on havaittu lukuisia tapauksia, jolloin sotilaat ovat kieltäytyneet lähtemästä hyökkäykseen.

Jo syyskuussa 1941, jolloin Suomen armeija ajettiin hyökkäykseen Leningradia vastaan, huomattava osa JR 27:n ja JR 57:n sotilaista kieltäytyi menemästä vanhoja rajoja pitemmälle. Syksyllä 1942 tiedotti »New York Times» lehden Tukholman kirjeenvaihtaja, että kuten hänelle oli Suomen yleisesikuntaa lähellä olevista piireistä kerrottu, kaksi pataljoonaa suomalaisia sotilaita, luvultaan 2000 miestä, oli eräällä rintamanosalla kieltäytynyt sotimasta neuvostoalueella. Sellaisia tapauksia, jolloin pienem-

mät ryhmät ovat kieltäytyneet täyttämästä päällystön määräyksiä, on ollut paljon. Yksistään 3. divisioonalle osoitetussa päiväkäskyssä n:o 10 sanottiin, että kenttäoikeus oli tuominnut 15 sotilasta rangaistavaksi päällystön määräysten jatkuvasta sabotoinnista, päiväkäskyssä n:o 12 sanottiin tuomitun 41 sotilasta jne. Useimmat tällaiset tapaukset jäävät kuitenkin rankaisematta, sillä komentajat ja sotaviskaalit kuuluvat saaneen yleisesikunnalta ohjeen olla nostamatta syytteitä silloin, kun sotilaat ovat *joukolla* kieltäytyneet täyttämästä päällystön määräyksiä. Tämä osoittaa, miten arkaluontoisena ja vaarallisena Suomen armeijan ylijohdo pitää tätä kysymystä.

Varsin kuvaavaa on myös se, että Suomen sotaväen keskipäällystöön kuuluvat komentajat monissa tapauksissa v. 1942, aikoessaan viedä joukko-osastonsa valtaamaan taisteluasemaa, yrittivät kaikin keinoin salata sotilailtaan operaation hyökkäysluonteen (esim. valehdellen, ettei kyseisellä kukkulalla lainkaan ollut neuvostojoukkoja). Tällaisia tapauksia on saatu selville suomalaisten sotavankien lausunnoista.

Kesällä 1942 arvioitiin Suomessa olleen noin 11 000 sotilasta vankilassa kärsimässä rangaistusta siitä, että olivat kieltäytyneet lähtemästä hyökkäykseen. Tavallisesti kuitenkin monet näistä vangeista lyhyen ajan kuluttua tuodaan uudelleen rintamalle, joko etulinjoille tai rangaistuspataljooniin.

Olisi kuitenkin liioiteltua tehdä ylläsanotuista tosiasiasta sellainen johtopäätös, ettei Suomen armeijassa ole enää minkäänlaista kuria. Ei, oikeammin on sanoa: kuri sen riveissä on heikentynyt eikä kestä kovaa koetusta, mutta tietyissä rajoissa se on vielä säilyttänyt tehonsa. Suomen armeija on menettänyt huomattavasti hyökkäyskykyään, mutta ei voida sanoa, että se olisi ylipäänsä menettänyt taistelukykyänsä. Sen riveissä laajalti levinneellä tyytymättömyydellä ei toistaiseksi useimmissa tapauksissa ole aktiivisia muotoja, vaan ne ovat suullisia mielenpurkauksia sotilaiden keskuudessa.

Näiden mielenpurkausten konkreettisena aiheena voivat olla mitä erilaisimmat seikat. Esim. monta vihapuhetta ovat aiheuttaneet sellaiset usein sattuneet tapaukset, kuin suojeluskuntalaisten tai muiden »isänmaallisten» etuilijain nuljuaminen vapaaksi rintamapalveluksesta kaikenlaisilla keljunkonsteilla (lahjomisella, itsensä haavoittamisella

yms.). Vielä useammin kuulee sotilaiden syytävän kirouksia »häijyille päälliköille» tai »keljuille viskaaleille». Suomalainen sotamies yleensä jaottelee komentajansa ja päällikkönsä kahteen luokkaan: »lauhkeisiin» ja »häijyihin». Viimemainittuihin kuuluvat sotaintoiset upseerit, jotka jäljittelevät saksalaisten temppuilutapoja ja »ajavat hyökkäykseen». Sotavankien lausuntojen mukaan ovat sotamiehet hyökkäysliikkeiden aikana ampuneet joitakin »häijyjä» upseerejaan (kapteeni Ylösen ym.) ja muutamille muille antaneet »sakin hivutusta». Mutta tällaisia sotilaiden »omaloitteisuuden» näytteitä on tähän mennessä ollut vasta vähän.

Tavallinen suomalainen sotamies, joka ilmaisee tyytymättömyyttä sotaan, on toistaiseksi vailla aktiivisuutta. Hänen tyytymättömyytensä ei ole vielä taistelukykyistä. Mistä tämä ilmiö johtuu?

Tietyissä määrin se johtuu siitä voimasta ja raakuudesta, millä Suomen valtiokoneisto kuristaa kansaa. Sellaisessa maassa kuin Suomessa, missä hallitseva rahavalta on neljännesvuosisadan ajan perustanut koko vastavallankumouksellisen valtansa työläisten ja köyhien talonpoikien tyytymättömyyden väkivaltaiseen tukahduttamiseen, on sekä selustassa että myös rintamalla, armeijassa, luotu laaja ja monipuolinen koneisto tyytymättömien terrorisoinniseksi. Tähän tarkoitukseen on varta vasten valmennettu ei ainoastaan fasistiset upseerit ja suojeluskuntalaiset, vaan myös suurin osa aliupseereja ja kymmeniä tuhansia erikoisesti koulutettuja sotapoliiseja ja etsiviä. Hajanaiset, poliittisesti tietoisien sotilaiden pikkuryhmät eivät katso voivansa nousta kapinaan tuota suurta lahtarilaumaa vastaan ennen kuin laajat sotamiesjoukot yhtyvät liikkeeseen. Nämä taas lähtevät liikkeelle vasta sitten, kun niiden mielenkuuhu kohoaa yli äyräiden tai kun sotatilanteen ja poliittisen aseman muuttuminen edes osittain halpaannuttaa hallituksen väkivaltakoneiston toimintakyvyn. Tällä hetkellä ei vielä ole olemassa kumpaakaan näistä edellytyksistä.

Mutta tämä ei vielä selitä kaikkea. Useimmat suomalaiset sotilaat pelkäävät paitsi hallituksen väkivaltaa ja omaistensa nälkäkuolemaa, joka uhkaa näitä selustassa viranomaisien toimenpiteiden johdosta, myös poliittista totuutta sodasta. He eivät syytä sodasta neuvostohallitusta, niin kuin Suomen hallituskopla tekee, mutta he eivät syytä myöskään Suomen hallitusta. He eivät yleensä syytä so-

dasta ketään. Sotilaiden kirjeissä toistuu yhtä mittaa valituksia sodan johdosta, mutta niissä ei ole juuri koskaan valituksia, jotka suuntautuisivat sotasyyllisiä vastaan, aivan kuin he eivät näkisikään sellaisia syyllisiä olevan.

Onko tämä tietämättömyyttä, poliittista typeryyttä, takapajuisuutta? Ei, ei yksistään sitä. Tietenkin laajojen työtätekevien joukkojen poliittinen tietoisuus Suomessa on jotakuinkin niukkaa. Mutta epäilemättä suomalaisilla sotilailla sittenkin on tiedossa melko paljon tosiasioita Hitlerin ja Suomen hallituksen syyllisyydestä tähän sotaan. Miltei jokainen tavallinen suomalainen sotamies neuvostojoukkojen vangiksi jouduttuaan on osoittanut tällä puolen pysyväänsä pääpiirtein oikein toteamaan hitleriläisten ja Suomen hallitsevien piirien syyllisyyden. Mutta niin kauan kuin suomalainen sotamies on Suomen puolella rintamaa hän kirjeissään omaisilleen ja tuttavilleen kirjoittaa sodasta kuin kovaosainen ikään, ilman vihjaustakaan siitä, että siellä selustassa istuvat sotasyylliset, jotka ansaitsevat tuomitsemisen ja joita vastaan on taisteltava, jotta sota saataisiin loppumaan. Sadoissa ja tuhansissa suomalaisten sotilaiden kirjeissä toistuu surkea voitottelu: »Eihän sille mitään mahda.»

Tämä osoittaa, että suomalaiset sotilaat on saatu pelotelluksi ei ainoastaan fasisistisella väkivallalla, vaan myös fasisistisella *propagandalla*: he eivät uskalla ajatella omin päin. Jotkut reilut sotamiesten vaimot ovat sen suoraan sanoneetkin vastauskirjeissään selustasta, pistellen kirpeästi rintamalla olevia miehiään avuttomasta voitotellusta, saamattomuudesta ja äärettömästä kärsivällisyydestä.

Tähän liittyy vielä seuraava ilmiö, joka havaitaan monesti niin selustassa kuin rintamallakin. Kun tavallinen kansalainen jossain toisten läsnäollessa ilmaisee tyytymättömyytensä konkreettisiin epäkohtiin, ei tarvitse muuta kuin että joku fasistilurjus alkaa haukkua häntä »maanpetturiksi» tai »bolševikkien kätyriksi», niin tuo kansalainen vaikenee heti, ja vaikka läsnäolijat ovatkin hänen kanssaan samaa mieltä, eivät he tavallisesti sanallakaan häntä puolusta. Kaikki tietävät hyvin, että tuollainen fasis-tien röyhkeys on niiden poliittisia konsteja sorretun kansan terrorisoimiseksi, mutta siitä huolimatta kuulijat alistuvat nöyrästi. Varmaankin heidän mentaliteettiaan vaivaa vanhan nationalismin taudin jäänteinä heikentynyt vastustuskyky kansalliskiihkon rutolle, ja fasistit käyttävät häi-

käilemättömästi tuota heidän heikkouttaan omiin tarkoituksiinsa.

Ajan mittaan menettää tietysti kärkensä tuokin fasistien poliittinen ase joukkojen terrorisoimiseksi. Niin rintamalla kuin selustassakin Suomessa kasvaa nyt kiusaantuneen kansan poliittinen rohkeus, jota se tarvitsee noustakseen menestykselliseen vapaustaisteluun saksalaisia ja suomalaisia sortajia vastaan.

Kuten asioita tuntevat henkilöt väittävät, Suomessa oli sodan alussa noin 35 000 niin »epäluotettavaa» työläistä, että maan valtaherrat pitivät viisaampana olla kutsumatta heitä armeijaan. Sen jälkeen on nykyisen hallituksen tietoisten ja päättävien vastustajien lukumäärä paljon kasvanut, eikä ole vähintäkään epäilystä siitä, että se tulee tänä vuonna kasvamaan vielä enemmän.

3. Karjalais-Suomalaisen Neuvostotasavallan kansan viha ja taistelu

Karjalais-Suomalaisen Neuvostotasavallan alueelle tunkeutuneet suomalaiset anastajat yrittivät tunnetusti pettää tasavaltamme karjalaista ja suomalaista väestöä vanhan nationalismin naamiolla, yrittivät samoin kuin pari vuosikymmentä aikaisemminkin tulla sen eteen kuin susi lamasten vaatteissa.

Tämä kavala yritys raukesi häpeällisesti. Tasavaltamme karjalainen ja suomalainen väestö tunsu Suomen fasistit samoiksi verenhimoisiksi orjuuttajiksi, jotka jo yli kaksikymmentä vuotta sitten olivat kurottaneet tänne rajan takaa pedonkyntensä. Tällä kertaa karjalais-suomalainen kansa tarttui aseisiin vieläkin päättävämmin ja yksimielisemmin kuin kansalaissodan vuosina lyödäkseen maahan rosvoretkelle tulleet anastajat.

Punaisen Armeijan riveissä ja sissijoukoissa karjalaiset ja suomalaiset taistelevat sankarillisesti käsi kädessä venäläisten kanssa mannerheimiläisjoukkoja vastaan. Punaisen Armeijan selustassa, tasavaltamme teollisuuslaitoksissa ja kollektiivitalouksien pelloilla karjalainen ja suomalainen väestö ponnistelee yhtä uhrautuvasti kuin venäläiset ja kaikkiin muihinkin kansallisuuksiin kuuluvat neuvostokansalaiset tukeakseen työllään rintamaa. Niissä Karjalais-Suomalaisen Neuvostotasavallan piireissä, jotka vi-

hollisen onnistui väliaikaisesti anastaa, väestö (jota sinne jäi ylipäänsä vain vähän) on kokonaan, lukuunottamatta yksityisiä väestöstä erkaantuneita vihollisen palkkakäy-reitä, osoittanut syvästi vihaavansa niin suomalaisia kuin saksalaisiakin miehittäjiä ja pysyvänsä horjumattoman uskollisena neuvostoisänmaalleen.

Muunlaista suhtautumista ei voinut odottaakaan tasa-valtamme karjalaiselta ja suomalaiselta väestöltä, joka on saanut neuvostovallalta kaikki vapaan ja onnellisen elä-män ehdot.

Niin valkosuomalaisten ystävä kuin tanskalainen kirjai-lija, sotakirjeenvaihtaja Hörsholdt Hansen onkin, hän ei voinut äskettäin julkaisemassaan kirjassa »Sodan jäljillä» salata hämmästystään Karjalan kansan erinomaisten saa-vutusten johdosta neuvostovallan aikana niin taloudellisen kuin kulttuurikehityksenkin aloilla. Kirjan tekijän täytyy samalla myöntää, että miehittämillään seuduilla Karjalassa suomalaiset anastajat hävittävät raakamaisesti kulttuuri-arvoja ja ryöstävät häikäilemättömästi paikallista väestöä. Hän kertoo kirjassaan muun muassa seuraavaa:

»Minulla oli tilaisuus tutustua kollektiivitalouksiin, joissa niihin jääneet talonpojat joutuvat elämään pelkäs-tään perunoilla ja suolalla. He eivät saa edes leipää anasta-jilta, jotka nimittävät itseään heidän vapauttajikseen. Tal-onpojat kärsivät kauheaa nälkää. Epäilen, tokko kukaan pystyy saamaan heidät vakuuttuneiksi siitä, että heidät on vapautettu. Heidän varastonsa on takavarikoitu ja luovu-tettu Suomen armeijalle, jolta he nyt saavat kerjätä suolaa ja perunoita.»

Toisessa kohdassa tekijä kertoo seuraavasta havain-nosta:

»Ei mikään ole tehnyt Suomen sotilaisiin niin syvää vai-kutusta kuin se, että kansa, joka Mannerheimin päiväkä-skyn mukaan on 'vapautettu', ei tahdo olla missään tekemi-sissä suomalaisten kanssa.»

Ruotsin lehdistö niin ikään on todennut Suomen fasis-tien pettyneen täydelleen yrittäessään pelata Karjalais-Suo-malaisen tasavallan kansallisen väestön »heimoustunteilla». Niinpä esim. »Göteborgs Posten» kirjoitti 12. p:nä joulu-kuuta 1942, että monille valkosuomalaisille oli »katkera pettymys nähdä karjalaisten taistelevan innolla venäläisten puolella Suomea vastaan, saada kuulla, että sissit, jotka he-rättävät erityistä levottomuutta suomalaisten keskuudessa,

ovat karjalaisia». Tähän lehti vielä lisäsi, että »suomalaiset eivät ole Karjalassa hetkeäkään tunteneet esiintyvänsä vapauttajien osassa, kuten monet heistä toivoivat».

Suomen valtaherrat ovat jo *lakanneet* jaarittelemasta karjalaisten »vapauttamisesta» ja täten tunnustaneet vaieten kansallisen demagogiansa rauenneen Neuvosto-Karjalassa olemattomiin. Mutta he eivät ole lakanneet ryöstämästä eivätkä raatelemasta Karjalan väestöä, hävittämästä sen kaupunkeja ja kyliä. Missään muissa muodoissa ei suomalaisten anastajain niin sanottu »valistustyö» olekaan esiintynyt Karjalais-Suomalaisen Neuvostotasavallan alueella. Tästä voi vakuuttua kuka ulkomaalainen huomioitsija tahansa, joka luo silmäyksen vaikkapa vain Petroskoin kaupunkiin nähdäkseen, millaiseen rappiotilaan valkosuomalaishallinto on puolessatoista vuodessa saattanut tämän kukoistavan kulttuurikeskuksen, tasavaltamme pääkaupungin: sieltä on hävitetty kulttuurin muistomerkit ja kaikki parhaimmat rakennukset, tehtaat ja muut tuotantolaitokset, runneltu kaupungin kauniit kadut ja puistot. Valkosuomalaiset ovat hävittäneet kaiken eivätkä mitään rakentaneet. Meidän neuvosto-Petroskoissamme oli useita teattereita ja filharmonian iso konserttisali, yliopisto ja muita korkeakouluja, mainio pioneeripalatsi, kymmeniä kouluja ja kirjastoja, paljon klubeja ja monia hyviä kauppoja. Nyt kaupungissa on yksi elokuvateatteri mannerheimiläisiä varten, 4 kauppaa, 6 keskitysleiriä ja iso tyttöpaikka — siinä kaikki, mitä katsotaan tarvittavan »uuden järjestyksen» valkosuomalaisten edustajien »kulttuuritarpeiden» tyydyttämiseksi.

Sellaisetkin Ruotsin sanomalehdet, jotka eivät suinkaan halua pilata hyviä välejään Suomen valtaherroihin, lausuvat ihmettelynsä sen johdosta, että suomalaiset anastajat Neuvosto-Karjalan alueella isännöidessään edelleenkin jäljittelevät Saksan fasistien pahimpia menettelytapoja. Niinpä esim. »Dagens Nyheter» (14. toukokuuta 1943) kirjoitti:

»Olisi luullut, että ensimmäisen, harhakuvitelmissa rikkaan valtauskauden jälkeen suomalaiset ottavat vähemmän valloitushaluisen kannan, että tutustuminen Itä-Karjalan väestöön herättää heissä epäuskoa ja sodan epävarma näköala tekee heistä varovaisempia varsinkin niiden menettelytapojen käyttämisessä, joita eräät suurvallat (so. Saksa ja Italia) soveltavat miehityksissä maissa. Mutta ruotsalai-

set huomioitsijat eivät ole saaneet vaikutusta, että niin olisi tapahtunut. Ovatko suomalaiset hallintoviranomaiset tosiaankin sokeita, eivätkö he käsitä, että noin karkea käytös heidän jäljitellessään suurta liittolaistaan voi aiheuttaa vahinkoa heidän kansakunnalleen?»

Tämä ruotsalainen lehti, kuten voi huomata, puhuu vain peitettyssä muodossa valkosuomalaisen viranomaisten »karkeasta käytöksestä» Hitler-Saksan menettelytapojen jäljittelemisessä. Mutta kuinka raakoja tekoja ja kuinka paljon kaameita rikoksia onkaan kätkeytynä tuon diplomaattisen sanontatavan taakse!

Saksan fasisteja jäljitellen valkosuomalaiset pakottavat venäläistä väestöä kantamaan häpeällistä tunnusmerkkiä. Hitleriläiskonnain esimerkkiä seuraten he raiskaavat neuvostonaisia. Hitleriläisten mallin mukaan he ovat ottaneet käytäntöön julmia ruumiillisia rangaistuksia, julkisia piiskauksia. On todettu kymmeniä tapauksia, joissa nälkään nääntyviä neuvostokansalaisia on piesty siitä syystä, että he ovat tonkineet kaivettua perunamaataan löytääkseen sieltä jonkin perunanmukulan ravinnokseen.

Suomalaiset miehittäjät ovat hitleriläisten mallin mukaan rakentaneet keskitysleirejä, joissa tuhannet ihmiset menehtyvät piikkilanka-aitauksen takana. Petroskoissa on noin 90 pros. kaupunkiin jääneistä asukkaista ajettu keskitysleireihin. Näitä nälkäänäkeviä, nääntyneitä ihmisiä piestään ja pakotetaan tekemään raskasta työtä jopa 14—16 tuntia vuorokaudessa. Monet heistä eivät tietenkään kestä kauan moista kidutusta. Leirillä, joka sijaitsee Severnaja totškalla Petroskoin liepeillä tuskin on yhtään ihmistä, jota ei olisi piesty. Kukonmäen leiriltä pakoon päässyt Jurjev on kertonut, että tällä leirillä on jo paljon ihmisiä kuollut nälkään ja pahoinpitelyyn. Leirien piikkilanka-aitauksen sisään on suljettu lapsetkin, ja heidät pakotetaan tekemään ylivoimaista työtä.

Tällä tavoin Suomen fasistit, hitleriläisten ihmispetojen esimerkkiä seuraten, järjestelmällisesti tuhoavat anastamiinsa piireihin jäänyttä paikallista väestöä. He ovat jo surmanneet paljon neuvostokansalaisia, osan väestöstä vievät Suomeen orjuuteen ja jäljelle jääneitä piinaavat nälällä ja räykkäävät epäinhimillisesti.

Katalinta ja inhottavinta fasisteissa on heidän julmuutensa suojattomien uhrien räykkäämisessä. Tästä roistomaisesta kataluudestaan tulivat Suomen *lahtarit* (»lahta-

reiksi» ovat heitä nimittäneet maan vallankumoukselliset työläiset) tunnetuiksi jo kansalaissodan vuosina Neuvosto-Karjalaan tekemillään rosvoretkillä. Suomen ja Neuvostoliiton talvisodan aikana 1939—1940 todettiin lukuisia tapauksia, jolloin valkosuomalaiset olivat kohdelleet haavoittuneita ja vangiksi joutuneita puna-armeijalaisia tavattoman raa'asti ja petomaisesti. Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston kuudennessa sessiassa esitettiin seuraavia esimerkkejä:

Kun eräällä Laatokan pohjoispuolella sijaitsevalla paikakunnalla suomalaiset olivat saartaneet meikäläisten lääkintäkorsuja, joissa oli 120 vaikeasti haavoittunutta puna-armeijalaista, niin valkosuomalaiset tuhosivat kaikki nämä haavoittuneet; osa heistä oli poltettu, osa löydettiin päätt murskattuina, muut oli pistimin tai ampumalla tapettu. Vaikka haavat olivat kuolettavia, niin kuitenkin huomattavalla osalla surmansa saaneista oli jälkiä siitä, että heidät oli lopetettu ampumalla päähän tai kolhimalla kiväärintukilla. Osalla ampuma-asein tapetuista oli kasvoissa puukolla viillettyjä haavoja. Löydettiin ruumiita, joilta pää oli hakattu irti. Päättä ei löydetty. Valkosuomalaisten käsiin joutuneiden lääkintäsisarten suhteen oli harjoitettu erikoista ilkiömäisyyttä ja uskomatonta petomaisuutta. Muutamissa tapauksissa oli murhattujen naisten ruumiit asetettu puuta vasten jalat ylöspäin.

Nykyisessä sodassa on esiintynyt vielä enemmän tuolaista valkosuomalaisten kaameaa petomaisuutta. On esim. todettu, että eräässä kaupungissa, jossa suomalaisen sotaväen käsiin joutui neljä puna-armeijalaista, yhdeltä näistä, joka oli vaikeasti haavoittunut, fasistikonnat murskasivat kivellä pääkallon, muut he riisuiivat alasti ja murhasivat ampumalla. Toiselta Karjalan rintaman osalta kertoivat Punaisen Armeijan erään joukko-osaston päälliköt Zagorodnyi, Kononov, Perfiljev ym., että kun joukko-osaston oli onnistunut vallata takaisin valkosuomalaisten joukkojen miehittämä N:n kukkula, he löysivät kahden neuvostosotilaan, alikomentaja Krotovin ja nuorisoliittolaisen Averšinin ruumiit petomaisesti raadeltuina. Krotovilta oli leikattu pois korvat ja huulet ja viilletty rinta. Averšinilta oli murskattu varpaat, puhkaistu silmät ja runneltu kasvot muodottomiksi. Ruumiissa olleet siteet osoittivat, että he molemmat olivat joutuneet vihollisen käsiin haavoittuneina.

Tuollaisia kaameita petomaisuuksia on Suomen fasis-
tien tilillä paljon. Riittänee, kun esitämme vielä yhden esi-
merkin. Maaliskuussa 1943 Suomen sotaväen päällystö
lähetti meidän selustaamme hävityspataljoonan valiorois-
toja, jotka jouduttuaan ensimmäiseen taisteluun neuvosto-
sotilaita vastaan ja menetettyään 125 kaatunutta ja
30 vankeina lähtivät kiireesti karkuun. Mutta aseet-
tomien rauhallisten asukkaiden keskuuteen nuo roistot
ehtivät jättää mustan muiston mannerheimiläisestä »ur-
heudesta». Tämä on todettu virallisessa tutkintopöytäkir-
jassa, jonka rikospaikalla 19. p:nä maaliskuuta laativat
poliittinen ohjaaja A. S. Kubatšev, teknikko-luutnantti
A. F. Berežkov ym. Tässä pöytäkirjassa todetaan:

»16. p:nä maaliskuuta 1943 valkosuomalaisjoukkio, joka
pakeni Punaisen Armeijan joukkoyksikköjen iskuja,
räökkäsi petomaisesti kuoliaaksi työläisnaisen Augustina
Vdovitsinan. Valkosuomalaiset olivat lyöneet puukolla
syviä haavoja hänen vasempaan rintaansa ja rintakehäänsä.
Pää oli ammuttu läpi konekiväärillä. Neljä ampumahaavaa
oli muissa ruumiinosissa. Valkosuomalaiset julmurit olivat
menneet petomaisuudessaan niin pitkälle, että olivat ampu-
neet uhriaan sukupuolielimiinkin. Ilkamoituaan murhaa-
mansa neuvostotyön ympärillä valkosuomalaiset heittivät
lopuksi hänen ruumiinsa auton alle ja lähtivät karkuun».

Noin pöyristyttäviä ovat ne ilkityöt, joita Suomen lah-
tarit ovat tehneet Karjalais-Suomalaisen Neuvostotasaval-
tamme alueella ja joissa on osoittanut todellisen luontonsa
se lahtarivalta, joka Suomen hallitusherrain sanojen mu-
kaan esiintyy »eurooppalaisen kulttuurin» ja »länsimaisen
sivistyksen» esivartiona. On aivan selvää, että Suomen kor-
keimmat viranomaiset kannustavat ja suosivat moisia fasis-
tisia petomaisuuksia Suomen sotaväessä. Noista kaameista
rikoksista ovat ensi sijassa vastuussa nykyiset Suomen
hallitusherrat, eivätkä suinkaan vähemmässä määrin kuin
heidän tahtonsa välittömät toimeenpanijat.

Mannerheimin, Rytin ja Linkomiehen koplra erehtyi
suuresti luullessaan fasisistisilla konnantöillä saavansa mur-
retuksi neuvostokansamme tahdonvoiman ja vastustusky-
vyn. Se ei onnistunut. Kävi aivan päinvastoin: kansas-
samme heräsi vastustamaton viha noita fasistiroistoja koh-
taan, jotka olivat tunkeutuneet vapaiden neuvostoihmisten
kotikonnuille.

Suomalaisten kuten saksalaistenkin anastajien ilkityöt

herättivät kaikissa Neuvosto-Karjalan kansankerroksissa pyhää vihaa fasistirovoja kohtaan ja sytyttivät voimakasta taisteluintoa. Suomen armeijan selustassa toimivien neuvostosissien, sankarillisten kansankostajien taistelu kiihtyy kiihtymistään. Rintamalla meikäläiset, niin sotilaat kuin päällikötkin, rientävät innolla taisteluun lyödäkseen maahan katalan vihollisen. Punaisen Armeijan selustassa taas työ kansa uurastaa ennen kuulumattoman uhrautuvasti rintaman tukemiseksi.

Jo syksyllä 1941 ja vuoden 1942 alussa käydyissä sitkeissä taisteluissa Punainen Armeija uuvutti ja pysäytti saksalaisten ja suomalaisten anastajien sotajoukot, jotka pyrkivät murtautumaan Vienanmerelle ja Murmansiin sekä katkaisemaan Kirovin rautatien. Vuoden 1941 joulukuusta lähtien ne eivät ole pystyneet etenemään yhdelläkään Karjalan rintaman osalla.

Ei ole mitään epäilystä siitä, että neuvostokansan isänmaallinen vapautussota tulee yhä enemmän voimistumaan. Sodan ensi kuukausien jälkeen, valapattoisen vihollisen ensimmäisten yllätyshyökkäysten jälkeen on koko suuri Neuvostoliitto ja sen mukana myös Neuvosto-Karjala tullut entistä voimakkaammaksi niin rintamalla kuin selustassakin. Neuvostoliiton työtätekevä kansa, jonka on vallannut viha fasistisia orjuuttajia kohtaan ja hehkuva neuvostoisänmaan rakkaus, on ottanut tehtäväkseen murskata vihollisen eikä se jätä tätä työtä puolitiehen.

4. Hämmennystä ja eripuraisuutta Suomen hallituspiireissä

Suomen valtaherrain kaikki sotasuunnitelmat oli rakennettu sen harhaluulon varaan, että hitleriläinen Saksa — kuten he toivoivat — voittaa Neuvostoliiton, Englannin ja muiden vapautta rakastavien maiden kansat. Sodan kuluksa nuo toiveet toinen toisensa jälkeen ovat kuitenkin luhistuneet.

Elo- ja syyskuussa 1941 olivat Suomen hallituspiirien harhatoiveet korkeimmillaan. Eräs hallituksen äänenkannattaja »Helsingin Sanomat» kirjoitti niihin aikoihin, että viimeisiä neuvostojoukkoja uhkaa nyt saarto ja tuho. Toinen hallituksen äänenkannattaja »Uusi Suomi» väitti, että sota päättyy joka tapauksessa ennen talven tuloa, ja Suo-

men radion havainnoitsija julisti syyskuussa 1941, että lopullinen välienselvitys venäläisten kanssa tulee tapahtumaan lähipäivinä. Joulukuussa 1941 Punaisen Armeijan ensimmäisten mahtavien vastaiskujen jälkeen helsinkiläisten kovaäänisten kohu heikkeni huomattavasti. Mannerheimkaan ei voinut lohdutella joukkojaan millään muulla kuin pelkällä vakuuttelulla, että »jos kestämmme kevääseen», niin silloin on »kaikki voitettu».

Keväällä ja kesällä 1942 Helsingissä levisi taas uusia harhatoiveita, jotka olivat yhteydessä saksalaisten Neuvostoliiton ja Saksan rintamalla aloittaman uuden »ratkaisevan hyökkäyksen» luuloteltuun »vastustamattomaan voimaan». Jokainen Berliinistä lähetetty tiedonanto Saksan sotaväen väliaikaisista menestyksistä paisui ilmamatkallaan Helsinkiin vielä pulleammaksi ja painettiin jättiläiskirjaimin Suomen lehtien palstoilla. Näiden sanomalehtiutusten mukaan oli Stalingrad syyskuussa jo »lopullisesti vallattu». Neuvostoliitto oli jo mukamas »menettänyt Kaukasian naftan» jne. »Helsingin Sanomien» sotahavainnoitsija vakuutti syyskuun 16. p:nä 1942, että »inhimillisesti katsoen on bolševikkien kohtalonhetki lyönyt». Helsinkiläiset Hitlerin kätyrit olivat saksalaisten kerskunnan ja oman seikkailuintonsa sokaisemina kadottaneet kaiken reaalisen käsityksen Punaisen Armeijan valtavasta iskuvoimasta, jota he olivat saaneet kokea nahassaan jo vuoden 1940 talvitaisteluissa.

On helppo käsittää, että kun sitten muutaman viikon kuluttua nuo äärimmilleen paisuneet harhakuvittelut äkkiä luhistuiivat, vaikutus oli sitäkin järkyttävämpi. Kerrotaan, että sen mahtavan hyökkäyksen aikana, jonka Punainen Armeija suoritti Stalingradin luona, Helsingin kaikissa hallitusrakennuksissa saattoi tuntea jotain maanjäristyksen tapaista.

Suomen radiossa presidentti Rytin tavallisesti niin terhakka haukunta muuttui tuossa tuokiossa hätääntyneeksi ulinaksi: »Nyky päivien Suomi joutuu elämään vaikeuksien ja kärsimysten aikaa... Mutta meillä ei ollut muuta valinnan varaa. Kohtalon logiikka määrää tapahtumien kulun... Sodan vastaisessa kulussa saattaa seurata odottamattomuuksia... Suuret tapahtumat vaikuttavat Suomeenkin. Sotaonni voi pettää...»

Meni kuukausia ennen kuin herra Ryti toipui pelästyksensä eikä sittenkään täydellisesti.

Sillä välin yhä kasvavasta Suomen ulkopoliittisesta eristyksestä levoton hallitus lähetti jäseniään toisen toisensa jälkeen Ruotsiin. Näiden matkojen tarkoituksena oli keskusteluissa ja puheissa kiistää kaikki tiedot hallituksen suur-Suomi -suunnitelmista, selittää hallituksen haluavan säilyttää diplomaattiset suhteet Yhdysvaltoihin ja anoa Ruotsilta uutta almuja luoton ja sotamateriaalien muodossa.

Samaan aikaan Suomen lehdissä alettiin pohtia kysymystä Suomen mahdollisesta »eriintymisestä sodasta». Mutta pian kävi selville, että tästä kysymyksestä puhuttiin vain Suomen kansan ja ulkomaalaisten huomioitsijain silmien lumeeksi ilman pienintäkään aikomusta lopettaa Suomen osallistuminen Hitlerin anastussotaan. Suomen hallitusherrat halusivat vain hiukan väläyttää valkoista rauhanlippua saadakseen laimennetuksi hallitukseen kohdistuvaa kansan kasvavaa tyytymättömyyttä sotaan ja antaa samalla anglosaksisissa maissa oleville asiamiehille Saksan tappion varalta tekosyy, jolla voisi puolustella Suomen hallituksen vapauttamista edesvastuusta, joka aiheutuu yhteistyöstä Hitlerin rikollisessa sodassa.

Kuinka kaukana Suomen vallanpitäjät ovat aikomuksesta luopua osallisuudesta Hitlerin veriseen seikkailuun, osoittaa seuraava tosiasia. Keväällä 1943 Suomeen saapuivat surkeat rippeet niistä Pohjois-Kaukasiassa lyödyistä suomalaisista pataljoonista, jotka olivat siellä taistelleet Saksan armeijan riveissä. Suomi lähetti yli 10 000 valiolahtaria (»suomalaista SS-miestä»), heistä säilyi ehjin nahoin vain viitisensataa miestä (varmaankin erinomaisia pitkän matkan juoksijoita). Heidät otettiin juhlallisesti vastaan Tampereella pidetyssä paraatissa. Suomen eduskunnan puhemies tervehti ja evästeli näitä kahakasta selviytyneitä. Mutta osoittautui, että »sankarit» itse olivat jo perin kyllästyneitä sotaan, ainakin sotaan itärintamalla. Heidä koetettiin taivuttaa palaamaan »loman» jälkeen Saksaan, mutta suurin osa ei ota taipuakseen. Ruotsin lehdet kuitenkin tietävät kertoa, että Hitler vaatii ehdottomasti Suomen hallitusta palauttamaan ennalleen etelärintamalta kadonneet suomalaiset pataljoonat, hän vaatii tykinruoan toimittamista entisen suuruisina annoksina. Eikä Suomen hallitus tietenkään kieltäydy. Se on päättänyt järjestää uuden vapaaehtoisten värväyksen berliiniläisen pyövelin sotamyllyyn. Ja ellei se saa Suomesta riittävää määrää vapaaehtoisia, niin se lähettää epäilemättä väkipakolla, vaikkapa

raudoissa, tarvittavan määrän suomalaisia laumoja Berliinin etäpin kautta teurastettavaksi.

Vielä vakuuttavamaksi todisteeksi Suomen vallanpitäjien täydellisestä haluttomuudesta muuttaa fasistisessa sodassa ottamaansa kurssia voidaan katsoa äskeinen Suomen hallituksen uusiminen. Pääministeriksi tuli Rangellin tilalle Linkomies, kokoomuspuolueen päämies. Suomen rahavallan muiden valtiollisten johtomiesten joukossa on Linkomies aina ollut hyvin tunnettu äärimmäisen räikeästä kansalliskiihkostaan ja hyvin kiivaasta taantumuksellisuudesta. Hän on aina suosinut IKL:n lapualaisjunnkareita ja ohjannut kulissien takaa niiden rikollista toimintaa hallitsevan rahavallan toivomaan suuntaan. Hän on Hitlerin pääluottamusmiehiä Suomessa ja yksi nykyisen sodan vastuunalaisimpia syyttäjiä. Näin ollen pääministerin vaihdos merkitsee, että pienemmän fasistin sijaan on tälle paikalle tullut isompi fasisti. Ulkoministerin paikalle on pantu maineensa pilanneen saksalaiskätyrin Wittingin tilalle overlampi diplomaatti Ramsay, jolle on annettu tehtäväksi jatkaa entistä peliä ja varoa tarkemmin korttien paljastamista. Sisäasiain ministeriksi on otettu piintynyt taantumuksellinen Ehrnrooth, joka takavuosina oli pitkän aikaa Suomen työnantajaliiton sihteerinä ja sittemmin Kansainliiton piireissä punoi neuvostovastaisia juonia. Walden, »Suomen paperikuningas», jäi sotaministeriksi, ja Tanner, joka niin ikään nauttii Hitlerin ehdotonta luottamusta, jäi valtiovarainministeriksi.

Berliini tietenkin oli tyytyväinen Suomen hallituksen tällaiseen uusimiseen. Hitlerin käytyreinä Suomen valtahererrat, jotka joulu—tammikuussa säikähtivät niin pahasti ja painoivat hännän koipiensa väliin, ovat nyt jälleen nostaneet sen pystyyn, joskin jo vailla entistä terhakkuutta ja voitonvarmuutta.

Heidän tavoitteenaan on nyt päästä vastaamasta rikoksesta, säilyttää valta käsissään ja säilyttää edes osa anastamastaan neuvostoalueesta. Tässä tarkoituksessa he jatkavat sotaa Hitler-Saksan apuvoimana ja samalla koettavat kaikin tavoin pettää Amerikan, Englannin ja Ruotsin yleistä mielipidettä. Sisäpolitiikassa he taas kiristävät toimenpiteitä Suomen kansan terrorisoimiseksi ja pettämiseksi.

Tavattoman levottomina Suomen nykyiset hallitusherrat meluavat »kansallisen yhtenäisyyden» hajoamiseen

sisältyvästä vaarasta. Erimielisyys ja eripuraisuus leviää jopa hallituksen kannattajien keskuuteen. Siitä puhui pääministeri Linkomies toukokuussa 1943. Hän sanoi, että vasta tämän vuoden aikana on eri tahoilla havaittu seikkoja, jotka osoittavat puuttuvan käsitystä siitä, »kuinka tärkeä meille on yhtenäisyyden säilyminen».

Hän valehtelee sanoessaan, että sellaisia »seikkoja» on heillä havaittu vasta tämän vuoden aikana. Sanoihan Rytikin jo edellisen vuoden lokakuussa radiopuheessaan, että »entiset erimielisyydet» olivat ilmenneet jälleen. Ja jo sitä ennen (heinäkuun 7. p:nä 1942) oli hallituksen sosialidemokraattinen äänenkannattaja julkaissut soimaavan kirjoituksen »tuottajain» voitonpyynteistä ja niiden uhkailuista, että jos viranomaiset yrittävät tehdä jotain näiden voittojen rajoittamiseksi, niin he eivät rupea enää mitään tuottamaan. Kansan ylistetty yhtenäisyys, lisäsi lehti, hajoaa automaattisesti. . .

Mistä oli kysymys? Oliko Suomen sosialidemokraattien äänenkannattaja tosiaankin alkanut yhtäkkiä esiintyä suurkapitalisteja vastaan? Ei. »Tuottajilla» lehti tarkoitti *talonpoikia* eikä kapitalistisia rahavaltiaita. Sen sisunpurkaus koski kahden hallituspuolueen, maalaisliiton ja sos.dem. puolueen välistä riitaa maataloustuotteiden hinnoista. Maalaisliiton edustajat vaativat näiden tuotteiden hintojen korottamista sosialidemokraattien sitä vastustaessa. Riitaa on jatkunut jo kauan. Tämän tästä milloin toisen, milloin toisen puolueen ministerit uhkailevat tämän kysymyksen vuoksi erota hallituksesta, mutta eivät eroa.

Lopulta hallitus päätti tyydyttää maalaisliiton vaatimuksen siinä muodossa, että maataloustuotteita myyville maanomistajille maksetaan valtion varoista apurahoina yhteensä puolitoista miljardia markkaa, ja valtion menojen peittämiseksi korotetaan omaisuusveroa 1 prosentilla. Siitä huolimatta riita jatkuu. Sosialidemokraattisen puolueen johtajat sättivät talonpoikia, maalaisliiton johtajat työläisiä. Syy on selvä: kummankin puolueen johtajat haluavat kääntää työläisten ja talonpoikien lisääntyvän tyytymättömyyden pois »vaarallisesta» uomasta, joka kulkee hallitsevaa rahavaltaa ja sen hallitusta vastaan. Siinä on asian ydin. Kansan yhtenäisyyden aikaansaaminen on saavuttamaton tavoite nykyiselle hallitukselle, ja jopa itse hallituksen edustajien kaikesta päätellen täytyy hajottaa muodostumassa olevaa kansan yhtenäisyyttä, koska sen kärki

suuntautuu nimenomaan nykyistä hallitusta vastaan. Juuri tätä kansan yhtenäisyyttä he pahimmin pelkäävätkin.

Tietysti Suomen hallituksen kannattajain keskuudessa on vakavampiakin erimielisyyksiä. Niistä kirjoitti esim. ruotsalainen lehti »Dagens Nyheter» (25. p:nä kesäkuuta 1942):

»Jokainen Suomen tilannetta tunteva voi vahvistaa, että suur-Karjalan valloitusohjelman kannattajien ja varovaisen puolustuksen kannattajien välit ovat kireät ja saattavat helposti entisestään kärjistyä.»

Puhuessaan »varovaisen puolustuksen kannattajista» tämä ruotsalainen lehti ilmeisesti tarkoitti ensi sijassa eräitä Suomen ruotsalaisten puolueen piirejä. Hitleriläis-mielisen puolueen IKL:n lehdet pelottelevat alinomaan näitä piirejä. Esim. »Ajan Suunta» kirjoitti vuoden 1942 marras-kuussa:

»Ruotsin juutalaislehdet antavat ohjeita, joiden pohjalla nähtävästi Suomen ruotsalaiset toimivat. Voidaan olettaa heidän olevan yhteistyössä tämän toisen rintaman kanssa juuri nykyisen sodan kysymyksissä. Tämän rintaman avulla tahdotaan heikentää Venäjän vihollista, Suomea.»

Tässä röhkeässä äänilajissa esiintymällä Hitlerin suomalaisen haaraosasto pakottaa tavallisesti oppositiomieliset ruotsalaiset vaikenemaan. Paitsi heitä on muissakin hallituspuolueissa henkilöitä, jotka vallan hyvin käsittävät, kuinka vaarallista seikkailua hallituksen sodanjatkamispolitiikka on, mutta jotka eivät tee mitään tämän politiikan muuttamiseksi.

Hallituspuolueiden keskuudessa olevalle oppositiolle on leimallista sen *poliittinen pelkuruus*. Esim. presidentin valtuuksien päättyessä helmikuussa 1943 kaikista valitsijamielistä vain 23 henkeä ilmaisi olevansa eri mieltä sellaisen Hitlerin lakeijan kuin Rytin jälleenvaltitsemisesta, mutta hekään eivät rohjenneet esittää kantaansa äänestämällä vastaan, vaan ainoastaan pidättyivät äänestyksestä.

Tämä »oppositio» pelkää omaa varjoaankin. Tosin se pelkää myös Rytin, Linkomiehen ja Mannerheimin koplakunnan sotaseikkailun seurauksia, mutta vielä enemmän se pelkää häiritä näitä hitleriläisyyden asiamiehiä tuon seikkailun jatkamisessa. Sillä eniten se pelkää »sisäisen rintaman» hajoamista, toisin sanoen sen yhteisrintaman hajoamista, mikä tällä »oppositiolla» on olemassa hallitsevan

koplakunnan kanssa. Tämä »oppositio» ei edes unissaankaan pyri nojautumaan kansanjoukkoihin alkaakseen vakavan taistelun rikollista hallitusta vastaan, sillä se itsekin pelkää kansaa ja sen vuoksi välttää jokaista askelta, joka voisi edistää Suomen kansan tyytymättömyyden ja aktiivisuuden kasvua.

Myös sosialidemokraattiset ammattiliikkeen johtajat julkaisivat toukokuussa 1943 jonkinlaisen »lojaalin oppositio» ohjelman. Mutta se ei ole mikään oppositio, vaan huijarijoukko. Levottomuus sen suuttumuksen johdosta, joka työväestössä kasvaa sotaa ja hallituksen hitleriläismielistä politiikkaa vastaan, on pakottanut ammatillisen johdon sanoissa sanoutumaan irti siitä saadakseen edes osittain salatuksi tosiasiallisen osallistumisensa tuohon rikolliseen politiikkaan. Se on toiminut kokonaan nykyisen hallituksen ja varsinkin Tannerin ohjeiden mukaan, ja Tanner taas on kokonaan myynyt itsensä Hitlerille ja Suomen fasistisille rahavaltiaille eli erään ruotsalaisen lehden kohteliaampaa sanontaa käyttääksemme »pyhittänyt itsensä sotapolitiikalle ja sen naamioimiselle».

Mutta sisäinen hajaannus tulee välttämättä kehittymään Suomen vallassaolijain leirissä. Rosvojoukossa ei voi olla yksimielisyyttä, selitti nerokas Lenin. Eivätkä erimielisyydet tietenkään vahvista, vaan heikentävät fasistien leiriä Suomessa. Mutta selvää on niin ikään se, että fasistinen valta ei luhistu omiin sisäisiin erimielisyyksiinsä eikä taloudellisiin vaikeuksiinsa. Se rappeutuu ja mätänee, mutta ei luhistu ennen kuin se kaadetaan.

Ainoastaan päättävällä taistelulla Suomen kansa voi pelastaa itsensä hitleriläisen ruton vallasta.

5. Fasistisen seikkailupolitiikan toivottomuus

Suomi on käynyt jo kaksi vuotta fasistisen Saksan apuvoimana sotaa hitleriläisen hirmuvallan pystyttämiseksi Euroopan kansojen ylle. Näiden kahden vuoden kuluessa ovat sotivien puolten voimasuhteet siinä määrin muuttuneet, että nyt on jo selvää: hitleriläiset ja heidän rikoskumppaninsa menettävät rosvosodan. Punaisen Armeijan soturien sankaruudella ja sen ylipäällystön strategisella neroudella on saatu suistetuksi saksalaisten sortajakonnain valloitus suunnitelmat, ja pian Neuvostoliitto yhteisvoimin

muiden vapautta rakastavien maiden kanssa murskaa lo-
pullisesti nuo koko ihmiskunnan kirotut viholliset.

Syksyllä 1941, kun Suomen hallitus allekirjoitti Berliinissä sopimuksen maan yhtymisestä niin sanottuun kominterninvastaiseen liittoon, Suomen sanomalehdet iloitsivat: *»Nyt on Suomesta tullut akselin mutteri!»*

Nykyään ei kannata edes kysyä, kestääkö tuo mutteri. Sillä kysymys on nyt jo siitä, kauanko kestää *akseli*. Ja kaikki järkevät ihmiset maailmassa vastaavat tähän kysymykseen: se ei kestä kauan.

Vuotta myöhemmin, syksyllä 1942, eräs Hitlerin suomalaisten kätyrien lehti *»Uusi Eurooppa»* kirjoitti, että jos Suomen johtajat pysyvät nykyisellä kannallaan suur-Saksan aseveljinä, niin silloin ei tule olemaan huolta eikä hätää.

He ovat pysyneet samalla kannalla, mutta kuten olemme nähneet, heille on kertynyt *hirveä määrä* vakavia huolia. Koko heidän politiikkansa on kärsinyt vararikon. Kaikista rikollisista teoistaan heidän on vastattava päällään.

Suomen osallistuminen Hitlerin rosvosotaan on Suomen kansan suurin onnettomuus ja suurin häpeä sen historiassa.

Toivokaamme, että Suomen kansa pian osoittaa omaavansa tarpeeksi voimaa ja rohkeutta noustakseen päättävään taisteluun hitleriläiskätyrien lahtarivallan kukistamiseksi ja pestäkseen siten neuvostovastaisen sodan häpeän.

Tämä tehtävä on Suomen kansan kunnia-asia.

Siihen liittyy myös pääkysymys: se, että Suomen kansan samoin kuin neuvostokansankin edut vaativat luomaan luotettavat takeet siitä, ettei enää koskaan voisi toistua Suomen valapattoinen hyökkäys neuvostoalueelle ja että Suomen kansalla olisi mahdollisuus vastedes elää ei vihassa, vaan rauhallisessa yhteistyössä suuren neuvostokansan kanssa.

O. W. Kuusinen.

Finljandija bez maski.

Gospolitizdat, 1943

Suomennos otettu K-SSNT:n

Kustannusliikkeen 1944

julkaisemasta kirjasta

Tarkistettu venäjänkielisen tekstin
mukaan